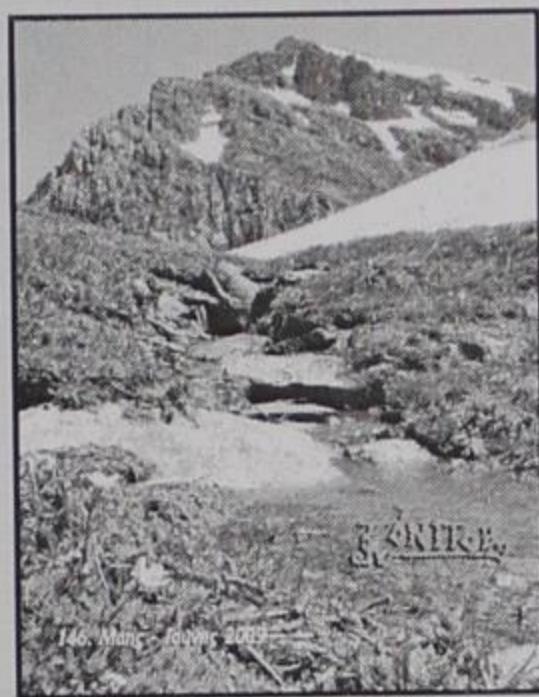

KÓNITGA

Máns - Iouvn̄s 2009

Π ε ρ i ε χ ó μ ε ν α

146. Μάης - Ιούνις 2009

(Φωτ. εξωφ. Π.Σ.Τ.)
Η Τύμφη των Ιουνίων

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ
και Υπεύθυνος κατά Νόμο:
Σωτήρης Τουφίδης
Κόνιτσα 44.100
Τηλ. 26550 22464 - 22212
Fax: 26550 22464

Συντάσσεται από Επιτροπή:
Ανδρέου Ηλίας
Τουφίδης Σωτήρης
Τσιάγκης Ίκαρος

Ετήσια συνδρομή:
Εσωτερικού 15 Ευρώ,
Εξωτερικού 30 Ευρώ ή 40 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές
στον υπεύθυνο **Σ. Τουφίδη**

Σελ.

173	Οικολογικό, <i>Γ. Λυμπερόπουλου</i>
175	Οι καθαρμοί των Αρχ. Ελλήνων, <i>N. Ρεμπέλη</i>
179	Το «Παζαρόπουλο το έτος 1900», <i>X. Γ. Γκούτου</i>
181	Το Πασχαλινό αρνί, <i>Μιχ. Παγούνη</i>
187	Χαράματα στο Παζάρι, <i>Γ. Λυμπερόπουλου</i>
193	Αναμνήσεις του Στ. Γκατσόπουλου, <i>Δ. Φασούλη</i>
197	Η Βασκανία, <i>Σωκ. Οικονόμου</i>
199	Ελικοδρόμιο στην Κόνιτσα, <i>B. Τσιαλιαμάνη</i>
201	Ο Γράμμος και τα γύρω χωριά, <i>An. Ζιώγα</i>
203	Ποίων άρχει ο Πρωθυπουργός; <i>Αγ. Πολίτη</i>
205	Έκθεση Ζωγραφικής, <i>Δ. Ευαγγέλου</i>
207	Ένα αξιόλογο Μουσείο, <i>B. Τσιαλιαμάνη</i>
209	Η εορτή του Αγ. Γεωργίου, <i>I. Δάφνη</i>
211	Βιβλιοπαρουσίαση, <i>I.T.</i>
212	Στου Ανάσα τον Οντά, <i>M. Τσούπη</i>
213	Η φλογέρα (ποίημα), <i>Δ. Αναγνωστόπουλου</i>
215	Μαθηματικά για όλους (ποίημα), <i>M. Σπηλιόπουλου</i>
216	Από την Αδ/τα Πηγιωτών-Νικανορίτων, <i>K. Κίτσιου</i>
217	Δήμος Μαστοροχωρίων, <i>P. Νάτση</i>
219	Τι γίνεται στο Κ.Π.Ε. Κόνιτσας, <i>Φρ. Αγγέλη</i>
221	Από τα μαθητικά χρόνια, <i>Σπ. Ξεινού</i>
224	Κώδικας Λικατσίου, <i>P. Μανώλη</i>
227	Σχόλια - Ειδήσεις, <i>Σ.Τ.</i>
230	Κοινωνικά - Νεκρολογίες
239	Εκλογικά αποτελέσματα

Οικολογικό

ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Στις τελευταίες εκλογές του Ιουνίου δεν έμεινε παράταξη, κόμμα, δεν έμεινε αρχηγός κόμματος, υποψήφιος ευρωβουλευτής, άρχοντας της αυτοδιοίκησης που να παράλειψε από το λόγο του την οικολογία, την πράσινη ανάπτυξη, τις πράσινες επενδύσεις, τα αιολικά πάρκα, τα φωτοβολταϊκά συστήματα, τα βιοκαύσιμα.

Το φαινόμενο (εκτός από λίγες εξαιρέσεις), εξελίχτηκε προοδευτικά. Στην αρχή που και που κάποιοι μίλαγαν στο περιθώριο του λόγου τους για το περιβάλλον. Κι αυτό σε συνδυασμό με τα θέματα της κρίσης του Τουρισμού (της «Εθνικής μας βαριάς βιομηχανίας», όπως καθιερώθηκε τελευταία να ονομάζεται)

Όσο όμως οι δημοσκοπήσεις έδειχναν ότι το ποσοστό των οικολόγων-πράσινων ανέβαινε, (κατά την αρχή που βγαίνει από την παροιμία «Βρήκαν λάχανα στις Μαδέρες, κίνησαν μάνες, θυγατέρες) τόσο στους λόγους που ακούγονταν σ' όλα τα μήκη και τα πλάτη της Ελλάδας, από τους πολιτικούς μας, οι αναφορές, οι αγάπες και οι εναγκαλισμοί για το περιβάλλον, τη φύση, την πράσινη ανάπτυξη γίνονταν πιο πυκνές, πιο θερμές μέχρι το σημείο που το πράμα έγινε ανέκδοτο. «Φύτεψε και συ ένα δέντρο, μπορείς»

Και ερωτάται από που ξεφύτρωσε όλη αυτή η αιφνίδια λατρεία και η αφοσίωση, ο οίστρος των κομμάτων και των ασχολούμενων με την πολιτική για την υπόθεση της πράσινης ανάπτυξης ενώ είναι σίγουρο ότι στην Ελλάδα μέχρι σήμερα επενδύσεις στα αιολικά πάρκα, στα φωτοβολταϊκά, στα βιοκαύσιμα και στα υδροπλεκτρικά κλπ, γίνονται ελάχιστες, παρότι όχι μόνον έχουμε προϋποθέσεις συγκριτικά με άλλες χώρες πολύ καλύτερες (άνεμο, ηλιοφάνεια, άπλετους χώρους εγκατάστασης κλπ) αλλά και οφείλομε βάσει διεθνών υποχρεώσεων μας να έχουμε πραγματοποιήσει και μείναμε πίσω προβάλλοντας δικαιολογίες που μας αφήνουν εκτεθειμένους.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ.

Για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Το 2007 εγκαταστάθηκαν στη χώρα μας μόνο 120 Μ\Υ αιολικών πάρκων, σε σύγκριση με τα 3522 της Ισπανίας, τα 1667 της Γερμανίας, τα 888 της Γαλλίας, τα 603 της Ιταλίας, τα 434 της Πορτογαλίας κλπ. Μ' αυτούς τους ρυθμούς που πάμε θα χρειασθούν περισσότερα από 15 χρόνια για να φτάσουμε τον εθνικό στόχο ΑΠΕ, που έχουμε υποχρέωση μέχρι το 2010.

Ενώ σ' όλες τις αναπτυγμένες οικονομίες συντελείται μια ενεργειακή Επανάσταση.

Εμείς είμαστε σ' ένα τέλμα, αντιμετωπίζουμε την κατάσταση κοντόφθαλμα, και ενώ βρισκόμαστε μπροστά σε μια ακόμα χαμένη ευκαιρία, μας έπιασε ο οίστρος και αρθρώνουμε λόγια, λόγια, λόγια. (Χωρίς να βάζουμε κάτω τα **πεπραγμένα**)

Επί πλέον μας βρήκε και η διεθνής κρίση που μεταφράζεται σε απολύσεις και κοινωνική αναταραχή.

Είναι μοναδική ευκαιρία κι ένας λόγος παραπάνω ν' ανοίξουμε τώρα πόρτες και παράθυρα και να τραβήξουμε κατευθείαν (κι όχι μόνο με κουβέντες) προς τη Μαγική λύση που είναι οι πράσινες επενδύσεις, που παράγουν νέο πλούτο, δημιουργούν νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες, πολλές θέσεις εργασίας και προ παντός εξασφαλίζουν ενεργειακή δυναμικότητα στην οικονομία, αειφόρο ανάπτυξη για την κοινωνία και πολιτισμική υποθήκη για τις επόμενες γενεές, αφού με τη δράση αυτή θα παραδώσουμε στα παιδιά μας τον πλανήτη όπως τον βρήκαμε ίσως και καλύτερα.

Φυσικά η πράσινη ανάπτυξη δεν ταυτίζεται απόλυτα με την αειφορία. Και δε σημαίνει επιστροφή στο παρελθόν. (Ειδικά με τη δική μας περιοχή το παρελθόν συσχετίζεται με την πράσινη ανάπτυξη στο ότι «ο τρόπος ζωής της κοινωνίας μας, ο πολιτισμός μας ήταν δημιούργημα της άμεσης σχέσης του άνθρωπου με τη φύση, χωρίς την παρέμβαση της σύγχρονης παραμορφωτικής τεχνολογίας». Πράγμα που σημαίνει ότι το παρελθόν μας και ο πολιτισμός του μόνον ως αφετηρία και βάση μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο στη σύγχρονη αντίληψη της πράσινης ανάπτυξης).

Η πράσινη ανάπτυξη δεν περιορίζεται μόνο στην προστασία του περιβάλλοντος αλλά εμπεριέχει «μια ρωμαλέα διάσταση ανάπτυξης. Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η εξοικονόμηση πόρων, ειδικά οι τεχνολογία εξοικονόμησης νερού, η βιοκλιματική αρχιτεκτονική, η ανακύκλωση αποβλήτων με διαλογή στην πηγή, οι βιολογικές καλλιέργειες, ο οικοτουρισμός.... δημιουργούν ελπιδοφόρους επιχειρηματικούς τομείς, καθώς και σημαντική απασχόληση. Μ' αυτή την έννοια η πράσινη ανάπτυξη αποτελεί μια πειστική εναλλακτική απάντηση στην τρέχουσα οικονομική κρίση....

Πράσινη ανάπτυξη δεν είναι μόνο η προστασία του περιβάλλοντος, αλλά πολύ περισσότερο το πρασίνισμα της γεωργίας, της ενέργειας, της δύμησης, των μεταφορών, του τουρισμού, της φορολογίας κλπ» (Κίμων Χατζημπίρος ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 13.3.09)

Όλα όσα μέχρι σήμερα επί δυόμιση χρόνια γράφουμε στο περιοδικό ΚΟΝΙΤΣΑ, για το Ξαναζωντάνεμα του Κάμπου της Κόνιτσας, τις βιολογικές και τις ποιοτικές καλλιέργειες, για τον Τουρισμό και ειδικότερα τον Αγροτουρισμό της Επαρχίας μας. για την Αειφόρο ανάπτυξη της Κόνιτσας και των χωριών της εντάσσονται σ' αυτές τις Πράσινες Επενδύσεις του σημερινού άρθρου μας.

Ας το ξανασκεφτούμε, για να μην είμαστε και μείς απ' αυτούς που θα κλαίμε (σαν οι μωρές παρθένες) στα κατάλοιπα μιας εγκαταλειμμένης και έρημης Κόνιτσας, γιατί χάσαμε απ' τα χέρια μας και αυτή την ευκαιρία.

Οι καθαροί των αρχαίων Ελλήνων

ΑΠΟ ΤΟ ΝΙΚ. ΡΕΜΠΕΛΗ, Φιλόλογο πρώην Λυκειάρχη

Οι αρχαίοι Έλληνες, κάθε φορά που ήθελαν να παρίστατο ανάγκη να επικοινωνήσουν με προσευχές, θυσίες, ιεροτελεστίες κ.λ. με τους θεούς των, φρόντιζαν να είναι ιδιαίτερα καθαροί στο σώμα, και στην ψυχή, αμόλυντοι και αγνοί, για να έχουν σίγουρη την ευμένειά τους. Κακά πνεύματα, δαιμόνια, παντός είδους μιάσματα, που μπορούσαν να εισχωρήσουν μέσα τους, ήταν δυνατό να εξοργίσουν τους θεούς, όταν τους επικαλούνταν. Ο θεσμός, ως εκ τουτου, των καθαρμών ήταν απαραίτητος και είχε πάρει τέτοια έκταση, ώστε πίστευαν πως ήταν αδύνατο να πετύχουν κάτι από τους θεούς με ακάθαρτο σώμα και μολυσμένη ψυχή.

Ο Τηλέμαχος π.χ., αφού πήγε «επί θίνα θαλάσσης (στην ακροθαλασσιά), χείρας νιψάμενός» προσευχήθηκε στην Αθηνά (Οδ. Β. 260) και η Πηνελόπη επίσης, αφού πρώτα λούστηκε και ντύθηκε καθαρά ρούχα, προσευχήθηκε στην ίδια θεά. Πρβλ. «υδρηναμένη καθαρά χροΐ είμαθ' ελούσα...». (Οδ. δ. 759).

Ο Έκτορας, επιστρέφοντας από τη μάχη, αποκρούει πρόταση της μητέρας του να κάνει σπονδή στο Δία άπλυτος και λερωμένος. «Χερσί δ' ανίπτοισι Διί λείβειν αἴθοπα οίνον, άζομαι» (= ντρέ-

πομαί). Ιλ. Ζ. 266).

Πολλές φορές, εκτός από τα χέρια, έπλεναν και τα πόδια και η παροιμιώδης φράση: «ανίπτοις χερσί και ποσί» λεγόταν για εκείνους, οι οποίοι πρόχειρα και ανεύθυνα επιχειρούσαν κάτι.

Είναι γνωστό πως, όσοι ήθελαν να μυηθούν στα Ελευσίνια μυστήρια, έπρεπε να προετοιμασθούν με νηστείες και καθαρμούς. Τη δεύτερη μέρα, με την προτροπή του κήρυκα «άλαδε μύσται» (= στη θάλασσα μύστες), κατέβαιναν στο Φάληρο και πλένονταν με θαλασσινό νερό, για το οποίο πίστευαν πως είχε καθαρικές ιδιότητες. Πρβλ. «θάλασσα κλύζει (= ξεπλένει, καθαρίζει) πάντα τανθρώπων κακά» (Ιφιγ. εν Ταύρ. 1193). Κατόπιν κάθε μύστης θυσίαζε εκεί χοιρίδιο, το αίμα του οποίου μπορούσε να απομυζήσει και να απορροφήσει τα κακά δαιμόνια, που τυχόν υπήρχαν στους μύστες. Στο σημείο αυτό θυμίζω την Ευαγγελική περικοπή (Ματθ. η, 32), σύμφωνα με την οποία ο Χριστός, αφού έδιωξε τα δαιμόνια από τους δαιμονισμένους, αυτά μπήκαν σε αγέλη χοίρων, οι οποίοι, ακολούθως, έπεσαν στη θάλασσα και πνίγηκαν.

Στις θυσίες, με τη φράση του κήρυκα «εκάς, εκάς (=μακριά) όστις αλιπρός», έδιωχναν τους εγκληματίες και αμαρ-

τωλούς, γιατί πίστευαν πως το μίασμά τους θα μεταδιδόταν και στους άλλους και θα απομάκρυνε την παρουσία του θεού.

Στους ναούς υπήρχε αγγείο με αγιασμένο νερό (χέρνιψ), για να πλένουν τα χέρια τους όσοι έμπαιναν μέσα. Άλλοτε πάλι ο ιερέας με κλαδί δάφνης ράντιζε τους παρισταμένους, πράγμα που μας θυμίζει παρόμοιους ραντισμούς των πιστών σήμερα από τον παπά σε εγκαίνια, αγιασμούς κ.λ.

Εκτός από το θαλασσινό νερό και από το αίμα χοιριδίου, εθεωρούντο κατάλληλα μέσα καθαρμού, και η φωτιά, καθώς και ο καπνός από θειάφι, βοτάνια και άλλες αρωματικές ουσίες. Θυμίζω τα πύρινα λουτρά του Αχιλλέα από τη Θέτη, για να τον κάνει αθάνατο.

Ας προσθέσω ευκαιριακά πως η συμερινή συνήθεια των παιδιών να προδούν τις φωτιές στις Απόκριες, ανάγεται στους αρχαίους χρόνους και αποβλέπει στην απόκτηση υγείας, νέας δύναμης και αναζωογόνησης του οργανισμού.

Ευνόητο είναι ότι στην καθαρότητα και στον εξαγνισμό της ψυχής αποβλέπει και το συμερινό θυμιάτισμα των πιστών από τον ιερέα στην εκκλησία. Το θυμιάτισμα, κατά τη λαϊκή αντίληψη, διώχνει από το σπίτι, που συχνά θυμιατίζεται, κακά πνεύματα και δαιμόνια.

* * *

Το νεκρό θεωρούσαν μολυσμένο και μιασμένο και επειδή δεν επιτρε-

πόταν οι θεοί να βλέπουν άταφα σώματα, η εκφορά γινόταν πριν ανατείλει ο ήλιος, για να μη μιανθούν οι Ολύμπιοι θεοί. Γι' αυτό το λόγο ο Απόλλων φεύγει από το σπίτι του Αδμήτου, προτού πεθάνει η Άλκηστη, μήπως τον βρει το μίασμα στο ανάκτορο. Πρβλ. «Εγώ δε, μη μίασμα με εν δόμοις κίχη, λείπω μελάθρων τών δε φιλτάτην στέγην». (Συρ. Άλκ. 22-23). (ρ. κικάνω = βρίσκω).

Άξια σημειώσεως η ενέργεια των Σπαρτιατών, οι οποίοι φρόντισαν να βγάλουν έξω από το ναό της Χαλκιοίκου Αθηνάς τον προδότη Παυσανία, για να μην πεθάνει μέσα στο ναό, στον οποίο είχε καταφύγει, για να βρει άσυλο, και μολύνει έτσι τον ιερό χώρο.

Στο σπίτι του νεκρού υπήρχε δοχείο με νερό για την πλύση των χεριών, συνήθεια που και σήμερα επικρατεί, όταν επιστρέφουν από την κηδεία.

Και τα νεογέννητα βρέφη και οι λεχώνες εθεωρούντο μολυσμένες, οι οποίες μπορούσαν να μεταδώσουν το μίασμα σε όσους επικοινωνούσαν μαζί τους. Γι' αυτό και σήμερα το δωμάτιο της λεχώνας και, κατ' επέκταση, όλο το σπίτι συχνά θυμιατίζεται για να φύγουν τα μιάσματα, τα κακά πνεύματα και τα δαιμόνια.

Και σήμερα η λεχώνα θεωρείται μολυσμένη και ακάθαρτη μέχρι τις 40 μέρες, οπότε της διαβάζει σχετική ευχή ο παπάς. (Πρβλ. φράση: «η λεχώνα

πρό ευχή».

Η τέλεση, άλλωστε, της οικογενειακής γιορτής των Αμφιδρομίων, λίγες μέρες μετά τον τοκετό, απέβλεπε σε αυτό τούτο, να καθαριστεί δηλ. το βρέφος με την περιφορά του από την τροφό γύρω από το ιερό πυρ της εστίας, που τη θεωρούσαν το αγιασμένο κέντρο του σπιτιού.

Αξιοσημείωτο είναι ότι ο Οδυσσέας μετά το φόνο των μνηστήρων έκαψε θειάφι, για να εξαγνίσει το παλάτι. Πρβλ. «ευ διεθείωσε μέγαρον και δώμα και αυλήν» (Οδ. x. 494). Ας αναφέρω και την περίπτωση των Αθηναίων, οι οποίοι, μετά τη ναυμαχία της Σαλαμίνος (480 π.Χ.), zήτησαν νέα φωτιά από τους Δελφούς, για να ανάψουν ξανά τις μολυσμένες από τους Πέρσες οικογενειακές εστίες τους.

Οι αρχαίοι Αθηναίοι, επίσης, μετά το «Κυλώνειον ἄγος» (636 π.Χ.) κάλεσαν από την Κρήτη το μάντη Επιμενίδη, για να εξαγνίσει την πόλη από το μίασμα της σφαγής των οπαδών του Κύλωνος, που είχαν καταφύγει στην Ακρόπολη.

Καθετί που χρησιμοποιούσαν για τον καθαρμό, επειδή ήταν γεμάτο από ρύπους, το παράχωναν ή το έριχναν στη θάλασσα και το έλεγαν «κάθαρμα», λέξη, της οποίας η σημερινή υβριστική σημασία δηλώνει την ιστορία της πρέλευσής της.

Με αίμα χοιριδίου οι αρχαίοι Αθη-

ναίοι ράντιζαν και το χώρο της εκκλησίας του δήμου, προτού γίνει η συνέλευση, για να μπορούν να παίρνουν ορθές αποφάσεις.

Αξίζει να σημειωθεί η γιορτή των Πλυντηρίων, κατά την οποία οι Αθηναίοι έφερναν τα ενδύματα του αγάλματος της Αθηνάς στο Φάληρο, για να τα πλύνουν και να απομακρύνουν έτσι τυχόν μίασμα, που θα είχαν απορροφήσει στη διάρκεια του έτους. Η ημέρα αυτή εθεωρείτο αποφράς. Το άγαλμα σκεπαζόταν με πρόχειρο ύφασμα και κανένα σπουδαίο έργο δεν επιχειρούσαν οι Αθηναίοι εκείνη την ημέρα, γιατί πίστευαν ότι η πόλη τους δεν είχε πολιούχο. Το γράφει ο Ξενοφών στα «Ελληνικά», (Α, 4, 12): «Αθηναίων γαρ ουδείς εν ταύτη τη ημέρᾳ (των Πλυντηρίων) ουδενός σπουδαίου έργου τολμήσαι αν ἀψασθαι».

Με την εορτή των Πλυντηρίων συσχετίζω τη σημερινή συνήθεια των Νεοελλήνων να κατεβάζουν από το εικονοστάσι τις εικόνες των Αγίων την ημέρα των Φώτων, να τις πλένουν στη θάλασσα ή στο ποτάμι και στη συνέχεια να τις τοποθετούν για να ραντιστούν από τον ιερέα και να αποκτήσουν πάλι νέα δύναμη.

* * *

Από τα λίγα παραδείγματα που ανέφερα διαπιστώνει κανείς τη μεγάλη ευσέβεια των προγόνων μας. Γεγονός,

πάντως, είναι πως το μακρινό εκείνο παρελθόν δεν χάθηκε παντελώς, δεν πέθανε. Επιζεί, για να μας δείχνει την αδιάσπαστη ενότητα της ελληνικής φυλής. Η αρχαιότης μας κληροδότησε πολλά λατρευτικά έθιμα, τα οποία η ορθόδοξη Εκκλησία μας, αφού ήταν αδύνατο να τα καταργήσει, τα περιέβαλε με

πνεύμα και επίχρισμα χριστιανικό, τα δέχτηκε και τα ενσωμάτωσε στο τυπικό της νέας θρησκείας και λατρείας. Αν επιχειρούσε να τα απομακρύνει δυναμικά, ως ειδωλολατρικά, θα έβρισκε σθεναρή αντίδραση από τους πιστούς, στην ψυχή των οποίων ήταν βαθιά ριζώμενα.

Kónitsa

Δημοτ. τραγούδια τραπεζιού, χορού, νυφιάτικα και γάμου, λιανοτράγουδα, νανουρίσματα, λαζαρικά, μοιρολόγια, του χάρου και του Κάτω Κόσμου, παραμύθια, παραδόσεις, ευτράπελες διηγήσεις, παροιμίες και παροιμιώδεις φράσεις, αινίγματα, ιδιωματικές φράσεις, ευχές, κατάρες, γλωσσοδέτες, γλωσσικό ιδίωμα Μαστοροχωρίων, τοπωνύμια, Γλωσσάριο, κουδαρίτικα.

Σελ. 360, τιμή 20 ευρώ.

Θα το βρείτε: Βιβλιοπωλεία Κόνιτσας: 1) Ν. Πλουμής, 2) Ελ. Κυρίτση, Νικ. Ρεμπέλης τηλ. 26550 23071 και Δ/νση περιοδ. «ΚΟΝΙΤΣΑ».

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ

Το νέο Βιβλίο του Λ. Μάλαμα

(Ο πρώτος εδνεγέρτης κι εδνομάρτυρας του γένους)

Διονύσιος Φιλόσοφος Τηλ. 26510 22030

Dr. XRHSTOS GKOΓKOΣ

Οδοντίατρος - Ενδοδοντολόγος
Λέκτορας Οδοντιατρικής Α.Π.Θ.

I. ΔΡΑΓΟΥΜΗ & ΕΓΝΑΤΙΑ
(ΒΑΜΒΑΚΑ 1) ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΤΗΛ. 2310 265168
ΚΙΝ. 6977032376

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΑΤΣΑΝΟΥ-ZEYTO

Συμβολαιογράφος

ΑΒΕΡΩΦ - ΚΟΝΙΤΣΑ
ΤΗΛ.: 26550 22529

ΤΗΛ. ΟΙΚΙΑΣ: 26510 9
ΚΙΝ.: 6945182799

Το «Παζαρόποχλο» κατά το έτος 1900

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Χ. Γ. ΓΚΟΥΤΟΣ

Το παρακάτω κείμενο συντάχθηκε από Κονιτσιώτη και δημοσιεύθηκε στην αθηναϊκή εφημερίδα «Φωνή της Ηπείρου», φ. της 20-10-1900. Μολονότι είναι βραχύ, περιέχει πολλές ενδιαφέρουσες πληροφορίες για τις συνθήκες υπό τις οποίες η ετήσια εμποροπανήγυρη «Παζαρόπουλο» είκε λειτουργήσει πριν από λίγες εβδομάδες. Άλλες πληροφορίες για την λειτουργία της ίδιας εμποροπανήγυρης στην ύστερη τουρκοκρατία αναδημοσιεύθηκαν στα τεύχη 102, 107, 122 και 125 της «Κόνιτσας».

Hγνωστή εις πλείστον εμπορικόν κόσμον ιστορική εμπορική πανήγυρις, η τελούμενη ετησίως περί τα τέλη Σ/Βρίου εν τη κωμοπόλει Κονίτση της Ηπείρου, ήρξατο εφέτος την 25 Σ/Βρίου και έληξε λίαν αποτόμως, διαλυθείσα υπό τις ενσκηψάστις ραγδαιοτάτης βροχής την 2αν Οκτωβρίου. Καίτοι είχον συγκεντρωθεί εν τη ρηθείσῃ εμπορ. πανηγύρει πλείστοι πωληταί διαφόρων ειδών και εκ λίαν απομεμακρυσμένων μερών και ο καιρός επί μίαν ολόκληρον εβδομάδα ήτο ευνοικώτατος, περιλουομένου του γνωστού περιβόλου της πανηγύρεως υπό του θερμοτάτου ηλίου, μεγίστη δε φροντίς είχε καταβληθή υπό του επάρχου Κονίτσης Σαλή Βένη υπέρ της ησυχίας του τόπου και της ασφαλείας των συνερχομένων πανηγυριστών, εν τούτοις δεν έφερεν η πανήγυρις τον ζωηρόν εκείνον χαρακτήρα των άλλων ετών εν ταις διαφόροις αγοροπωλησίαις. Ιδία δεν υπήρχεν αναλογία του νόμου της προσφοράς και ζητήσεως εις το

πολυπληθέστερον και κυριώτερον είδος της πανηγύρεως, τους βόας, διότι, ένεκα του επιβληθέντος βαρέος δασμού υπό της Ελλάδος εις τα εισερχόμενα εις αυτήν είδη εκ Τουρκίας και τανάπαλον, οι τακτικώς μεταβαίνοντες εις την πανήγυριν αγορασταί ζωέμποροι, αναλογιζόμενοι τον λίαν βαρύν δασμόν προς εισαγωγήν αυτών εις την Ελλάδα, δεν είχον μεταβή. Οι δυστυχείς γεωργοί χωρικοί της επαρχίας Κονίτσης και ετέρων ομόρων επαρχιών, εν μεγίστη οικονομική κακοδαιμονία (καχεξία) διατελούντες δια την εφετεινήν αφορία του τόπου και ιδία δια την παντελή καταστροφήν των σταφυλών υπό του περνοσπόρου, ευρέθησαν εις την εσχάτην ανάγκην άλλοι μεν να πωλήσωσι τους παλαιούς και αχρήστους βόας των δια την γεωργίαν εις λίαν ευτελείς τιμάς εις τους μεταβάντας εκεί μικροεμπόρους και άλλον να επαναφέρωσιν αυτούς τους ιδίους παλαιούς βόας εις τα ίδια. Επειδή, ένεκα των επιβληθέντων βαρέων προοδευτικών εις τα ζωα και

προϊόντα αυτών και έτερα είδη προς ανάπτυξιν της κτηνοτροφίας και βιομηχανίας, οι καταπιεζόμενοι και ζημιούμενοι λίαν, οι δυσπραγούντες χωρικοί, το πλείστον Χριστιανοί, είνε ομογενείς των Ελλήνων και υπόκοοι της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και συμφέρει εις αμφοτέρους να ευδαιμονώσιν οι ρηθέντες χωρικοί και ουχί να πένωνται, ορθόν και συμφέρον εις αμφότερα τα κράτη θα ήτο να εδίδετο μια ταχεία και αισία λύσις των εμπορικών συμβάσεων. Η αυτή ψυχρότης δια τους ρηθέντας λόγους παρετηρήθη και εις τα άλλα είδη της πανηγύρεως. Τα μάλλινα πολυπλοθή υφάσματα επωλήθησαν (αι κοινώς λεγόμεναι ιδία βελέντζαι) προς 18 γρόσια την οκάν, το βούτυρον 61/2-6 γρόσια την οκάν, ο τυρός 4-31/2 γρόσια την οκάν, η περιώνυμος ούρδα (μιζήθρα) εκ του χωρίου Δένσκου, λίαν λιπώδης και

ευώδης ένεκα των ευωδών χόρτων του εκεί βουνού και της δεξιόπιτος προς την κατασκευήν των κατοίκων, προς 11-10 γρόσια την οκάν, το γνωστόν καλούμενον κασέρι προϊόν Αδριανουπόλεως, πρώτην φοράν εφέτος κατασκευασθέν υπό Αρμενίων τυροποιών εις τα βουνά Δένσκου και Σαμαρίνης εις πολύ καλλιτέραν ποιότητα του της Αδριανουπόλεως, επωλήθη προς 9 γρόσια την οκάν.

Εν τη εσωτερική αγορά Κονίτσης, ένεκα της οικονομικής δυσπραγίας των επαρχιωτών και της επισωρεύσεως εμπόρων και σαράτζιδων (σανδαλοποιών) εξ Ιωαννίνων, υπήρξε μεγίστη απραξία. Η αυτή περίπου απραξία και αζητησία παρετηρήθη και εις το βιομηχανικόν και σχεδόν αποκλειστικόν προϊόν των γυναικών. Κονίτσης, εις τας κοινώς καλουμένας ποδιαίς.

Γεώργιος Ι. Ντάφλης

Πολιτικός Μηχανικός

- ΜΕΛΕΤΕΣ
- ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ
- ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΑ
- ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΕΣ
- ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Β. Ηπείρου 58
Τ.Κ. 44 100 Κόνιτσα
site: homepages.pathfinder.gr/dafnis

Τηλ.: 26550 24200
Κινητό: 697 2268128
e-mail: gntaf@tee.gr

Νεραντζιά Λ. Κολιού - Σαββίδο

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ
ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 80 - ΠΛΑΤΕΙΑ ΕΠΤΑΛΟΦΟΥ
ΤΗΛ. ΙΑΤΡΕΙΟΥ: 2310.744.457 - ΤΗΛ. ΟΙΚΙΑΣ: 2310.640.6
KIN.: 6945.33.50.33

ΤΟ ΠΑΣΧΑΛΙΝΟ ΑΡΝΙ ΤΟΥ ΕΝΩΜΑΤΑΡΧΗ

M' είχε κρυφό καμάρι του ο παπούς μου. Μα δεν σταματούσε να το καυχιέται σ' όλο το χωριό.

Πλησίαζε το Πάσχα. Με κοιτάζει με περηφάνια και μου λέει:

- Τώρα που τελειώνεις το σχολείο, μου χαιδεύει τα μαλλιά, έ, τώρα θα ξέρεις πολλά πράγματα, πολλά αλλά όχι κι όλα ντιπ. Ν' αρχίσεις να μαθαίνεις και τα περίεργα που μας ξαλαφρώνουν τη ζωή.

Τσίτωσα τ' αφτιά μου, για να μην μου ξεφύγει τίποτα...

- Έκλεισες τα δώδεκα και μπήκες στα δεκατρία. Είσαι τρανός πια. Ακούς; Ολόκληρο παλικάρι.

Το' φερνε από δω, το' φερνε από κει κι εγώ περίμενα με πιασμένη ανάσα να μου πει ότι θα κατέβαινε στην Κόνιτσα και θα μ' αγόραζε τα παπούτσια που μου είχε τάξει από καιρό. Άλλα αυτός είχε κάτι άλλο στο μυαλό του που ήταν πιο σοβαρό και θα ξαλάφρωνε τη ζωή μας.

- Έχω ένα αρνί, να το πας στον αστυνόμο...

Τρόμαξα. «Μήπως λέει για το μανάρι μας;», σκέφτηκα αμέσως και με πήραν τα δάκρυα.

- Το' χω στο κατώι απ' την νύχτα που το' φερα απ' το κοπάδι.

Σαν τ' άκουσα αυτό, μου' ρθε η καρδιά στη θέση της.

Απ' το αντικρινό χωριό μας χώριζε ο

Σαραντάπορος. Τέτοιον καιρό που ψηλά στα βουνά λιώναν τα χιόνια, κατέβαζε πολλά νερά και πλημμύριζε η ποταμιά απ' άκρη σ' άκρη. Σκέφτηκα, ξανασκέφτηκα.

- Να το πάω, βρε παπού, αλλά πως να περάσω το ποτάμι; Να πάω απ' το πέτρινο γιοφύρι, ήταν μακριά.

Είδα κι απόρησα. Το μέτωπο του παπού είχε γεμίσει ζαρωματιές και τα φρύδια του έσμιξαν κι έγιναν σαν δυο μεγάλες περισπωμένες που μου κάναν καπρίσια.

- Θα διαλέξεις το μέρος που απλώνει το νερό και σιγά-σιγά θα το περάσεις σθαρνίζοντας τα πόδια στον πάτο. Άκουσες; μου λέει και βγάζει τ' αρνί απ' το κατώι.

Το θυμούμαι σαν τώρα, μπροστά στα μάτια μου το' χω: καλέσιο, όμορφο και παιχνιδιάρικο ήταν. Χοροπηδήματα που σου' κανε! Σαν κι αυτό άλλο δεν υπήρχε. Άλλα ήταν άτυχο το καπμένο. Το πιάνει ο παπούς, του δένει τα πόδια δύο δύο και μου το περνάει στους ώμους. Το βαστώ κι εγώ απ' τα πόδια και δρόμο. Με τα λόγια του παπού μου στο μυαλό κατέβηκα τον μεγάλο κατήφορο της Ζέρμας κι έφτασα στο ποτάμι. Πήγα την όχθη πάνω-κάτω. Έπαιρνε το μάτι μου· ξεχώρισα ένα καλό πέρασμα.

- Ε, είπα με το νου μου, δεν έχει και τόσο πολύ νερό· μέχρι τα γόνατα θα φτάνει. Μόνο που βουίζει κι αφρίζει. Το βουντό κι ο αφρός δεν είναι νερό να με φοβίζουν· μια χαρά θα το περάσω.

Ξεθάρρεψα. Καθώς το περνούσα, όπως μ' είχε ορμηνεύσει ο παππούς μου, σιγά-σιγά και σβαρνίζοντας τα πόδια, με τ' αρνί στους ώμους, αισθάνθηκα να φεύγουν τα χαλίκια κάτω απ' τα πόδια μου.

- Καλά που δεν έχω παπούτσια να γλιστρήσω, είπα πάλι.

Άξαφνα μου λύθηκαν τα τσαρούχοσκοινα κι είδα το'να μου το τσαρούχι να το παίρνει το νερό με την κλωστή να κυματίζει πίσω του, θαρρείς και μ' αποχαιρετούσε. Καρφί δεν μου κάπκε είχα τα λόγια του παππού μου στο νου. Σιγά-σιγά πέρασα το ποτάμι και βγήκα στην όχθη κρατώντας γερά τ' αρνί. Ένιωσα κάτι να με κρατά απ' το πόδι. Γυρίσα το κεφάλι να δω. Δεν ήταν κανένας· τ' άλλο το τσαρουχόσκοινο είχε πιαστεί από κάτι κλαριά που είχε ξεράσει το ποτάμι. Κάνω να τραβήξω το πόδι και μ' εγκατέλειψε και το δεύτερο τσαρούχι. Ένα κουρέλι είχε γίνει, αλλά μπορεί να ποδενόταν ακόμα. Εκεί που σκεφτόμουν αυτά, μου φάνηκε σα ν' άκουσα τη φωνή του παππού μου να πάω γρήγορα τ' αρνί στον κύριο αστυνόμο. Με τις πατούνες στα πόδια πήρα το μονοπάτι που ανέβαινε, ολοένα, με

στροφές και κλωθογυρίσματα, μέσ' από γραβιά, όλο και πιο ψηλά, που μου φαινόταν ότι κάποια στιγμή θα' φτανα εκεί και θ' άγγιζα τον ουρανό με τα σύννεφα. Το μονοπάτι ήταν όλο χαλίκια μυτερά και λασπόνερα που και που. Οι πατούνες μου γέμισαν λάσπες και τα πόδια μου ματώσαν απ' τις πέτρες που σουβλίζαν. Πονούσα. Και να παραπονούσα ακόμα, έλεγα στον εαυτό μου ανεβαίνοντας τον ανήφορο με τη γλώσσα απ' όξω, πρέπει να βγάλω τον παπού μου ασπροπρόσωπο. Μία ζωή, λέει, κρατάει το λόγο του, τώρα να βγει ψεύτης; Δε θα' vai ντροπή και για μένα;

Έφτασα στο Κάντσικο και χωρίς να πάρω ανάσα, πήρα τον πλακόστρωτο το δρόμο που πήγαινε ίσια για το Αστυνομικό Τμήμα. Περνώντας μπροστά απ' το καφενείο οι άντρες που ήταν εκεί με κοίταξαν παράξενα και κρυφομιλούσαν. Άσ μην άκουσα, το διάβασα στα μάτια τους τι έλεγαν. «Το εγγονάκι του φίλου μας του Μήτρη θα' vai. Πότε μεγάλωσε; Κι έμαθε και το δρόμο;» Στ' αφτιά μου έφτασαν τα λόγια: «Το κακόμοιρο το παιδάκι...» «Τι λέει; Ζουρλάθηκε; Εγώ, το εγγονάκι του πρώτου νοικοκύρη κακόμοιρο;» Αν ήξερα ποιος ήταν θα του' λεγα κάτι...

Με μια ανάσα ανέβηκα τα πέτρινα σκαλοπάτια και βρέθηκα στην πόρτα της Αστυνομίας. Ένας που τον είχα δει στο χωριό μου μια φορά, έβγαινε από μέσα

τρέμοντας. Άνθρωπο που να τρέμει και να'ναι κατακόκκινος δε είχα ξαναδεί. Όλοι που είχα δεν να τρέμουν, ήταν χλωμοί κι άσπροι σαν χαρτί. Αυτή η απορία σφηνώθηκε στο μυαλό μου που τριβελίζαν τα λόγια του παππού μου. Μπήκα στο τμήμα με τ' αρνί στους ώμους. Τον αστυνόμο τον είχα δει κι άλλη φορά. Ήταν ψηλός κι αδύνατος κι όχι χοντροκομμένος, με φουσκωτά μάγουλα, φοβερος κι αμίλητος σαν τώρα... Έκανα να σκύψω για ν' αφήσω τ' αρνί στο πάτωμα, αλλά σκέφτηκα μήπως με το σκύψιμό μου, μου πέσει και χτυπηθεί και μαυρίσει το κρέας του. Χωρίς φόβο και μεγάλο κόπο τ' άφησα να πατήσει πάνω στον πάγκο του αστυνόμου: «Θα τον είδε κι αυτό το κακομοίρικο που το εξέταζε με τ' αρπαχτικό του βλέμμα και τρόμαξε κι άφησε τη βρυσούλα του να τρέξει», είπα μέσα μου. Μουσκίδι τα'κανε τα χαρτιά του αστυνόμου και αυτός δεν το πρόσεξε· είχε αλλού το νου του. Άλλα εγώ που ήμουν μεγάλος πια με καλά φερσίματα που έμαθα απ' τον παππού μου, άρπαξα τα χαρτιά μπροστά απ' τα μάτια του και σφουγγάρισα τις κατουρισιές, ενώ κρατούσα τ' αρνί με το zερβό χέρι. Μετά κοίταξα γύρω, καλάθι δεν είδα να υπάρχει. Κάτι παράξενο που έγραφε το χαρτί, έπεισε στο μάτι μου. Τι να κάνω; Εκεί μέσα δεν μπορούσα να το διαβάσω. Κατουρημένο το χώνω στην τσέπη μου και

κατεβάζω τ' αρνί στο πάτωμα. Τ' αφιλότιμο άρχισε να τρέχει γύρω-γύρω και να βελάζει σαν να'ψαχνε για τη μάνα του. Κι όχι μόνο αυτό· γέμισε και τα σανίδια με τις κακαράτζες του. Παρ' όλα αυτά το λυπήθηκα. «Να είχε κι αυτό μια μανούλα που να μπορούσε να το γλιτώσει από κακό χέρι;»

Σαν καλός εγγονός, σκέφτηκα να βγάλω πάλι ασπροπρόσωπο τον παππού μου κάνοντας και κάτι άλλο που ήταν επίσης πολύ σοβαρό: Να φουκαλίσω τις κακαράτζες και να σφουγγαρίσω και τον πάγκο. Κοίταξα και πάλι τριγύρω. Ούτε και σφουγγάρι υπήρχε. Τότε έβγαλα τις πατούνες μου, μιας και δεν έκανε να πατάω μ' αυτές, γιατί θα κόβονταν ακόμα πιο πολύ. Τις έβγαλα και σκούπισα τα σανίδια. Μετά τις γύρισα απ' τη μέσα μεριά και γυάλισα τον πάγκο. Αν τα μάθαινε αυτά ο παππούς μου, σκαντάλιξα τον εαυτό μου, σίγουρα θα'ταν ακόμα περισσότερο περήφανος για μένα. Τι να'καμνα; Έτσι μ' έμαθε κι έπρεπε να σκέφτομαι κάτι να κάνω...

Πολύ λυπήθηκα, όμως, γιατί ο αστυνόμος δεν είπε ουτ' ένα «ευχαριστώ» για όσα έκανα για χατίρι του. Είπε μόνο:

- Να πεις του παππού σου: πολύ τον ευχαριστώ!

«Σ' εμένα γιατί να δείξει τόση αχαριστία; Μήπως έχουν δίκιο οι χωριανοί που λένε αναμεταξύ τους ότι δεν φαίνεται για καλός άνθρωπος»; Μετά-

νιωσα για τη σκέψη μου αυτή, επειδή ήρθαν στο μυαλό μου τα λόγια του παππού μου: «Ας λέει ο κόσμος...» Μ' έβαλε σε ιδέα: «Τι ήθελε να πει ακόμα και σταμάτησε;»

Ξυπόληπτος, λασπωμένος ως το κότσι και με τις πατούνες στο χέρι τράβηξα για τη γιαγιά τη Λένω, την αδερφή της μανίτσας μου που ζούσε σ' αυτό το χωριό. Σαν μ' είδε η καημένη, έβγαλε μια φωνή που έκανε κι εμένα να τρομάξω:

- Σ κωτούλια μ' .... Τ' έγινι; Γιατί σι έτσ; Μήπως έπαθι κανείς τίποτις;
- Όχι, γιαγιά. Όλοι καλά είμαστε, της είπα.

Με φίλησε, γύρισε προς το εικόνισμα κι έκανε τον σταυρό της.

- Παναγίτσα μ', γιατί τ' άφσις να τυραγνιέτι; Γιατί μου' ρθε ξιπόδι του; Αχ; η ψυχουλίτσα μ', θα ξιπάγιασι κι θα πνάει.

Με παίρνει απ' το χέρι και με πάει στο μαγειρείο. Νερό σ' ένα κακάβι πάνω στην πυροσπία χόχλαζε. Ρίχνει ζεστό και κρύο νερό στο λεγένι, το ανακατεύει καλά, τραβάει κι ένα σκαμνί προς τα δω και με βάζει να κάτσω. Αμέσως μου πλένει τα πόδια ως πάνω στα γόνατα, μου τα σκουπίζει καλά και μου λέει να τ' απλώσω πάνω στη βάτρα που έκαιγε ένα κούτσουρο, που μεσ' απ' την κουφάλα του έβγαινε μια φλόγα που φούντωνε ολοένα. Μου ξαναλέει η γιαγιά Λένω:

- Σ... κωτούλια μ', μη τα παίρνεις τα πουδαράκια σ' απού δω. Να, έτσ' κράτα

τα. Να σι πιρουνιασ' καλά η φουτιά, να μην μ' αρρουστήσεις και τι θα πω, η μαύρη μ', στ' μανίτσα σ';

Έκαιγα ολόκληρος κι αισθανόμουν να βράζει το αίμα μου.

- Τι λές μωρ' γιαγιά; Κοντεύω να τσουρουφλιστώ σαν το πασχαλινό αρνί, είπα δυνατά.

Είχε αλλού την έγνοια της η γιαγιά Λένω. Πήγε κι ήρθε μ' ένα τηγάνι κρατώντας κι ένα κομμάτι τυρί, ίσιο με την παλάμη της, και δύο τρια αβγά. Και μου κάνει ένα σφουγγάτο. Μα τι σφουγγάτο; Γεμάτο, φούσκα το τηγάνι, σαν αυτό που' φτιαχνε η μανίτσα μου για μένα και για τα τρία αδέρφια μου. Το' βαλε σε μια γαβάθα και τ' ακούμπησε δίπλα μου. Το βούτυρο τσιτσίριζε ακόμα.

- Γύρνα να φας, σκωτούλια μ'. Να πάρει κι ψουμί.

Η κοιλιά μου έπαιζε ταμπουρά. Όχι αυτά άλλα κι άλλα τόσα να ήταν θα τα καταβρόχθιζα στο πι και φι. Μ' έπιασε όμως ένας φόβος κι όλο κοπούσα ψηλά στον ουρανό απ' τα τζάμια του παραθυριού.

- Γιαγιά, σαρακοστή έχουμε ακόμα, δεν κάνει ν' αρτυθώ, είπα στενοχωρημένος.

- Μη φοβάσαι ψυχούλα μ'. Τς αρρώστους κι τις πεινασμένους τις σχωράει ο Θεός, είπε και κάθισε αντίκρυ.

Άρχισα να τρώω σαν λιμασμένος. Σαν είδε που άδειασα τη γαβάθα, η γιαγιά Λένω με χαϊδολογάει:

- Δε θα μ' πεις το μυστικό που' ρθεις ιδώ;
Ήταν τόσο καλή η γιαγιά Λένω που
δεν της κρατούσα μυστικό.

- Μ' έστειλε ο πάππους να φέρω τ'
αρνί για το Πάσχα στον κύριο αστυνόμο.

- Νωματάρχης είνι, γιε μ', νωματάρχης,
με διόρθωσε. Κάθε μέρα Πάσχα και
Χριστούγιννα είνι γι' αυτόν. Τς ξιπάτου-
σι της νοικοκυραίους, της ξιπάτουσι ντιπ
για ντιπ, αναστέναξε.

Τόπι την είχα κάνει την κοιλιά μου.
Καταχορτάτος κι ευχαριστημένος γύρι-
σα στο χωριό. Δεν μ' ένοιαζε που' μουν
ξυπόλητος. Περήφανος για όσα έκανα
έτρεξα στον παπού μου.

- Πάππου, γύρισα. Πού είσαι;

Μόλις βρέθηκα κοντά του και σή-
κωσε το κεφάλι να με δει, το πρόσωπό
του σκοτείνιασε.

- Το πήγες καλά τ' αρνί; Μήπως το
σβάρνισες; ρώτησε με τα μάτια χαμηλά.

- Όχι, πάππου. Όπως μου είπες, το
πήγα πάνω στους ώμους μου. Ροδο-
κόκκινο θα' ναι το κρέας του, αποκρίθηκα.

Του είπα ακόμα κι ό,τι έπαθα στο
δρόμο και τι πράγματα μας σκάρωσε τ'
αρνί.

- Αχ, τι μου' κανες! Με τι πρόσωπο
τώρα θ' αντικρίσω τον κύριο ενωμα-
τάρχη; έκανε απελπισμένος.

Στενοχωρεύτηκα πολύ ακούγοντάς
του. «Τι γνώμη θα σχηματίσει για μένα;»
είπα στον εαυτό μου.

- Αμ, δεν άκουσες τι σου' πα και σου

πήρε το ποτάμι τα τσαρούχια, μου είπε
κατόπιν με στεναγμό.

Μου κακοφάνηκε που με μάλωσε
άδικα.

- Σιγά - σιγά το πέρασα, πάππου.
Αλλά αυτό έπαιρνε σβάρνα ό,τι έβρισκε
και δεν έβρισκε μπροστά του.

Είπα κι ένα ψεμματάκι, για να μετα-
νιώσει γι' αυτά που είπε σε βάρος μου.

- Λίγο έλειψε να πάρει κι εμένα μαζί
με τ' αρνί μέχρι τη μέση μου' ρθε το
νερό...

Με κοίταξε με βουρκωμένα μάτια,
αλλά ηρέμησε σε λίγο και κατέβηκε στο
κατώι. Άκουσα να με φωνάζει:

- Έλα κάτω.

Κατέβηκα αμέσως. Σαν είδα να ξε-
διπλώνει μια φασκιά, πικράθηκα. «Ούτε
και τώρα θα μ' αγοράσει τα παπούτσια
που μου υποσχέθηκε».

- Πάτα εδώ! μου λέει χωρίς και πάλι
να σπκώσει το κεφάλι του.

Πατώ πάνω στη φασκιά απ' το δέρμα
του παλιού βοδιού μας. Κι αυτός τρα-
βάει μια χαραξιά με το σουγιά του πρώ-
τα γύρω απ' το ένα πέλμα μου και μετά
γύρω κι απ' το άλλο. Ύστερα βουτάει
και τα δύο κομμάτια σε μια σκάφη με
νερό. Κι αφού μαλάκωσαν καλά, άρχισε
να μου κάνει καινούργια τσαρούχια. Με
δυσκολία βαστούσα τα δάκρυα.
Σκέφτηκα να τον καλοπάρω.

- Πάππου, πότε θα μ' αγοράσεις τα
παπούτσια που μου' ταξες; Εσύ ό,τι λές,

το κάνεις.

Συνέχισε τη δουλειά του σιωπηλός χωρίς καν να με κοιτάξει. Δίπλα η μανίτσα μου' πλεκει τα τσαρουχόσκοινα με χρωματιστά γαλαζοκόκκινα γνέματα.

Ξάφνου θυμήθηκα τα χαρτιά που είχα χώσει στην τσέπη μου. Πρόλαβα και τα πήρα, προτού η μανίτσα πάρει το παντελόνι να το πλύνει. Ο ήλιος έκαιγε ακόμα. Πήγα παρέκει. Προσπάθησα να τα ισιάξω, αλλά σκίλονταν Τ' άπλωσα όπως όπως, για να στεγνώσουν. Στάθηκα άτυχος και πάλι. Εκεί που τα χαρτιά κόντευαν να στεγνώσουν και θα' λυνα την απορία μου, με πλησίασε ο παππούς.

- Τι χαρτιά είναι αυτά; Από πού τα πήρες;

Τσιμουδιά εγώ· έτρεμε η περδικούλα μου. «Καλό έκανες, Κωστάκη μου, κακό μεγάλο σε βρήκε». Τα χαρτιά δεν τα ξανάδα. Άκουσα όμως κάτι παράξενα πράγματα να γίνονται που δεν μπόρεσα να εξηγήσω...

Πέρασαν πεντέξι χρόνια. Προετοιμαζόμουν για να δώσω εξετάσεις σε μια ανώτατη σχολή. Μία μέρα ο παππούς μου λέει:

- Φτάνει. Μη διαβάζεις άλλο. Θα πάω στας Αθήναις ν' ανταμώσω τον κύριο μοίραρχο.

- Ποιον μοίραρχο, πάππου; παραξενεύτηκα.

- Τον ενωματάρχη.

- Αυτόν που έκανε στα μέρη μας ως αστυνόμος;

- Ναι.

Η απορία μου μεγάλωσε, άφοσα στην άκρη το βιβλίο.

- Μα δεν τον είχαν μεταθέσει αλλού κι όχι στην Αθήνα;

Με λογάριαζε για μεγάλον πια βρήκε να μου δώσει απάντηση:

- Οι άνθρωποι έχουν τον διάβουλο μέσα τους. Άμα σ' έχουν ανάγκη, σε κάνουν και θεό τους, αλλά απ' τη σπιγμή που δεν κάμεις τα χατίρια τους μπορεί να σε πούνε και σατανά. Τον κατηγόρησαν άδικα τον άνθρωπο και τον έστειλαν στην άλλη άκρη...

- Όχι κι άδικα βρε πάππου; Τόσο κόσμο κυνήγησε.

Αναστέναξε.

- Ακου τι σου λέω εγώ: Άδικα, άδικα. Άλλοι φταίγαν γι' αυτό. Το ψέμα έχει κοντά ποδάρια. Κατάλαβες;

Μου' ρθε να γελάσω, αλλά κρατήθηκα, για να μην φανώ αχάριστος· νοιαζόταν ακόμα για μένα.

- Θα πάω να τον δω, ξανάπε. Οι καλοί άνθρωποι δεν ξενιούνται, μπορεί να κάνει κάτι.

Τον κοίταξα μ' αδημονία. Και περίμενα, περίμενα να φτάσει το καλό μήνυμα.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΠΑΓΟΥΝΗΣ
ΜΑΡΟΥΣΙ

Χαράματα στο Παζάρι

ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Τα χρόνια που ζούσα στην Κόνιτσα, ήταν σπάνιες οι ευκαιρίες να κατεβούμε χαράματα στο Παζάρι.

Στη δεκαετία του εβδομήντα φιλοξενούσα τη Θεία Τούλα, ξαδέρφη της μάνας μου από το Βόλο, που είχε έρθει στην Κόνιτσα, χωρίς προειδοποίηση, ψάχνοντας να βρει τα περιουσιακά στοιχεία των Βεργαίων, από τους οποίους και η ίδια κατάγονταν, και για τα οποία φαίνεται οι μύθοι στο μυαλό της οργίαζαν.

Ρωτώντας, έφτασε και στο σπίτι μας με την ψευδαίσθηση ότι βρήκε το αρχοντικό των προ του 1900, που είχε γεννηθεί η ίδια, παππούδων της. Και έτσι συνάντησε το γείτονα μας Δόσια, που λίγο ως πολύ ήξερε τα «δικά μας», αφού εκεί απέναντι είχε κι αυτός μαζί μας μεγαλώσει.

Από το Δόσια, τρίτο άνθρωπο και ουδέτερο, η ορεξάτη Θεία μας πήρε τον πρώτο απόθαρρο, την πρώτη κρυάδα.

Το τελευταίο περιουσιακό στοιχείο των Βεργαίων στην Κόνιτσα, το αρχοντικό τους, είχε από το 1880 καεί και δεν υπήρχε τίποτ' άλλο.

Και με το βάρος στη συνείδηση για την απόπειρα που έκανε «να μας τη φέρει πονηρά η Θεία μας», δεν ήθελε με κανέναν τρόπο να αποκαλυφθεί για να μάθουμε ότι βρίσκεται στην Κόνιτσα κι αρνιότανε στο Δόσια από τη μια μεριά να πει ποια είναι κι από την άλλη να του επιτρέψει να μας ειδοποιήσει σχετικά.

Φυσικά ο Δόσιας βρήκε τρόπο να μας ειδοποιήσει.

Κατέβηκα εγώ, γνώρισα τη Θεία και με ζόρι και χίλια παρακάλια την ανέβασα στο σπίτι μας, όπου και φιλοξενία της παραχωρήσαμε, αλλά και πλήρη ενημέρωση της κάναμε για την οικογένεια Βέργου που τόσο η ίδια όσο και μείς είμαστε απόγονοί της. Της εγχείρισα και κάποιο ανάτυπο Γιαννιώτικου περιοδικού όπου είχα γράψει για τους Βεργαίους-Μπέρκους κείνον τον καιρό.

Μ' αυτά και μ' αυτά η Θεία φάνηκε πως πείστηκε κι έμεινε μαζί μας μια βδομάδα.

Κι όταν ήρθε η ώρα να φύγει, κατεβήκαμε μαζί την προηγούμενη στο Πρακτορείο και είδε πως τη συνέφερε να πάει στο Βόλο μέσω Κοζάνης.

Το λεωφορείο της γραμμής θα πέρναγε από την Κόνιτσα στις εξήμιση η ώρα το πρωί, χαράματα, την επόμενη μέρα.

Μ' αυτή λοιπόν την ευκαιρία, συνοδεύοντας τη Θεία Τούλα ίσαμε το Πρακτορείο, την άλλη μέρα, βρέθηκα κι εγώ χαράματα στο Παζάρι.

Περίεργη κατάσταση ερημιάς και κρυάδας.

Όλα τα μαγαζιά στο μισοχάραμα κατάκλειστα.

Διασχίσαμε ολόκληρο σχεδόν το καλντερίμι και δε συναντήσαμε ψυχή.

Μόνο όταν φτάσαμε στο Παλιοχώρι, όπως ξανοίγει η πλατεία του, είδαμε μια ομάδα ντόπιων φωνακλάδων να κάθονται στους μπάγκους και τις καρέκλες έξω από το καφενείο του Ζιακόπουλου, (που παλιά εμείς το λέγαμε καφενείο του Γεράσον).

Οι πιο πολλοί απ' αυτούς ήταν μαστόροι και εργάτες που έπαιρναν, πριν πάνε στη δουλειά, το κολατσιό τους (ελιές με μια φραντζόλα από το φουρνο απέναντι, που όπως είδα από τα φώτα ήταν ανοιχτός και μόλις είχε βγάλει το ψωμί που μοσχομύριζε).

Στη γωνιά όμως της πρόσοψης του καφενείου, εκεί που ξεκινάει ο δρόμος και παίρνει τον κατήφορο για το «Μονοπώλιο», μια οικογένεια ξένων, βόρειων, ολόξανθων, στο κακό τους χάλι, στριμώχνονταν στον τοίχο, η μάνα με τα δυο παιδιά της ξαπλωμένη-αποκαμωμένη καταγής, κι ο πατέρας όρθιος μισοντυμένος, έτοιμος να πέσει κάτω από την κούραση. Μου έκανε εντύπωση η κατάστασή τους. Χωρίς να το θέλω ο νους μου πήγε σε κείνες τις απισχνωμένες τραγικές φιγούρες του Πικασσό που ο καλλιτέχνης προσπαθεί να συλλάβει το έσχατο όριο της απελπισίας και του αδιέξοδου.

Δυο τρεις από τους ρωμιούς, μόλις με είδαν, σπκώθηκαν βιαστικά, αφήνοντας πάνω στα σιδερένια τραπέζια που ήταν αφημένα έξω από το ολόκλειστο καφενείο, το κολατσιό τους.

Έπεσαν πάνω μου κι άρχισαν να μου ζητούνε αν μπορώ να συνεννοθώ με τους ξένους, που έχουν διαλυθεί, δεν ξέρουν ούτε που βρίσκονται, ούτε τι θέλουν.

Αναγκάστηκα να σταματήσω εκεί, βλέποντας στο βάθος ότι το λεωφορείο της γραμμής δεν είχε φανεί ακόμα στο Πρακτορείο, επομένως είχα λίγα λεπτά καιρό και πλησίασα τους ξένους.

Ήσαν Ιρλανδοί, που νόμιζαν ότι βρίσκονται σ' αλβανικό χωριό... Κι έτρεμαν όπως κατάλαβα από την αϋπνία και το φόβο. Κουτσά, στραβά συνεννοθήκαμε.

Μου είπαν, ότι χτες το βράδυ τα μεσάνυχτα, έφτασαν στην Κόνιτσα με τ' αυτοκίνητο κάποιων φίλων τους που τράβηξαν για τη Μακεδονία, και δεν βρήκαν ούτε εστιατόριο να φάνε, ούτε ξενοδοχείο για να μείνουν. Ρωτώντας όμως, από δω κι' από κει, κάποιος τους υπέδειξε ένα χάνι, στο βάθος του Παζαριού. Πήγαν να κοιμηθούντε κει.

Ένας μισόγυμνος ξυπόλυτος υπάλληλος τους έβαλε «νυσταγμένα» σ' ένα μακρύ δωμάτιο με στρώματα (μιντέρια) ξαπλωμένα καταγής, όλους μαζί και τους έδωσε

ένα ηλεκτρικό φανάρι για να το χρησιμοποιήσουν αν τυχόν χρειαστούνε να πάνε νύχτα στην τουαλέτα..

Πέσανε όλοι σαν ξεροί, όπως ήταν διαλυμένοι από το ταξίδι και κοιμόντουσαν

Μόνον η μητέρα έμεινε ξάγρυπνη από τις έγνοιες και την «αθλιότητα» του υπνωτηρίου που «είχαν εξασφαλίσει» στα παιδιά τους.

Δεν την έπιανε ο ύπνος, «ήθελε, λέει, να πάει στην τουαλέτα, αλλά προσπαθούσε να το αποφύγει». Από την μισάνοιχτη πόρτα του δωματίου της έμπαινε η μυρουδιά του βόθρου κι αυτό την ανδίαζε,

Όμως τελικά δε βάσταξε.

Πήρε το ηλεκτρικό και προσπάθησε να τακτοποιηθεί σε μια γωνιά της πλημμυρισμένης από βρωμιές τουαλέτας.

Στο μισοσκόταδο, από τις ρωγμές και τις άλλες τρύπες της διαλυμένης πόρτας πέρναγε το τσιμπλόφωτο του ηλεκτρικού που κρέμονταν στο διάδρομο.

«Κακήν κακώς» έκανε τη δουλειά της, αλλά κάποια στιγμή αντελήφθηκε ακριβώς πίσω της και πάνω στον ασοβάτιστο τοίχο να κινείται ένα μαύρο μπαστούνι.. Τεράστιο.

Στην αρχή δεν έδωσε σημασία. Σε λίγο όμως, το ένστικτο της μάλλον, παρά το μυαλό της αντέδρασε, σφύριξε σινιάλο και τής έδωσε μια σκουντιά που την ξαγρύπνησε. Άναψε το φακό που είχε στα χέρια της, κι έριξε το φως πάνω στο ύποπτο μπαστούνι Οπότε η άμοιρη,.....παρ' ολίγο να μείνει εκεί σύξυλη.

Το μπαστούνι αυτό δεν ήταν μπαστούνι, αλλά ούτε και «σκιά που χάθηκε». Ήταν ένα τεράστιο φίδι, που προσπαθούσε να βρει διέξοδο στον τοίχο για να φύγει.

Τρέμοντας από φόβο, και διαλυμένη σχεδόν, άρχισε να φωνάζει τρέχοντας προς το δωμάτιο τής οικογένειάς της. Οι φωνές της ξεσήκωσαν και κάνα δυο άλλους πελάτες του «ξενοδοχείου». Περασμένα μεσάνυχτα.

Ο υπάλληλος του χανιού σε χάλι απερίγραπτο από άποψη εμφάνισης, «ψύχραιμος, αργός και σαν να μην είχε γίνει τίποτα», σχεδόν υπνοβατώντας και κραδαίνοντας στο χέρι ένα μακρύ καδρόνι, πήγε κατευθείαν προς την τουαλέτα, ενώ οι Ιρλανδοί τρέχοντας έξαλλοι, βγήκανε έξω τρομοκρατημένοι στο έρημο και σκοτεινό Παζάρι. Έφτασαν εκεί στην άκρη της πρόσοψης του καφενείου του Γεράση, και ξάπλωσαν «ξεθεωμένοι», περιμένοντας να φέξει, μήπως έτσι βρουν τον εαυτό τους, και μάθουν που επιτέλους βρίσκονται, και πως θα καταφέρουν να απομακρυνθούν φεύγοντας από την ζούγκλα που ξέπεσαν

Δεν είχα τι να τους πω για να δικαιολογήσω την αδικαιολόγητη κατάσταση. Προσπάθησα να τους κάνω λόγο για τον οικουρό όφι που δεν είναι ιοβόλος, φυλάει

το σπίτι και τρώει τα ποντίκια Την πανάρχαια συνήθεια των Ηπειρωτών να τον σέβονται, να τον αφήνουν δίπλα τους, δίπλα στα παιδιά τους. Τους θύμισα την Ολυμπιάδα, ηπειρώτισσα μπτέρα του μεγ' Αλεξάνδρου που ο Φίλιππος την είδε να χαριεντίζεται μ'ένα τέτοιο φίδι και νόμισε ότι ήταν κάποιος θεός, που συνουσιάζονταν μαζί της... Κι από τότε βγήκε η φήμη ότι ο Αλέξανδρος ήταν σπέρμα θεού.

Ότι έλεγα, ήταν κουβέντες, που και γω δεν πίστευα αλλά τις έλεγα γιατί κι εγώ ήμουν αγανακτισμένος. Και δεν είχα τι άλλο να πω για να δικαιολογήσω την κατάσταση.

Οι μαστόροι δίπλα μας συνέχιζαν το κολατσιό τους, ήρεμοι κι όπως τους μετάφραζα την περιπέτεια των ξένων, δεν έδειχναν να απορούν, κούναγαν μόνο τα κεφάλια τους και δικαιολογούσαν ότι στο χάνι αυτό η ύπαρξη των φιδιών, εξ αιτίας του βρώμικου λάκκου που είναι πίσω του, είναι κατά κάποιο τρόπο φυσιολογική. Και συμφωνούσαν ότι τέτοια φίδια δεν κάνουν κακό.

Έκανα γνωστό στους ξένους ότι σε λίγο θα περάσει το λεωφορείο για Κοζάνη κι αν είναι τυχεροί και βρούνε θέση, θα μπορούσαν κι αυτοί να φύγουν για τη Μακεδονία.

Καταλάβαινα όμως ότι μίλαγα στο βρόντο. Οι ξένοι με κοίταγαν σαν «ούφο», σαν υπαίθριο πωλητή φάρμακου για τις χιονίστρες.

Είναι zήτημα αν κατάφερα να καλμάρω κάπως τον πανικό τους και την αναστάτωση τους.

Και παίρνοντας τη θεια μου τραβήξαμε για το Πρακτορείο, σιωπηλοί σε περισυλλογή.

Κάτω από τα πλατάνια περπατώντας σκεφτόμουνα τα παλιά.

Την παλιά ζωή στην Κόνιτσα, τότε που τα χάνια εξασφάλιζαν ένα είδος ανθρώπινης φιλοξενίας σ' όλους εκείνους που κατάφευγαν εκεί. Τις κόκκινες βελέντζες, το αναμμένο tzáki, το φανάρι του λαδιού που κρέμονταν στην είσοδο, στους διάδρομους, παντού. Το άγρυπνο μάτι του χαντζή. Κι αυτόματα πήγε στο μυαλό μου στην πριν από τον τελευταίο πόλεμο εποχή, τότε που και μείς μαθητές στη Ζωσιμαία φεύγαμε χαράματα για τα Γιάννενα.

Θυμάμαι πως και τότε ή σκηνή με τους μαστόρους και τους άλλους εργατικούς στην Κόνιτσα, να τρώνε το κολατσιό τους έξω από το Γεράση, ήταν η ίδια, με μόνη τη διαφορά ότι κι ο Γεράσης ήταν ανοιχτός αυτή την ώρα κι έψηνε καφέδες αλλά κι άλλα μικρομάγαζα έδιναν πραμάτειες σε όσους βιάζονταν να φύγουν για το χωριό.

Ήταν χωριά, όπως η Μπριάζα π, χ που για να φτάσεις με το μουλάρι ήθελες κάπου δώδεκα ώρες. Και η μέρα δε σ' έφτανε.

Το καφενείο του Γεράση ήταν κείνα τα χρόνια μια πραγματική Εκκλησία του Δήμου. Μέσα κι έξω. Πλούσιοι και φτωχοί. Κονιτσιώτες κι επαρχιώτες.

Ο Χρόνος όμως που πέρασε, οι ατυχίες της Κόνιτσας, ο σπαταλημένος χρόνος με την απομόνωση της από τον άλλο κόσμο, η μεγάλη αλλοίωση του πληθυσμού της (έφυγαν οι ντόπιοι και ήρθαν από τα χωριά), η αποσύνθεση του παλιού Παζαριού και η επικράτηση καινούριων συνηθειών, σιγά-σιγά, (σχεδόν 'αδιόρατα) το ερήμωσε. Τα' αφεντικά του κουράστηκαν, έτσι που καθώς λένε από καιρού εις καιρόν τ'άκουγες να ψιθυρίζουν, όταν κάποιος παράγγελνε καφέ, «Καλά, εσύ σπίτι δεν έχεις; Εδώ ήρθες να πιείς καφέ;».

Θυμάμαι ακόμα πως το υπαίθριο κολατσιό σπάνια τον παλιό καιρό συνοδεύονταν με τυρί ή ελιές, όπως τη δεκαετεία του 70. Φτώχια ατελείωτη!

Τότε οι μαστόροι αφού έπαιρναν το ψωμί από το φουρνάρικο του Στέρτου-Παπαδήμα, τράβαγαν κατ' ευθείαν στον Πηγαδά ή το Μάλιακα και το βούταγαν μέσα στην αρμύρα του τυριού, έναντι μιας δεκάρας, που γίνονταν δυο, όταν βγάζοντας το ψωμί από τον τενεκέ διαπιστώνονταν ότι το σε κατάσταση παπάρας ψωμί κουβαλούσε και αξιόλογα τρίμματα φέτας

Τα θυμάμαι όλα αυτά τώρα που τα γράφω και τα πράγματα έχουν αλλάξει 100 %. Τώρα τα νέα παιδιά δεν μπορεί να ξέρουν τίποτα για κείνον τον ξεπεσμό στον οποίο είχε περιέλθει η Κόνιτσα στην Κατοχή και τη Χούντα, με την απομόνωσή της, από τον άλλο κόσμο, τον πολιτισμό, τους ανθρώπους... Δεν ξέρουν τίποτα για την εκβαρβάρωσή της.....Τότε που είχε ξεχαστεί το «Κόνιτσα κασαμπάς, Γιάννενα χωριό Λεσκοβίκο παλιοχώρι.». Μαύρες εποχές που έκαναν τον κόσμο της να τα «μαζέψει όπως-όπως» και να πάρει τους δρόμους της ξενιτιάς. Να αναζητήσει την «ανθρώπινη ζωή» αλλού.

Κι αναρωτιέμαι. Διδάχτηκαν τίποτα από όλα αυτά οι παλιοί συμπατριώτες μας, Έκατσαν να τα πούνε στα παιδιά τους, για να καταλάβουν και κείνα ότι έχει ο καιρός γυρίσματα και δεν πρέπει να επαναπαυόμαστε σε μια ψευδαίσθηση, σ' αυτό που έχουμε σήμερα και δεν είναι προϊόν άνθησης του δικού μας κόπου, των δικών μας πηγών, της δικής μας προσπάθειας για ανάπτυξη, και δεν είναι γνήσιο γιατί μας ήρθε απόξω χωρίς να προσπαθήσουμε εμείς οι ίδιοι, και το οποίο έτσι όπως μας ήρθε μπορεί και να μας φύγει μια μέρα χωρίς να το καταλάβουμε;

Σίγουρα δικό μας, που μας ταιριάζει, ταιριάζει στο χαρακτήρα μας, στον τόπο μας, στις δυνατότητες μας, είναι αυτό που δημιουργήσαμε εμείς, που εξαρτάται από τη δική μας προσπάθεια, από την αξιοποίηση των δικών μας πηγών πλούτου. Αυτών που έχουμε δίπλα μας και τις περιφρονούμε.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Αθήνα Φεβρουάριος 2009

Αγαπητοί μας, Συμμαθήτριες και Συμμαθητές. Στην παρακάνω φωτογραφία αποτυπώθηκε η νιότη μας τον Ιούνιο του 1960 όταν αποφοιτήσαμε από το παλαιό γυμνάσιο της Κόνιτσας.

Όλοι μας τότε, ανάμεσα στους καθηγητές μας, σκορπίσαμε για αναζήτηση και εκπλήρωση των ονείρων μας. Πέρασαν σχεδόν 50 χρόνια από τότε. Όμως θέλουμε να πιστεύουμε ότι στο βάθος της καρδιάς του καθενός μας, φωλιάζει τόσο η ανάμνηση εκείνης της ζωής όσο και η ελπίδα της αντάμωσής μας.

Γι' αυτό με πρωτοβουλία μας, που το έναυσμα έδωσε ο Βασίλης Γκότζος, από την Ξενιτιά όπου βρίσκεται, με μία συγκινητική επιστολή του, σας καλούμε όλους και καθένα χωριστά να ανταμώσουμε στην κεντρική πλατεία της Κόνιτσας, μαζί με τους συζύγους σας, την 12η Αυγούστου 2009 ώρα 10.00 π.μ.

Το πρόγραμμα θα είναι το εξής:

12 Αυγούστου 2009 ώρα 10.00 π.μ. συνάντηση στην κεντρική πλατεία της Κόνιτσας για το πρώτο τσίπουρο του ανταμώματος.

Ώρα 13.00 μ.μ. της ιδίας ημέρας γεύμα στο "Δέντρο". Απόγευμα ώρα 18.00 εσπερινός στον Άγιο Νικόλαο και δέηση για την μνήμη καθηγητών και συμμαθητών που "έφυγαν".

Βράδυ ώρα 21.00 μ.μ. δείπνο στα Πλατανάκια.

13 Αυγούστου 2009 εκδρομή στην Μόλιστα με επί τόπου γεύμα.

Μετά το φαγητό θα επακολουθήσει διάλεξη του Χαρίλαου Γκούτου με θέμα «Η Επαρχία της Κόνιτσας στους αιώνες 13ο και 19ο».

Απόγευμα επιστροφή στην Κόνιτσα, αποχαιρετισμός και ρητή υπόσχεση για ένα νέο αντάμωμα.

Σημειώνουμε ότι η παρουσία όλων μας θα ξαναζωντανέψει μια ζωή στα μαθητικά θρανία που πέρασε αλλά θα μένει χαραγμένη στη μνήμη μας και στις καρδιές μας για πάντα. Ας αφήσουμε για λίγο τις έγνοιες και τα προβλήματα της καθημερινότητας και ας αφιερώσουμε στους εαυτούς μας μια ξέχωρη χαρά, γιατί ασφαλώς τη δικαιούμαστε.

Παράκληση εάν επιθυμείτε να επικοινωνήσετε για περισσότερες λεπτομέρειες με τους

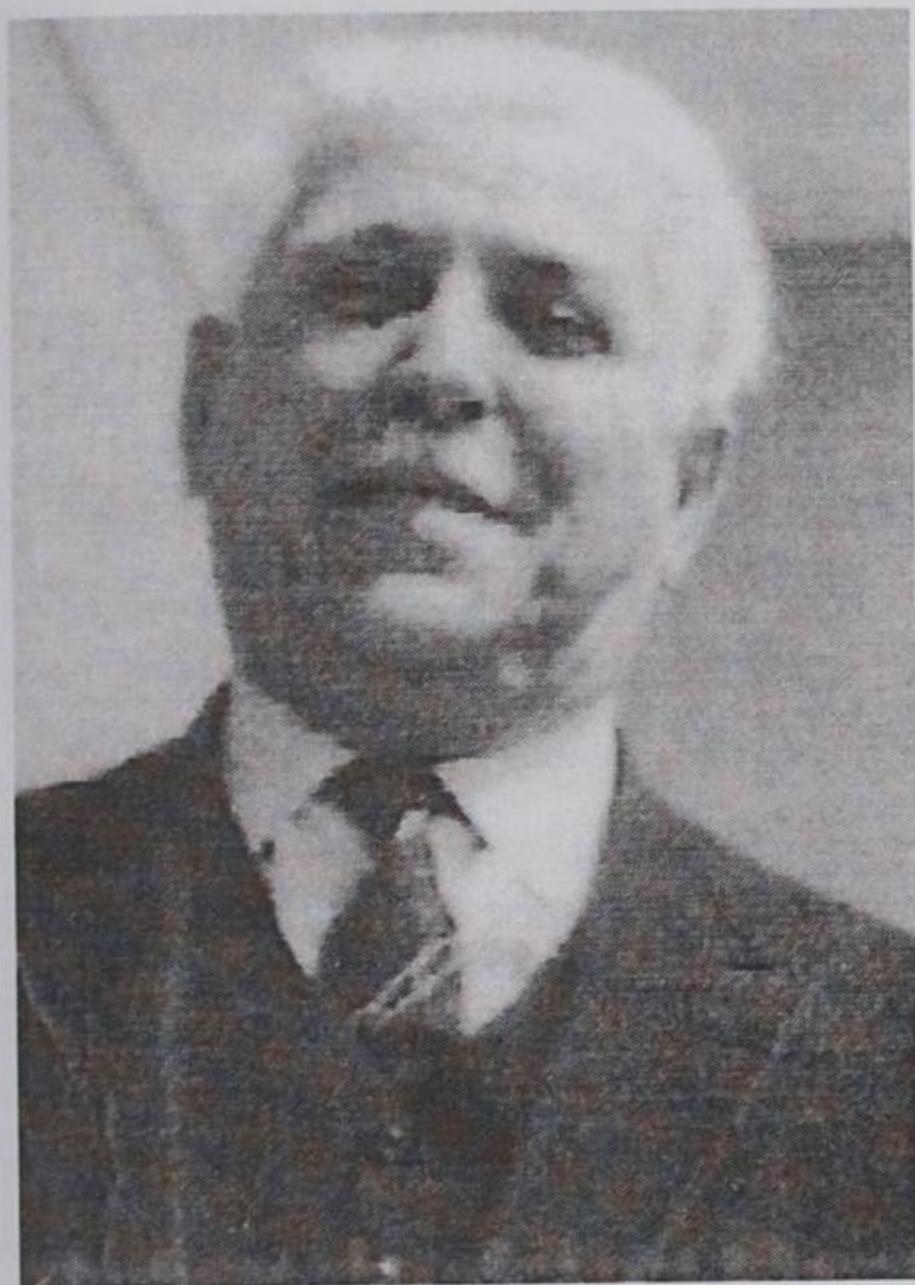

1. Γιάννη Τζιομάκα - Τηλ. 6944554899-210 3818608
2. Βαγγέλη Μπούνα - Τηλ. 26550 22674
3. Βασίλη Γκότζο - Τηλ. 0041264029978
4. Χαρίλαο Γκούτο - Τηλ. 210 6925471

Σας περιμένουμε όλους
ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΖΙΟΜΑΚΑΣ

ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΤ. ΓΚΑΤΣΟΠΟΥΛΟΥ ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ

(Επιμελεία Δημ. Φασούλης)

A. Οκτώβριος 1920-22 Μαρτίου 1921

Το Λούψικον ευρίσκεται εις το μεταίχμιον της Β.Δ. πλευράς της Επαρχίας Κονίτσης εγγύτατα των ορίων της Δυτ. Μακεδονίας. **Δέχομαι ευχαρίστως και δεν βλέπω την ώραν, πότε θα έλθη ο διορισμός μου.** Επιστρέφω εις το χωρίον μου εν αναμονή του διορισμού μου, όστις ευτυχώς δεν αργεί. Μεταβαίνω περίχαρις εις Κόνιτσαν, δίδω με πλήρη συνείδησιν των νεοπειλενον όρκων και την επομένην αναχωρώ δια την νέαν μου θέσιν.

Μετά πορείαν δύο ολοκλήρων ημέρων καταφθάνω εις το χωρίον Λούψι-

κον. Με υποδέχεται ο τότε Πρόεδρος αείμνηστος τώρα Κων/ος Καρανίκας. Μετ' ολίγον καταφθάνει ο τότε εφομέριος του χωρίου αείμνηστος Παπαγιώργης να με ευχηθή το «Καλώς ήλθες».

Αι πρώται μου εντυπώσεις είναι ούτω καλαί. Μεταβαίνω αμέσως εις το σχολείον. Τούτο είναι ένα κτίριον αρκετά καλόν. Προ 10ετίας είχε κατασκευασθεί μερίμνη του τότε Σεβασμιωτάτου Βελλάς και Κονίτσης κυρού Σπυρίδωνος. Ήτο λιθόκτιστον και η στέγη του ήτο σκεπασμένη διά σχιστόλιθου.

Περιελάμβανε αίθουσαν παραδόσεως εμβαδού $7 \times 5 = 35$ τμ. και είχεν ύψος 3,1 μ. Είχε δωμάτιον διδασκάλου αρκετά ευρύχωρον και εν μικρόν δωμάτιον δια Γραφείον. Τα παράθυρά του εις την αίθουσαν παραδόσεως $1,4 \times 1,1$ μ. Είχε και 15 θρανία και μαυροπίνακα. Ουδέν άτερον έπιπλον, σκεύος ή εποπτικόν όργανον.

Πάντως το Διδακτήριον εύρον ποτέ καλλίτερον από ό,τι το ανέμενον!

Ο φιλόξενος Πρόεδρος με προσεκάλεσε να μείνω εις την οικίαν τους μέχρις ότου τακτοποιηθή καταλλήλως το δωμάτιον.

Την επομένην με το σημασμό της καμπάνας, ήτις ήτο πριν μένη εις υψηλόν δένδρον -δρυν- μεταξύ του σχολείου

και της εκκλησίας, ήτις ετιμάτο επ' ονόματι των Αρχιστρατήγων Μιχαήλ και Γαβριήλ, προσήλθον οι μαθηταί μου αμφοτέρων των φύλων. Ήσαν περί τους τριάκοντα. Τους υπεδέχθην με καλωσύνην και τους ετοποθέτησα εις τα θρανία. Λόγω του ότι το σχολείον αυτό το προηγούμενον έτος δεν είχε λειτουργήσει ως στρατευθέντος του διδασκάλου αλλά και κατά τα προηγούμενα έτη ελειτούργει πλημμελώς δι' αυτό οι μαθηταί ευρίσκοντο άλλοι μεν εις τας κατωτέρας τάξεις άλλοι δε το πρώτον προσερχόμενοι, κατέταξα τρεις εις την Τρίτην, πέντε εις την Δευτέραν και όλους τους λοιπούς εις την Πρώτην!!

Άρχισα το έργον μου, όσον εν γένει άλλο τόσον σκληρόν και επίπονον.

Παρατήρησα ότι οι μαθηταί κατά πλειοψηφίαν ήσαν ευφυείς και επιδεκτικοί μορφώσεως. Τους ηγάπησα και με ηγάπησαν. Ιδού το πρώτον βήμα επιτυχίας εκάστου έργου και δη το του διδασκάλου!

Άλλα και οι κάτοικοι ορεσίβιοι, έχοντες ως μοναδικόν έργον την γεωργίαν και κτηνοτροφίαν ηγάπησαν το σχολείον και τον διδασκάλον. Ούτω το έργον προχωρεί υπό ευνοϊκάς συνθήκας.

Ούτω φθάνομεν εις τας παραμονάς των Χριστουγέννων, ετοιμάζομαι να έλθω εις το χωρίον μου ίνα εορτάσω τας εορτάς μετά της προσφιλούς αειμνήστου μπρόστη μου. Νέα τρυφερά υποδο-

χή. Νέοι εναγκαλιασμοί, νέα δάκρυα χαράς και συγκινήσεις.

Τα Χριστούγεννα εορτάζω έπειτα από τρία χρόνια με την μπτέρα μου και τας αδελφάς μου. Οποία χαρά και αγαλλίασις!

Συνεχίζονται αι εορταί. Φθάνει το Νέον έτος 1921.

Και τούτο εορτάζομεν μέσα εις αιμόσφαιραν απεριγράπτου χαράς.

ΕΠΙΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ: Εις Μ. Ασίαν από Μάρτιον 1921-Νοέμβριον 1922

B. Δεκέμβριος 1922 - Ιούνιος 1924

Αύτη η θέσις (του σχολείου Λουψίκου), λόγω της γενικής Επιστρατεύσεως, και του εκεί πολέμου καταστάσεως από της ημέρας, που εκλήθην εις τας τάξεις του Στρατό, ως έφεδρος, την 27ην **Μαρτίου 1921** και μέχρι της αφυπρετήσεώς μου. **Νοέμβριος 1922**, έμενεν **κενή**.

Έφθασα εις Λούψικον την 7ην Δεκεμβρίου 1922. Η χαρά μου, η χαρά των μαθητών μου διαμεινάντων εις το σκότος της αμαθείας αφ' ης ημέρας εστρατεύθην και η τοιαύτη των γονέων και λοιπών κατοίκων ήτο απερίγραπτος.

Επανηγύρισαν οι αγαθοί αυτοί άνθρωποι την επιστροφήν του διδασκάλου, «εν τυμπάνω και χορώ, εν χορδαίς και οργάνοις, κατά τον εκκλησιαστήν.

Ήρχισα το βαρύ και δυσχερές έργον μου. Λέγω βαρύ, διότι τα ολίγα

μορφωτικά στοιχεία που είχαν διδαχθή από εμέ, την ηλιαχτίδα φωτός, κατά το δημονού μόλις διάστημα προ 18μηνου εκεί υπηρεσίας μου ήτο επόμενον να λησμονηθούν.

Η αμοιβαία όμως αγάπη διδασκάλου και μαθητών, η αληθή λατρεία μαθητών και γονέων προς εμέ με έκαμαν να αφοσιωθώ, ψυχή τε και σώματι εις το καθήκον μου.

«ΚΟΠΟΙΣ ΚΤΩΝΤΑΙ ΤΑ ΚΑΛΑ»,

Επρέσβευν οι αρχαίοι σοφοί ημών πρόγονοι εργάζοντο υπερανθρώπως Την παραμονήν των Χριστουγένων, επιστρέφω ίνα συνεορτάσω μετά της προσφιλούς μου μητρός συγγενών μου και συγχωριανών μου τας εορτάς.

Το 12ημερον των εορτών εορτάσθη εν πλήρει ευθυμία και χαρά.

Την 8ην Ιανουαρίου 1923 αναχωρώ δια των σχολείον μου συμπαριστάμην και την νεαράν σύζυγόν μου Ευδοξίαν τη συγκαταθέσει και ευχαίς της αειμνήστου μητρός μου.

Συνεχίζω εκεί το τοσούτον ευγενές αυτό έργον μου μετά πραγματικής λατρείας την οποίαν αισθάνονται όσοι πιστεύουν εις την ιεράν ταύτην αποστολήν του διδασκάλου.

Ούτω φθάνομεν εις το τέλος του σχολικού έτους καθ' ο λαμβάνει χώραν η κατά τα ειωθότα σχολική εορτή. Πλήρης χαράς επιστρέφω μετά της προσ-

φιλούς μου συζύγου εις το χωρίον μου και διέλθω τας θερινάς διακοπάς.

Σεπτέμβριος 1923

Την 1ην Σεπτεμβρίου περίχαρις επιστρέφω εις την εις Λούψικον θέσιν μου. Η χαρά διδασκάλου, μαθητών και γονέων είναι απερίγραπτος. Ίσως μερικοί θεωρήσουν τούτο ως υπερβολήν. Δεν ψεύδομαι. Μάρτυς μου ο Θεός και οι τυχόν επιζώντες εκ των προσφιλών μου μαθητών, αμφοτέρων των φύλων.

Την 1ην Οκτωβρίου άδεια του Επιθεωρητού μου, αειμνήστου Παναγ. Οικονόμου, επισκέπτομαι τους οικείους μου. Ευχάριστον οικογενειακόν γεγονός ανεπανάληπτον. Τας πρωΐνας ώρας της 2ης Οκτωβρίου 1923 η προσφιλής μου σύζυγός μου Ευδοξία κατόπιν, ευτυχώς, ελαφρών πόνων τοκετού, φέρει εις τον κόσμον το πρώτο μας τέκνον τον Αχιλλέα μας.

Χαράς Ευαγγέλια!

Παραμένω επί οκταήμερον. Λαμβάνει το Άγιον Βάπτισμα ονομάζεται Αχιλλεύς. Ανάδοχός του είναι ο αειμνηστος σήμερον οικογενειακός ανάδοχος Περικλής Νικόπουλος.

Την 9ην Οκτωβρίου επιστρέφω γεμάτος χαρά εις την θέσιν μου. Συνεχίζω το έργον μου με μεγαλυτέραν έντασιν και έκτασιν. Όλα είναι χαρά

Θεού.

Το σχολείον μου είναι μια εξαιρετική κυψέλη, αποδίδουσα γενικό και εύοσμον μέλι.

Την 22^η Νοεμβρίου ποιούμενος χρήσιν 2ημέρου αδείας επιστρέφω εις το χωρίον μου. Παραλαμβάνω την σύζυγόν μου και το χαριτωμένον βρέφος, τον Αχιλλέα μας και δια των γνωστών αγωγιατών φθάνω εις Λουύψικον.

Η υποδοχή είναι πανθεωτική. Υποδέχονται τον πρώτον υιόν του αγαπητού των διδασκάλου!

Αι μπτέρες των μαθητών επισκέπτονται την εις το δωμάτιον της διαμένουσαν σύζυγόν μου, ενώ εγώ εργάζομαι εντατικώς καθ' όλας τας ώρας της ημέρας πλην ημισείας ώρας δια το μεσομβρινόν φαγητόν.

Ο μικρός μας γεμίζει δώρα άφθονα. Περιπόδια μάλλινα καλλιτεχνικώς πλεγμένα.

Ο Χειμώναν προχωρεί. Το κρύο είναι δριμύ, αλλά κατ' ουδένα ενοχλούμεθα.

Καυσόξυλα άφθονα μας φέρουν. Ακόμη και σίτον, κρέατα παστά χοιρινά, όσπρια, βούτυρον, τυρόν.

Τα πάντα μας παρέχουν δωρεάν. Ο καιρός γοργά κυλά. Χριστούγεννα,

Πάσχα συνεορτάζουμε μετά των εκεί λίαν αγαπητών μας.

Το έργον προχωρεί αποδοτικότατα. Όλα βαίνουν κατ' ευχήν και ευλογίαν Θεού. Όμως. Ένα άλλο καθήκον μου επιβάλλει ίνα ζητήσω μετάθεσιν. Ισως ο τυχόν αναγνώστης της πενιχράς μου ταύτης βιογραφίας εκπλαγή. Αφού υπάρχει τοιαύτη συνεργασία σχολείου και οικογενείας, διατί; Λόγοι οικογενειακοί με αναγκάζουν να υποβάλω αίτησιν μεταθέσεως. Το δάκρυ της μπτέρας, διότι ζη μόνη!

Η Σχολική Εορτή λαμβάνει, πανγυρικώτερον χαρακτήρα. Όμως εις τα πρόσωπα όλων μέσα στην χαρά, διαφαίνεται η λύπη δια τον αποχωρισμόν.

Την επομένην της εορτής 17^η Ιουνίου 1924 αναπαξάπαντες οι κάτοικοι συν γυναιξί και τέκνοις με επί κεφαλής τον υπέργηρον ιερέα Παπαγιώργην, προπέμπουν τον επί τριετίαν αγαπημένον των διδάσκαλον μέχρι του Υδρομύλου! Εκεί λαμβάνει χώραν πραγματική ιεροτελεστία.

Εν μέσω βροχηδόν ρεόντων δακρύων εναγκαλιζόμεθα αποχαιρετώντας τον λαμπρόν αυτόν κόσμον! Ήρα του χωρισμού.

Η Βασκανία

Σήμερα θ' ασχοληθούμε μ' ένα θέμα τη βασκανία. Ο λαός μας από την πρωτόγονη φαντασία του πιστεύει σε υπερφυσικές δυνάμεις του πνεύματος του κακού.

Αλλά τι είναι βασκανία;

Κατά το λεξικό του Γ. Μπαμπινιώτη (Λεξικό της Νέας Ελληνικής γλώσσας) «βασκανία είναι το μάτιασμα κάποιου, η πρόκληση σε κάποιον βλάβης ή ενοχλητικών συμπτωμάτων π.χ. πονοκεφάλου, κ.ά. που προκαλείται, όπως πιστεύεται, όταν κάποιος κοιτάζει άλλον με ζήλια ή φθόνο ή σκεφτεί κακά γι' αυτόν, και βάσκανος είναι αυτός που προκαλεί βλάβη με την επίδραση του βλέμματός του σε κάποιον άλλον.

Όλοι οι άνθρωποι μπορούν να «βασκαθούν» δηλαδή να ματιαστούν, γι' αυτό ακούμε συχνά στα χωριά μας, αλλά και αλλού τις φράσεις: «Το παιδί πήρε από μάτι, το μάτιαξαν, τόφαγαν με το μάτι, το χούγιαξαν», «κακό μάτι να μην το ιδεί». «Φτου και να μην αβασκαθείς» ή «πίσω μου σ'έχω σατανά» κ.λ.π. Βάσκανοι άνθρωποι, θεωρούνται οι «Σαββατογεννημένοι» και οι «μεταβυζαντινοί», εκείνοι δηλαδή που, όταν ήταν μικροί βύζαναν για δεύτερη φορά. Αλλά και κάθε άνθρωπος, όταν θαυμάσει πολύ κάπι και το ζηλέψει, μπορεί να το φάει με το μάτι του. Γενικά ο άνθρωπος φοβάται τη βα-

σκανία, και προσπαθεί να την προλάβει ή να την θεραπεύσει.

Έτσι κάθε τι που μπορεί να προξενήσει την ζήλια ή φθόνο παθαίνει βασκανία, προπαντός όμως τα μωρά και οι λεχώνες. Αλλά και τα άψυχα. Ακόμη τα «μουσκάρια» τα ζώα, και τ' άλλα πράγματα. Η «ντουμπόλίτσα», όταν ματιαχτεί δεν βγάζει βούτυρο, λέγανε οι παλιές γυναίκες του χωριού κ.ά.». Δέντρα, κανούργια σπίτια, καλοί κύποι, καλοί δρόμοι κ.ά. γενικά κάθε τι όμορφο και πολύτιμο. Γι' αυτό πάνω στ' άψυχα, κάνουν ή κρεμούν διάφορα πράγματα.

Πάνω από τις πόρτες των καινούργιων σπιτιών, καρφώνουν ένα πέταλο, στα καινούργια αυτοκίνητα κρεμούν ένα πέταλο. Στους κύπους και στα χωράφια κρεμούν ένα παλούκι με σκορδαρμάθα με σαλιγκάρια, ή ένα κεφάλι από άλογο, ή ένα κεφάλι γαϊδάρου κ.ά.

Στα παιδιά ή στα ζώα χρησιμοποιούν τα «φυλακτά» ή τα «τζουλβένια» πούχουν μέσα (σκόρδο, θυμίαμα, κάρβουνο» μικρό σπειρί λουλάκι, ξύλο μελοκουκιάς), σκυλίσιο δόντι (φιδοκέρατο ή φιδορούτι κ.ά.) τα ράβουν σε μια σακούλα από πανί βουτηγμένο στο κερί και το κρεμούν στο μικρό παιδί να μην πάρει από μάτι.

Συχνά ακούμε και σήμερα, από παλιά τις φράσεις:

«φτου, φτου να μην αβασκαθεί! κακά

μάτια να μη τον ιδούν», «φτου σου να μην πάρεις από μάτι» «σκόρδο στα μάτια σου»! «σκόρδα στα μάτια σου και ρίγανη στ' αυτιά σου» ή όσο να πας στο σπίτι σου να σκάσεις κ.λ.π.

Ωστόσο όμως όπως είπαμε τα μικρά και όμορφα μωρά, άλλωστε πιο μωράκι δεν είναι όμορφο; ματιάζονται και τότε οι μικρομάνες τρέχουν στις γριές τις γιάτρισσες κάνουν διάφορα μαγικά λένε κάτι ακατάληπτες προσευχές και λέξεις και το μωρό ανασαίνει.

Ρίχνουν σ' ένα ποτήρι με νερό ένα κάρβουνο, αναμμένο, αναφέροντας το όνομα εκείνου που είδε το παιδί αυτή την ημέρα, έπειτα άλλο και άλλο κι όταν το κάρβουνο βυθιστεί, ο βάσκανος ήταν εκείνος, του οποίου το όνομα αναφέρθηκε στο κάρβουνο αυτό. Άλλοτε πάλι παίρνουν τρία σπυριά αλάτι και τα πετάνε στη φωτιά, αφού πρώτα τα κολυμπίσουν σ' ένα ποτήρι με νερό ή λάδι κι ανάλογα με το πέταγμα που κάνει τ' αλάτι στη φωτιά δίθεν ξεματιάζουν το μωρό αφού το ραντίσουν και σταυρώσουν το μωρό τρεις φορές. Το μωρό θεραπεύεται!

Κατά τη διάρκεια του σταυρώματος λένε οι «ξεματιάχτρες» ή «οι άκακες δεικνυμοίρες», οι γριές με το νου τους μια προσευχή που την κρατούν μυστική.

Ακόμη, οι μανάδες, πριν φασκιώσουν τα παιδιά τα περνούν τρεις φορές πάνω από τη φωτιά λέγοντας «Πάρτε τζίτζια (παιδική λέξη=φωτιά) το κακό» ή όταν

επισκέπτεται κανείς σπίτι, όπου έχουν μωρό, αφήνει φεύγοντας κι ένα σημάδι του (π.χ. υφασματάκι ή κάτι άλλο). Αν τυχόν ματιάξει άθελά τους το παιδί ή αδιαθετήσει κάνει το σημάδι στη φωτιά (τζίτζια), διαλύουν τη σάχτη στο νερό και μ' αυτό ραντίζουν τρεις φορές το μωρό. Και το μωρό γίνεται καλά.

Ματιάγματα λοιπόν βασκανήματα και μάγια απ' τα παλιά μέχρι σήμερα. Αυτές οι υπερφυσικές δυνάμεις των κακών δαιμόνων υπήρχαν και υπάρχουν στους ανθρώπους. Ο Χριστιανισμός δεν τα παραδέχεται αυτά, εν τούτοις όμως για τη βασκανία υπάρχει ειδική ευχή και καλείται, ο ιερέας να διαβάσει και τη λεχώνα και το μωρό. Με το σταυρό και το ευχέλαιο να διώξει τα κακά πνεύματα και τα κακά μάτια τα οποία επιδρούν επάνω μας.

Και τώρα τι κάνουμε; Η δύναμη της πίστης και τα ιερά σημεία του χριστιανισμού, είναι ικανά να αποτρέψουν τον υπερφυσικό αυτό κίνδυνο.

Οι Άγιοι Πατέρες της Εκκλησίας μας μας προτρέπουν όχι μαγικά σημάδια, σύμβολα «φυλακτά» και «τζουλβένια» στα μωρά. Μόνο ένα σταυρό στο λαιμό μας και η ακλόνητη πίστη μας στη Θρησκεία μας, μας προστατεύουν από τη βασκανία και τους βάσκανους και από τις υπερφυσικές δυνάμεις του πνεύματος του κακού.

Σωκράτης Μιχ. Οικονόμου

Tzouλβένι = Τουρκική λέξη, φυλακτό.

Ελικοδρόμιο στην Κόνιτσα

Ηπραγματικότητα πολλές φορές ξεπερνάει την φαντασία. Ποιος θα το πίστευε ότι θα ερχόταν καιρός να εγκατασταθεί και να λειτουργήσει στην Κόνιτσα βάση πολιτικών ελικοπτέρων. Μετά από αίτηση της εταιρείας «HELITTEAM», και ακολουθώντας την νόμιμη διαδικασία, προχωράει από τον Δήμο Κόνιτσας η εκμίσθωση σ' αυτή (την εταιρεία) για τριάντα χρόνια του υπάρχοντος στην θέση «Παλιογορίτσα» δημοτικού ελικοδρομίου. Εταίροι της εταιρείας είναι ο συμπατριώτης μας Αθανάσιος Μίσσιος, που χρόνια εργάσθηκε στην Γερμανία και έκανε με το μυαλό του και τον ιδρώτα του αξιοζήλευτη προκοπή - η κόρη του Μαρία είναι πιλότος ελικοπτέρων- και ο φίλος του Γερμανός Τόμα Πέτερ, πιλότος ελικοπτέρων και αεροπλάνων. Η παραπάνω εταιρεία είχε πολλές προτάσεις να εγκατασταθεί σε διάφορα μέρη της Ελλάδας αλλά προτίμησε την Κόνιτσα. Στον τόπο μας την οδήγησε η αγάπη, το πάθος θα έλεγα, στην γενέθλια γη του Κονιτσιώτη Αθανάσιου Μίσσιου και της οικογένειάς του και ο ενθουσιασμός του φίλου του Γερμανού πιλότου από το φυσικό περιβάλλον της περιοχής μας. Η αίτησή τους προς τον Δήμο για την μίσθωση είναι ένας ύμνος για τον τόπο μας και εκφράζεται η πίστη τους στις

αναπτυξιακές του δυνατότητες. Στην Ελλάδα λειτουργούν ακόμη δύο εταιρίες ελικοπτέρων εγκατεστημένες στην Απίκη.

Τα ελικόπτερα, όπως μας ενημέρωσαν, θα προσφέρουν «κάθε υπηρεσία», όπως μεταφορά προσώπων, π.χ τουριστών, επιχειρηματιών, επιστημόνων, πυροσβεστών κλπ, ιδιαίτερα ο Τόμα Πέτερ με την Μαρία Μίσσιου έχουν εμπειρία στην μεταφορά ασθενών και τραυματισμένων, μεταφορά πραγμάτων, π.χ πυλώνων για την εγκατάσταση τελεφερίκ, συμμετοχή σε πυρόσβεση, φωτογραφήσεις κλπ. Εν γένει το ελικόπτερο πηγαίνει και εκεί που δεν πηγαίνει αυτοκίνητο ακόμη και εκεί που δεν μπορεί να πατήσει ανθρώπου πόδι. Σκοπεύουν ακόμη στην ίδρυση και λειτουργία σχολής πιλότων ελικοπτέρων στην Κόνιτσα για την εκπαίδευση ιδιωτών αλλά και υπαλλήλων υπηρεσιών που διαθέτουν ελικόπτερα ή θα αποκτήσουν ελικόπτερα, όπως Αστυνομίας, Πυροσβεστικής κλπ.

Η επιλογή του Δήμου μας για αυτή την εγκατάσταση και την λειτουργία βάσης ελικοπτέρων είναι σημαντικό πολυδιάστατο γεγονός με θετικές επιπτώσεις στην οικονομία, στον τουρισμό, στην εργασία, στην περίθαλψη, στην εκπαίδευση και σίγουρα σε τομείς και

σε μέγεθος που δεν μπορούμε οι μη ειδικοί τώρα ούτε να φαντασθούμε.

Αν λάβουμε υπόψη το ελικοδρόμιο και την σχεδιαζόμενη βάση ελικοπτέρων, την εξαγγελθείσα κατασκευή της Ιόνιας οδού από Καλπάκι μέχρι την Κόνιτσα, τα μεγάλα τουριστικά έργα (ανάδειξη χαράδρας Αώου, κατασκευή τελεφερίκ, αξιοποίηση κατασκηνώσεων Πηγής, αξιοποίηση Λουτρών Καβασίλων και Αμαράντου κλπ), που άλλα σχεδιάζονται, άλλα ήδη άρχισαν να υλοποιούνται από την Δημοτική Αρχή, σε συνδυασμό με τα *extrem* αθλήματα που διδάσκονται από πολύπειρους συμπατριώτες μας και διεξάγονται στα ποτάμια μας, κατανοεί κανείς ότι όλα

λειτουργούν ως συγκοινωνούντα δοχεία για την ανάπτυξη της περιοχής μας και δημιουργούν προϋπόθεση, δημιουργούν υποδομή, για άλλα αναπτυξιακά έργα, που ο νους μας τώρα δεν μπορεί να συλλάβει.

Ευχόμαστε στους Αθανάσιο Μίσσιο και στον Τόμα Πέτερ και στις οικογνείες τους καλή επιτυχία στην μεγάλη τους πρωτόγνωρη προσπάθεια, και για το καλό του τόπου μας. Το εγχείρημα του Θανάση Μίσσιου δείχνει το σωστό δρόμο σε όλους τους επιτυχημένους Κονιτσιώτες της διασποράς.

Με τις καλύτερες ευχές μας
ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗΣ

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ «Το Γεφύρι» Με 40 κλίνες,
εστιατόριο, μπάρ, θέρμανση, πάρκιγκ κλπ.
Στην ειδυλλιακή τοποθεσία της γέφυρας Αώου
στην Κόνιτσα Τηλ. 26550 23780

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Τριώροφη οικοδομή
υπό κατασκευή
στο Αηδονοχώρι Κόνιτσας

**Πληροφ. Τηλ. 210 3707150
Κιν. 6979971137**

Ο Γράμμος και τα γύρω χωριά

ΟΓράμμος (2.520 m) είναι ένα ομαλό, ανάγλυφο, με πλούσια δασική βλάστηση και αλπικά λιβάδια, άφθονα νερά που τρέχουν σαν ασημένιες φλέβες στις πλαγιές του, αλπικές λίμνες που αγγίζουν τις υψηλότερες κορυφές, απομονωμένα αλλά και πανέμορφα χωριά (όπως το Πληκάτι, η Αετομολίτσα κ.α.), σαν αετοφωλιές χτισμένα στις πλαγιές.

Ένα βουνό που κουβαλάει μεγάλη ιστορία στην πλάτη του.

Το βουνό Γράμμος αποτελεί το βορειότερο τμήμα της οροσειράς της Πίνδου μέσα στο ελλαδικό χώρο.

Σχηματίζεται από δύο κορυφογραμμές που συναντιούνται κάθετα μεταξύ τους.

Η μια οροσειρά είναι σύνορα με την Αλβανία και έχει κατεύθυνση με τις κορυφές: Μαύρη Πέτρα (2.461 m), Γκόλιο (1.934 m), Κάμενικ (2.043 m).

Η άλλη χωρίζει τον νομό Ιωαννίνων με τον νομό Καστοριάς, έχει κατεύθυνση ανατολικά, με τις κορυφές: Περήφανο (2.442 m), Γκέσσο (2.166 m), Επάνω Αρέννα (2.192 m), Κάτω Αρέννα (2.075 m).

Στα νότια έχει όριο τον ποταμό Σαραντάπορο.

Τα τρία ποτάμια ξεκινάνε από τους πρόποδες του Γράμμου, δίπλα από το χωριό Πληκάτι και Χιονιάδες.

Στα ανατολικά οι διακλαδώσεις του Αλιάκμονα, από την βόρεια πλευρά χωρίζουν από τον Τρικλάριο.

Μέσα σε αυτές τις κορυφογραμμές φωλιάζουν τρεις υπέροχες κοιλάδες (όπου εκεί φωλιάζουν μικρά χωριά), η κοιλάδα της Γράμμοστας που ανήκει στον νομό Καστοριάς και η κοιλάδα της Αετομολίτσας και Πληκατίου που ανήκουν στον νομό Ιωαννίνων. Στην κορυφογραμμή, επάνω στα σύνορα με την Αλβανία στέκει η υψηλότερη και μεγαλύτερη σε έκταση αλπική λίμνη στην Ελλάδα, η Γκιστόβα σε υψόμετρο 2.350 m.

Άλλη μία πανέμορφη λίμνη είναι κάτω από την Επάνω Αρέννα η οποία είναι περιτριγυρισμένη από δάσος οξιάς στα 1.700 m.

Σε όλη την ορεινή έκταση του Γράμμου πλούσια είναι η πανίδα, η ορνιθοπανίδα και η χλωρίδα. Έχουν καταγραφεί 20 είδη θηλαστικών με κυρίαρχα την αρκούδα, το αγριόγιδο, την αλεπού, το λύκο, το αγριογούρουνο, το ζαρκάδι κ.α. Στην ορνιθοπανίδα ο χρυσοαετός, το γεράκι, το σαΐνι, η πετροπέρδικα κ.α. Στο Γράμ-

μού έχουν εντοπιστεί 486 είδη χλωρίδας. Στα δάση κυριαρχούν οι οξιές, τα μαυρόπευκα, το έλατο, οι βελανιδιές και λίγα ρόμπολα.

Πολλές και πανέμορφες είναι οι διαδρομές που μπορεί να κάνει κάποιος.

Στόχος είναι η υψηλότερη κορυφή 2.520 m, ή κάποια από τις μικρότερες για ορειβασία, αλλά και για αυτοκίνητο 4x4 μέχρι το Σταυρό ξεκινώντας από το χωριό Πληκάτι ή από την Αετομηλίτσα. Από την Αετομηλίτσα ανηφορίζετε δυτικά για το Γκέσσο (2.166 m - Μνημείο Γράμμου) και συνεχίζοντας την κορυφογραμμή για το Περήφανο (2.442 m) και στην συνέχεια για το 2.520 m.

Από το χωριό Πληκάτι για να ανέβει κάποιος στην κορυφή ακολουθεί το μονοπάτι αριστερά από το μικρό ποτάμι ανεβαίνοντας προς το Ραζντόλι (κορυφή Κουκούλι) - παλιό φυλάκιο, και συνεχίζοντας βόρεια την κορυφογραμμή φτάνει στην κορυφή Μαύρη

Πέτρα (2.431 m) και στην συνέχεια για την 2.520 m. έχοντας δεξιά το μεσαίο ποτάμι του Πληκατίου (ή μπορεί και από το Καρδάρι προς το Σταυρό).

Μελανό σημείο στην ιστορία του Γράμμου είναι οι μάχες που έγιναν κατά την διάρκεια του Έλληνο-Ιταλικού πολέμου και του Εμφυλίου το 1940 και 1949.

Σε αυτές τις πλαγιές οι Αμερικανοί δοκίμασαν για πρώτη φορά σε πεδίο μάχης τις εμπροστικές βόμβες (Napalm).

Ακόμα και σήμερα οι μνήμες μένουν ζωντανές, καθένας που επισκέπτεται την περιοχή του Γράμμου βλέπει τα σημάδια, που μένουν ανοιχτές πληγές στις πλαγιές του βουνού, πεταμένα κιβώτια από πυρομαχικά, αμέτρητοι κάλυκες και σφαίρες.

Αντώνιος Θ. Ζιώγας
Μνχ/γος Μνχ/κός
Εκ Πληκατίου.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 840 τ.μ. σε κεντρικό σημείο της Κόνιτσας

Τηλ. 26530 22733

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Για τα Κοινωνικά οι ενδιαφερόμενοι ας μας ενημερώνουν εγκαίρως και λεπτομερώς για να μην υπάρχουν ελλείψεις και παραλείψεις.

Οι νεκρολογίες να είναι σύντομες (1-2 σελ.).

Ποιων άρχει ο Πρωθυπουργός της Ελλάδας;

Από τον φιλόλογο Αγαθάγγελο Γ. Πολίτη

Ta τελευταία πέντε χρόνια 2004-2009 στο πιδάλιο του κυβερνητικού σκάφους προϊσταται ο Κων. Καραμανλής, ο νεότερος ή ο Β', όπως θα τον ονόμαζαν στους Βυζαντινούς αυτοκρατορικούς χρόνους. Η προκύψασα τον Μάρτιο του 2004 νέα κυβέρνηση υπό τον Κων. Καραμανλή για τον δοκιμασθέντα ελληνικό λαό από τις κυβερνήσεις της προηγηθείσης εικοσαετίας ήταν πλήρης ελπίδων για την επάνοδο στις απωλεσθείσες αξίες. Και ανέμενε ο πολύπαθος λαός την επανίδρυση του Κράτους Δικαίου, της αξιοκρατίας, της κοινωνικής πρόνοιας και όλα όσα εύηχα και ωραία άκουγε από του στόματος του νέου Πρωθυπουργού. Και ανέμενε με υπομονή την υλοποίηση εκείνων των υποσχέσεων, που τις βεβαίωνε το πείσμα της κρούσης της χειρός επί της τραπέζης, κυριότερη των οποίων ήταν η περιλάληπτη φράση «ουδεμία ανεχόμεθα κάλυψη σκανδάλων που άπονται της σπατάλης ή κατάχρησης του Δημοσίου συμφέροντος».

Και περίμενε ο ελληνικός λαός του μεγάλου σκανδάλου του Χρηματιστηρίου την αποκάλυψη, για να λογοδοτίσουν οι υπεύθυνοι. Και τι απέγινε; Δεν ήρθε ακόμα το πλήρωμα του χρόνου για να επιληφθεί η Δικαιοσύνη, είναι λίγος ο χρόνος για να αποφανθεί η εξουσία η

ερευνώσα την υπόθεση, το πλάτος και το εύρος του σκανδάλου. Πέντε ολόκληρα χρόνια! Και όμως! Ένα ελκυστικό κίνητρο προς τους ψηφοφόρους εκείνων των εκλογών ήταν η τιμωρία των υπεύθυνων του χρηματιστηριακού σκανδάλου. Διεψεύσθη όχι μόνο ο λαός αλλά και τα προεκλογικά συνθήματα εκείνων των λόγων που εξέπεμπαν οι υποψήφιοι προς αποκατάσταση της τρωθείσης από το ΠΑΣΟΚ αξιοπιστίας της πολιτικής!

Και παρήλθε ο 1ος και ο 2ος χρόνος. Άρχισαν τότε να αναφαίνονται στον πολιτικό ορίζοντα νέα πολυποίκιλα και πολυώνυμα σκάνδαλα. «Απλετο φως σε όλα», βεβαίωνε δυστυχώς χωρίς πειθώ πλέον ο Πρωθυπουργός. «Προς την οδό της Δικαιοσύνης όλα. Επ' αυτού είμαστε ανυποχώρητοι.». Και έφθασαν πράγματι, έστω και μετ' εμποδίων, τα νέα σκάνδαλα, όπως της ΜΕΒΓΑΛ, του Βατοπεδίου, των ομολόγων και ει τι άλλο μου διαφεύγει. Άπλετο φως ερρίφθη σε όλα. Και διερωτάται κανείς. Ποίων ανθρώπων, εννοώ ποίων Ελλήνων, θέλει να άρχει ο Πρωθυπουργός μας; Και αισθάνεται υπερήφανα και μεγαλόφρονα όταν οι σύμβουλοί του τον βεβαιώνουν ότι είναι Πρωθυπουργός ενός λαού που αγνοεί τις ο λέγων «νιάου-νιάου» στα κεραμίδια;

ΠΑΔΕΣ

Στις 30 Ιουνίου των 12 Αποστόλων γινόταν πανηγύρι. Στο γραφικό εξωκλήσι μαζεύονταν κόσμος από όλα τα γύρω χωριά, με ψπά, ποτά.

Το γλέντι κρατούσε μέχρι αργά με όργανα και τοπικούς χορούς.

Φωτ. Ιωάννης Μεσσής 30/6/07

ΕΚΘΕΣΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Άνοιξε τις πύλες της την 25/6/2009 η Έκθεση εικαστικών Τεχνών και Αγιογραφίας του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου μας και για τέσσερες λαμπερές ημέρες μέχρι την Κυριακή 28/6/2009 αποτέλεσε το κορυφαίο γεγονός της πόλης μας.

Σαράντα και πλέον μαθητές εκθέσανε με μοναδικό τρόπο τις δημιουργίες τους και αποτελούν πρότυπο για όλους μας.

Η έκθεση εικαστικών τεχνών και Αγιογραφίας στεγάσθηκε στο Κούσειο Ίδρυμα με την ευγενική χορηγία των αιθουσών από τον κ. Δημήτριο Κούσειο τον οποίο ευχαριστούμε θερμά.

Την Παρασκευή 26/6 το τμήμα Αγιογραφία έκανε το τελευταίο του μάθημα για το 2009 στην αίθουσα της έκθεσης και τοι κοινό είχε την ευκαιρία να παρακολουθήσει τους μαθητές επί το έργο.

Η έκθεση αυτή αποτελεί κορυφαίο γεγονός της χρονιάς με ιδιαίτερο έντονο

πολιτιστικό προφίλ.

Θέλω από την θέση του προέδρου της Κοινωφελούς Δημοτικής Επιχείρησης του Δήμου Κόνιτσας να συγχαρώ τους μαθητές και μαθήτριες μικρούς και μεγάλους για την προσπάθειά τους και να συγχαρώ επίσης θερμά τους πανάξιους δασκάλους και συλοβάτες της προσπάθειας αυτής, την κ. Βιταλίνα Κυρτζόγλου της σχολής Εικαστικών Τεχνών και τον κ. Γιάννη Γκούτσο της Αγιογραφίας.

Ο Πρόεδρος της Κοινωφελούς Δημοτικής Επιχείρησης του Δήμου Κόνιτσας
ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ

Σ.Σ. Εμείς που επισκεφτήκαμε την αξιόλογη αυτή έκθεση, απολαύσαμε μια πανδαισία χρωμάτων από αγιογραφίες, τοπία, προσωπογραφίες λουλούδια μέχρι χειροτεχνήματα και ποικιλόχρωμα ζωγραφισμένα βότσαλα του Αώου. Θαυμαστή η προσπάθεια και συγχαρητήρια στους δημιουργούς, μικρούς και μεγάλους.

Kónitsa

Προς
τον Δήμαρχο Κονίτσης
κ. Χαράλαμπο Εξάρχου
Κόνιτσα
(Δια μέσου του περιοδικού «Κόνιτσα»)

Αθήνα 22-6-2009

Αξιότιμε κ. Δήμαρχε,

Με το υπ' αριθ. 5148/12-6-04 έγγραφό σας μου απαντήσατε (σε επιστολή μου) για το νέο Νεκροταφείο Κόνιτσας «ότι βρισκόμαστε στο στάδιο της έγκρισης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και της έκδοσης άδειας λειτουργίας του και πιστεύουμε ότι σύντομα θα λειτουργήσει».

Δυστυχώς περάσανε άλλα δύο χρόνια (11 χρόνια από την δημοπράτηση) και το νεκροταφείο δεν λειτουργησε ακόμη.

Το περασμένο Πάσχα του 2009 που επισκέφτηκα τον χώρο με έκπληξη είδα (και φωτογράφησα) ότι έχει μετατραπεί σε «μελισσότοπο» με δεκάδες κυψέλες μελισσών.

Κύριε Δήμαρχε τι ακριβώς συμβαίνει; Γιατί δεν λειτουργεί το νεκροταφείο; Η Κόνιτσα ιδίως η κάτω το έχει ανάγκη. Ξοδεύτηκαν όπως μου γράφετε 293.000 ευρώ. Πήγανε χαμένα; Δεν θα λογοδοτήσει κανείς;

Παρακαλώ για τις άμεσες ενέργειες σας για την λειτουργία του.

Με τιμή

Γ. ΜΑΡΡΑΙΗ

Διπλ. ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Ε.Μ.Π.

HOTEL ΑΩΟΣ

RESTAURANT BAR

ΚΩΝ. ΜΠΛΙΘΙΚΙΩΤΗΣ

*Ανακαινισμένο προσφέρεται και
για συνεστιάσεις - βαπτίσεις κ.λπ.*

10 χιλιόμετρο Εθνικής οδού Κόνιτσας- Κοζάνης

Τηλ.: 26550 22079 - Fax. 26550 23079

Π Ω Λ Ε Ι Τ Α Ι

Οικόπεδο σε προνομιούχο θέση
στο Παλαιοσέλλι Κόνιτσας

(Εντός οικισμού)

Πληροφορίες:

Τηλ. 210 8034174 - 693401431

Ένα αξιόλογο Μουσείο

Είχα την καλή τύχη να επισκεφθώ για πρώτη φορά την προηγούμενη εβδομάδα στο Κεφαλοχώρι (Λυκόραχν) το Μουσείο που δημιούργησε στο σπίτι του ο Τάκης Φασούλης. Είναι ένα Μουσείο πολυθεματικό, που στεγάζει την ιστορία, πολεμική και ειρηνική, της περιοχής μας, είναι ένας κρίκος που συνδέει το παρελθόν με το παρόν. Εκτίθενται εργαλεία χειρονακτικών επαγγελμάτων που χάνονται, όπως του τσαγκάρη, του πεταλωτή κλπ, όπλα του ελληνοϊταλικού πολέμου και του εμφυλίου, αμφότερων των παρατάξεων, στρατιωτικά είδη του φαντάρου και του αντάρτη (ρουχισμός, παγούρια, καραβάνες, εξοπλισμός για φαγητό στρατιωτικής μονάδας κλπ ακόμη και αυθεντική ντουντούκα των ανταρτών έχει) εξοπλισμός από την μικρασιατική εκστρατεία, παλιά γεωργικά εργαλεία, οικιακά σκεύη προηγούμενων εποχών, μουσικά όργανα, αργαλειοί, εκατοντάδες αναπτήρες, τσιγαρόχαρτα και τσιγαροκούτια (δεν ξεχνάει ο Τάκης Φασούλης ότι για τον επιούσιο έκανε βοηθός περιπτερά), πλούσιο φωτογραφικό υλικό από τον εμφύλιο και από τα μεγάλα γεγονότα της περιοχής, όπως από τα αποκαλυπτήρια στην πλατεία της Κόνιτσας του αγάλματος της κάποτε

βασίλισσας Φρειδερίκης, από τους καλύτερους φωτογράφους της χώρας μας και από τις καλύτερες φωτογραφικές συλλογές, δημόσιες και ιδιωτικές, με το οποίο άφθονο υλικό διοργάνωσε στο παρελθόν και έκθεση φωτογραφίας. Δίπλα σ' αυτά και υπό την σκιά τους μια μεγάλη ιστορική βιβλιοθήκη με περισσότερα από τετρακόσια βιβλία κυρίως για τον εμφύλιο πόλεμο, που την πλουτίζουν εκδόσεις της Διεύθυνσης Ιστορίας του Γενικού Επιτελείου Στρατού αλλά και του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας. Ο όρος Μουσείο αδικεί αυτή την μεγάλη και ποικίλη περιεχομένη και κατ εξοχήν «ζωντανή» συλλογή, προπάντων ο επιγραφόμενος αδίκησα σε παλιότερο σημείωμά μου στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» αυτή την προσπάθεια, αυτό το αποτέλεσμα, που είναι πλατύ μονοπάτι γνώσης για την ιστορία και την κοινωνική ζωή της περιοχής μας και μοναδικό ταξίδι στο παρελθόν του τόπου μας γράφοντας τότε για μουσείο σε εμβρυακή μορφή όταν πρόκειται για ολοκληρωμένο ΠΟΛΥΜΟΥΣΕΙΟ. Φεύγοντας μετά από την ωραία ξενάγηση από τον ίδιο τον Τάκη Φασούλη και τους βοηθούς του, τον γαμπρό του και την αδελφή του -που μας πρόσφερε και

πίτα κατά την περιφορά μας-σκεπτόμουνα πόσα μπορεί να κάνει και μόνο ΕΝΑΣ άνθρωπος σταν είναι γεμάτος με ανιδιοτέλεια, μυαλό, πείσμα, υπομονή, επιμονή και προπάντων μεράκι. Αυτό ισχύει σε όλους τους τομείς αλλά κατ' εξοχήν στον τομέα του πολιτισμού. Ξόδεψε πολύ χρόνο και πολύ χρήμα, κουράσθηκε υπερβολικά, έκανε πολλές θυσίες, ο οικονομολόγος Τάκης Φασούλης για να συγκεντρώσει αυτό το υλικό και να προσφέρει αυτό το Μουσείο, αυτό το κόσμημα, στο χωρίο του και στην επαρχία μας. Το πολιτιστικό αυτό Κέντρο προσφέρει τα μέγιστα στην παιδεία του τόπου μας και ακόμη και στην τουριστική ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής, που δυστυχώς στερείται επισκέψιμων χώρων και σίγουρα δεν αρκούν για τον τουρισμό οι φυσικές ομορφιές, τα ξενοδοχεία και τα «φαγάδικα».

Τα εκθέματα για να zήσουν θέλουν αέρα και φως, δεν αρκεί να υπάρχει πάνω τους «ένα κεραμίδι». Ο ιδιωτικός χώρος του Τάκη Φασούλη, που φιλοξενούνται τόσα πολλά αυθεντικά εκθέματα, τόσα σπάνια βιβλία, τόσο άφθονο φωτογραφικό υλικό, είναι μικρός, χρειάζεται μεγάλος χώρος για να

αναδειχθεί το πλούσιο μουσειακό υλικό και να «ζει» αυτό «αξιοπρεπώς» και να διδάσκει. Χρειάζεται κατάλληλος χώρος-πολυχώρος που μπορεί να στεγάσει το Μουσείο και φυσικά και κατ επέκταση κάθε πολιτιστική δραστηριότητα. Η ανέγερση ειδικού και κατάλληλου πολιτιστικού κτιρίου είναι υπόθεση της τοπικής αρχής του Δήμου Μαστοροχωρίων, της δημοτικής αρχής Κόνιτσας (η επαρχία Κόνιτσας είναι ενιαία γεωγραφικά, οικονομικά, πολιτιστικά κλπ) της Τοπικής Κοινωνίας –της επαρχίας μας- και των φορέων της (τοπικών και ανά την Ελλάδα σωματείων των οποίων ουκέτι είστι αριθμός, της Πολιτείας (Νομαρχίας, Περιφέρειας, Υπουργείου Πολιτισμού).

Και πάλι λέω ένα μεγάλο μπράβο στον ακούραστο Τάκη Φασούλη για την απίθανη προσπάθειά του και το θετικό του μέγιστο αποτέλεσμα και κάνω μια υπενθύμιση στους αναγνώστες, κατά το φετινό καλοκαίρι να βάλουν στο πρόγραμμά τους μια επίσκεψη στο Μουσείο του Τάκη Φασούλη στο Κεφαλοχώρι, θα μάθουν και θα ψυχαγωγηθούν.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗΣ

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΡΟΣΤΑΤΗ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ, ΣΤΗ ΣΧΟΛΗ ΠΕΖΙΚΟΥ

Υπο του υποστράτηγου εα Ιωάννη Δαφνή

Mε επισημότητα γιορτάστηκε κι' εφέτος (23-04-09) στη Σχολή Πεζικού (Χαλκίδα) η μνήμη του Μεγαλομάρτυρος και Τροπαιοφόρου Αγίου Γεωργίου, που έχει καθιερωθεί από το 1864 προστάτης του πεζικού και στο πρόσφατο παρελθόν ως προστάτης ολοκλήρου του Στρατού. Στην εκδήλωση παρέστησαν:

Ο Υφυπουργός Εθνικής Αμύνης Κ. Τασούλας, σύσσωμη η ηγεσία των Ενόπλων Δυνάμεων στρατηγός Δ. Γράψας ΓΕΕΘΑ, αντιστράτηγος Δ. Βούλγαρης ΓΕΣ, αντιναύαρχος Ι. Καραμαλίκης ΓΕΝ, αντιπτέραρχος Ι. Γιάγκος ΓΕΑ, ανώτατοι αξιωματικοί της ΕΛ.ΑΣ, Πυροσβεστικού και Λιμενικού Σώματος, εκπρόσωποι πολιτικών κομμάτων, Τοπικής και Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, τοπικών δημοσίων υπηρεσιών, ε.τ. αρχηγοί ΓΕΣ στρατηγοί Ε. Καραβέλος και Κ. Βούλγαρης, το διοικητικό και εκπαιδευτικό προσωπικό της Σχολής με επικεφαλής το διοικητή αυτής υποστράτηγο Ν. Παναγιωτόπουλο που είχε και την επιμέλεια της εκδηλώσεως, το μέλος του Δ.Σ. της ΕΑΑΣ υποστράτηγος Α. Σταμάτης και ο αντιστράτηγος Η. Καζούκας πρόεδρος

ΕΛΕΣΜΕ αντιπροσωπίες αξιωματικών όλων των βαθμών και Κλάδων ΕΔ και ΣΑ, Στρατιωτικοί Ακόλουθοι των εν Αθήναις ξένων Πρεσβειών, συνάδελφοι του Παραρτήματος Ενώσεως Αποστράτων Χαλκίδος, το παλαιότερο στέλεχος της Σχολής υποστράτηγος εα Β. Βράκας, μαθητές όλων των βαθμίδων και πρόσκοποι μετά των σημαιών τους καθώς και πλήθος κόσμου. Η εκδήλωση περιελάμβανε αρχιερατική δοξολογία προεξάρχοντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χαλκίδος, Ιστιαίας και Βορ. Σποράδων κ. Χρυσοστόμου συμπαραστατούμενου από τον Ιερό Κλήρο και το διευθυντή θρησκευτικού ΓΕΕΘΑ πρωτοπρεσβύτερο Γεώργιο Αποστολάκιδη, κατάθεση στεφάνου από τον ΥΦΥΕΘΑ, ανάγνωση Ημεροσίας Διαταγής του Α/ΓΕΣ και επίδειξη οπλικών Συστημάτων και Μέσων Διαβιβάσεων. Οι παριστάμενοι με συγκίνηση παρακολούθησαν τη διέλευση των δαφνοστεφανωμένων και παρασημοφορημένων πολεμικών Σημαιών των πολέμων 1912-1922 και της δεκαετίας 1940 στις οποίες εικονίζεται η μορφή του Αγίου Γεωργίου.

Παρενθετικά σημειώνουμε ότι ο

Ιερός Λόχος του Αλέξανδρου Υψηλάντη αναφέρεται (στους νεότερους χρόνους) ως το πρώτο τμήμα τακτικού στρατού και από 10ης Μαΐου 1825 θεσπίστηκε η υποχρεωτική στον τακτικό στρατό κατάταξη, οπότε συγκροτήθηκαν οι υπό το Γάλλο στρατηγό Φαβιέρο στρατιωτικές Μονάδες πεζικού, Ιππικού και Φρουριακού Πυροβολικού (πάπυρος Λαρούς τ. 6 σελ. 402) Στην Ημερησία Διαταγή ο Αρχηγός ΓΕΣ παρουσίασε εν συντομίᾳ τον βίο και το μαρτυρικό τέλος του Αγίου Γεωργίου, αναφέρθηκε στο ρόλο και το έργο του Στρατού Ξηράς διαχρονικά που οδήγησαν στην απελευθέρωση πατρίων εδαφών και στο διπλασιασμό της Ελλάδος, μεταφερόμενος δε στη σημερινή εποχή διαβεβαίωσε ότι ο σύγχρονος στρατός, εξοπλισμένος με τα σύγχρονα και τελειότατα οπλικά μέσα, έχοντας δε την πλήρη εμπιστοσύνη της ηγεσίας και

του ελληνικού λαού και ακολουθώντας το παράδειγμα των προγόνων μας, είναι έτοιμος να προασπίσει την ελευθερία και εδαφική ακεραιότητα της πατρίδας μας. Ως γνωστόν, ο Μεγαλομάρτυρας και Τροπαιοφόρος Άγιος Γεώργιος, ένας από τους σπουδαιότερους και ενδοξότερους αγίους του Χριστιανισμού και της Ορθοδοξίας, γεννήθηκε στην Καππαδοκία και διατέλεσε αξιωματικός του Ρωμαϊκού Στρατού. Αρνηθείς να εκτελέσει διαταγή διωγμού των Χριστιανών επί Διοκλητιανού (303 μ Χ.) συνελήφθη και θανατώθηκε. Σημειώνουμε επίσης ότι ο φερόμενος Ι. Ναός στο Κάιρο είναι ο τόπος όπου εμαρτύρησε ο Άγιος Γεώργιος και τόπος προσκυνήματος των επισκεπτών, ανεξαρτήτως θρησκεύματος.

Κάθε χρόνο, η αντιπροσωπεία μας στην επέτειο της μάχης του Ελ Αλαμέιν έχει προορισμό και τον τόπο αυτό.

ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

1. ΚΟΝΙΤΣΑ, (Ιστορία και Πολιτισμός)

Τρίτη έκδοση.

2. ΠΑΖΑΡΙΟΥ ΑΝΑΤΟΜΗ (Πολιτισμική Μαρτυρία)

Εκδόσεις ΡΟΕΣ, «Οι Ηπειρώτες» β' έκδοση.

3. «Κι οι αργαλειοί δε δούλεψαν» εκδ. Ζαχαράκη Αθήνα. Τηλ. 210 8834329

ΚΟΝΙΤΣΑ. Βιβλιοπωλείο Ν. ΠΛΟΥΜΗΣ

ΤΗΛ. 26550 24574

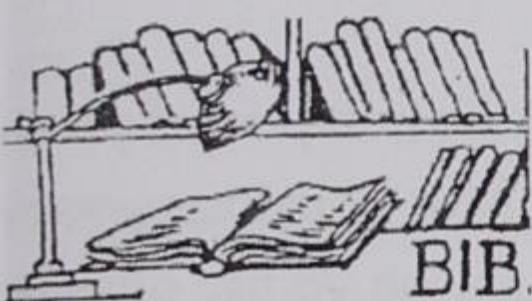

ΠΕΤΡΟΣ ΑΘ. ΠΑΝΤΟΣ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

- ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ
- ΕΜΦΥΤΕΥΜΑΤΑ
- ΠΕΡΙΟΔΟΝΤΟΛΟΓΙΑ
- ΜΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗ LASER

ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 77 Τ.Κ. 10680

Τηλ.: 210 36 30 657

Η Ιερά Μονή Μακραλέξη Πωγωνίου, Η Ιερά Μονή Σωσίνου Παρακαλάμου

Πρεσβ. Διονυσίου Τάτση

Δύο νέα βιβλία του Πρεσβ. Διονυσίου Τάτση κυκλοφόρησαν πρόσφατα. Τίτλος τους: «Η IEPA MONΗ ΣΩΣΙΝΟΥ ΠΑΡΑΚΑΛΑΜΟΥ» το ένα και «IEPA MONΗ ΜΑΚΡΑΛΕΞΗ ΠΩΓΩΝΙΟΥ» το άλλο. Τα βιβλία εκδόθηκαν το τρ. έτος (2009) με τη χορηγία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ιωαννίνων.

Με αγάπη και επιμέλεια ο αγαπητός και ευρύτατα γνωστός πλέον συγγραφέας πρεσβ. Διονύσιος Τάτσης, ασχολούμενος κυρίως με θέματα θρησκευτικού περιεχομένου συγκέντρωσε τις υπάρχουσες πληροφορίες, επιπλέον δε χάρη και στο πλούσιο φωτογραφικό υλικό-παλαιό και νέο- και τις δικές του μαρτυρίες τα δύο νέα βιβλία αποτελούν πολύτιμο οδηγό και βοηθό για καθένα

που ενδιαφέρεται να μελετήσει το ρόλο των μοναστηρίων στην ιστορική μας διαδρομή και τη σημασία τους ως πολιτιστικών μνημείων που άντεξαν στην εγκατάλειψη και τις νέες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες.

Η προσεκτική μελέτη των πιο πάνω βιβλίων, αλλά και άλλων σχετικών, βοηθούν τον υποψιασμένο αναγνώστη να βρει πειστικές απαντήσεις σε διάφορα ερωτήματα που σχετίζονται με τους λόγους “άνθησης” του μοναστικού βίου στον ελλαδικό χώρο κυρίως κατά τη διάρκεια της τουρκοκρατίας αλλά και με τους λόγους υποχώρησής του, που οδήγησαν στην εγκατάλειψη και την κατάρρευση πολλών μοναστηριακών κτισμάτων.

I.T.

■ **@ccountant**

Λάππας Μάκης
Λογιστικά - Φοροτεχνικά

Αριστοτέλους 38 • 501 00 KOZANH
Τηλ. 24610 49955 - Fax: 24610 49966 • Κιν.: 6942 411090
e-mail: lappmez@otenet.gr

ΗΛΙΑΣ Β. ΚΟΥΚΕΣΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Α.Π.Θ.

Σ. ΜΑΝΑΡΗ 2
ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Τ.Κ. 453 33

ΤΗΛ.: 26510 77585
KIN.: 6932 430093
e-mail: ikoyk@otenet.gr

ΣΕ ΟΥ ΑΝΆΣΑ ΤΟΥ ΟΥ ΒΕΑ

ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΤΣΟΥΠΗ

Ένας πολιτικός μηχανικός μετά από μισό αιώνα ζωής και επαγγελματικής δράσης αποφασίζει να εγκαταλείψει, κυριολεκτικά, τη μεγαλώπολη του Βορρά για να κτίσει αυτή τη φορά το δικό του οντά και να στεγάσει, εκεί στις Πάδες, το δικό του μοναδικό τρόπο ζωής.

Είναι ο Ανάσας που μπορεί να προσφέρει ανάσες ελευθερίας και πραγματικής ζωής μόνον σε όσους μπορούν να αποκωδικοποιήσουν τα όσα λέει. Γιατί ο Ανάσας εκπέμπει σε ένα μήκος κύματος που δεν φτάνει μέχρι το συμβιβασμό, τις μικρότητες, τους δήθεν υψηλούς στόχους, το σκληρό ανταγωνισμό, τις διεκδικήσεις και τις πάσης φύσεως και πνευματικού επιπέδου συντεχνίες

και ίντριγκες.

Είναι ο Ανάσας που μπορεί με την πρώτη ματιά και λέξη να πιάσει το σφυγμό του πελάτη όχι για να του αδειάσει την τσέπη αλλά για να τον γεμίσει ως άνθρωπο.

Είναι ο Ανάσας που κάθε τρεις και λίγο διακόπτει την κουβέντα για να σφυρίξει δυνατά να τον ακούσει, λέει, ο Σμόλικας. Για να του πει πως δεν τον ξέχασε μέσα στη μέθη της παρέας και του κεφιού.

Είναι ο Ανάσας που γλεντάει το μεροκάματο, όπως γλεντάει με την ψυχή του το κλαρίνο.

Είναι ο Ανάσας και η συντροφιά του που δεν ψήφισαν αποχή στις ευρωεκλογές αλλά συμμετοχή, αγώνα, όραμα, και πιο πολύ χιούμορ.

Είναι ο «Ανάσσας Ανάσας του Μπίξι και Δείξε» που ηγείται στο ψηφοδέλτιο των «Ενάντια.... στους εναντίον».

Είναι ο Ανάσας της ανασυγκρότησης της σκέψης και προπαντός της πράξης μας.

Να'σαι καλά Ανάσα.

Ανήμερα των Ευρωεκλογών

**Μην Ξεχνάτε
τη συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας.**

Η ΦΛΟΓΕΡΑ

Κουφοξυλιά που φύτρωσε κοντά σε μια πηγούλα
τις ρίζες έριξε βαθιά, μέστωσε, πήρε μπόι
κι άπλωσε τα κλωνάρια της κατάντικρυ στον ήλιο.

Κι άκουγεν πικούλια, κι άκουγαν τα κλαριά της
αχούς κι αχούς π' ολόγυρα γεμίζανε το λόγγο.

Τα απδονολαλήματα, το κλάψιμο του γκιώνη
τ' αγαποτράγουδα πουλιών, το κάλεσμα του κούκου
και τις βροντές των σύγνεφων και του βοριά το βόγγο
το γδούπο της νεροσυρμιάς, τον ψίθυρο του πεύκου
και τα τραγούδια πουλεγαν βοσκοί και βοσκοπούλες,
σα σαλαγούσανε τα ζα, αυγές, νυχτιές και δείλια.

Οσ' άκουγε και μάθαινε τάκριβε στην καρδιά της
τι δεν είχε πικούλια και να τα 'πει δε μπόρειε.

Και μιαν αυγή βοσκόπουλο σιμά της επερνούσε
κι ένα κλαρί της έκοψε με κοφτερό μαχαίρι.

Το πήρε το ξεκλάρισε, καθάρισε τη φλούδα
την ψίχα ύστερα έβγαλε, το έκανε καλάμι
και έξι τρύπες άνοιξε στο πλάϊ αράδ' αράδα·
στη μια την άκρη έβαλε ένα μικρό γλωσσίδι
πήρε το ξύλο ο νιος βοσκός κι άρχισε γα φυσάει
και τότε θάμα γένηκε, ζωντάνεψεν ο κλώνος·
πήρε φωνή, πήρε λαλιά, πήρε ζωή, ψυχώθη
η άφωνη κουφοξυλιά τώρα γλυκολαλούσε.

Και ο βοσκός που έμοιαζε να ζει σε άλλους κόσμους
σκεφτότανε τι όνομα θα ταίριαζε να δώσει
σ' αυτό το μαγικό κλαρί που μάγευε την πλάστη·
φλογέρα τ' ονομάτισε, τι επετούσε φλόγες.

Με τη φλογέρα ο τσόμπανος, νυχτόμερα λαλούσε
ετραγουδούσε τους καπμούς, τις πίκρες, τις χαρές του
και π φλογέρα σκόρπιζε στις ρεματιές, στις ράχες
όλους εκείνους τους αχούς οπούχε μαζεμένους

και δεν μπορούσε να τους πει, όταν φωνή δεν είχε.
 Αχώριστοι γενίκανε φλογέρα και τσομπάνος,
 αντάμα επεράσανε ολόκληρη μια ζήση.
 Όμως τα χρόνια πέρασαν, διαβήκανε οι χρόνοι
 κι ήρθανε χιόνια στα μαλλιά, γέρασεν ο γιδάρης·
 δε ροβολάει λαγκαδιές, δε ροβολάει ραχούλες
 βαριόπεσε στην κώχη του και χάνεται και σβέται·
 μόν' παραστέκει δίπλα του πιστή, καταδική του
 άλαλη τώρα κι άφωνη η ταπεινή φλογέρα.
 Βουβάθηκεν ο τσόμπανος, βουβάθηκε κι εκείνη.
 Μ' όσες δυνάμεις τούμειναν, την έφερε στα χείλια,
 ν' ακούσει γι αλλη μια φορά το γλυκανασασμό της.
 Φύσοξε, και το φύσηγμα ήταν ξεψύχισμά του·
 έβγαλ' εκείνη έναν αχό, βραχνό, κοφτό, σβοσμένο
 αχό που στάθηκε η στερνή ανάσα της φλογέρας.
 Ξεψύχησεν ο γέροντας, ξεψύχησε κι εκείνη.
 Και στο ταξίδι τ' άχαρο, τ' αγύριστο ταξίδι,
 στα χέρια του ανάμεσα κρατούσε τη φλογέρα,
 παντοτινή του συντροφιά νάχει στον άλλο κόσμο...

Διον. Αναγνωστόπουλος (1983)

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ**

ΤΜΗΜΑΤΑ:

- ✓ JUNIOR - ΜΑΘΗΤΙΚΑ ✓ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ECDL
- ✓ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ✓ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΕΝΗΑΙΚΩΝ

Υπεύθυνος Σπουδών: **ΣΠΑΝΟΣ Ι. ΒΑΣΙΛΗΣ**
 Πτυχ. Εφαρμοσμένης Πληροφορικής Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Κόνιτσα, Παπαδιαμάντη 6
 ☎ 26550 22688 - ☎ 6977871424 - e-mail: infocenter@otenet.gr

**ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ
ΖΑΡΑΒΟΣ**

κρέατα εντόπια

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 153 - ΤΗΛ. 321601
 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Μαθηματικά για όλους

Σε καπγορούν ότι Βυθίζεσαι στα σχήματα και τους αριθμούς
για ν' αποφεύγεις τους ανθρώπους και τα προβλήματα,
το άγχος και τις στενοχώριες.

Κάποιοι μιλούν και για κατάθλιψη.

* * *

Μα εσύ το ξέρεις το μυστικό και δεν παραπονιέσαι.

Ψάχνεις την ομορφιά στα σχήματα του χώρου, των ανθρώπων
και της κοινωνίας, πιο είναι το καλύτερο και τι πρέπει να γίνει
βλέπεις στους λόγους των αριθμών τους λόγους των πραγμάτων.

* * *

Στους πρώτους αριθμούς την αύρα της ζωής, την πρώτη αρχή
την πρώτη κίνηση. Στους ήχους και τη μουσική που θεραπεύει, την ομορφιά τους.
Στις ανισότητες τους τρόπους για να γίνουνε ισότητες. Τις λύσεις
για τις εξισώσεις του πλούτου και της φτώχειας.
Και όλα αυτά όχι στη θεωρία μόνο αλλά και στην πράξη.

* * *

Όλα είναι συνάρτηση με κάτι άλλο. Ο άνθρωπος είναι σχέση
με τη φύση, τον άλλον άνθρωπο και το Θεό.

Όταν δεν υπάρχει αγάπη και ανθρωπιά το μηδέν καραδοκεί
παντού, στις καρδιές στις ψυχές και στα μυαλά.

* * *

Φίλε μου σε καπγορούν για όλα αυτά, αλλά εσύ
συνέχισε τη γνώση τη σωστή. Μάθε ότι το μηδέν
ροκανίζει τα πράγματα όπως το σκουλίκι το ξύλο.
Μεταμφιέζεται σε άπειρο για να ξεγελά τον άνθρωπο,
να γίνει τάχα από μόνος του Θεός και να μην έχει
ανάγκη το Θεό. Φίλε μου μην πιαστείς κορόιδο στη ζωή.

Σπηλιόπουλος Μαρίνος
Εκπαιδευτικός Γυμνάσιο-Λύκειο Κόνιτσας

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΠΗΓΙΔΙΩΝ-ΝΙΚΑΝΟΡΙΤΩΝ

- Η Αδελφότητά μας κρατά ζωντανή την παράδοση - τα ήθη και έθιμα των χωριών μας. Όλοι μας μέλη της Αδελφότητας με πρωτοβουλία του Διοικητικού Συμβουλίου, βρισκόμαστε στα χωριά μας, στη γη των προγόνων μας, ευλαβείς προσκυνητές στα όσια και ιερά. Οι απανταχού Πεκλαρίτες και Κουτρουσιώτες δεν ξεχνούν τις μεγάλες μέρες και σπεύδουν ακόμα και από την μακρινή Αυστραλία να συνεορτάσουν με τους ελάχιστους εναπομείναντες μονίμους κατοίκους των χωριών μας, ιστορικές και Άγιες μέρες.

- Χριστούγεννα - Πρωτοχρονιά, Φώτα, Πάσχα και με αποκορύφωμα τα πανηγύρια μας Αγίας Παρασκευής και Αγίου Παντελεήμονα, Αγία Μαρίνας και Αγίου Νικάνορος τις ημερομηνίες αυτές με πρωτοβουλία των Τοπικών Συμβουλίων, των εξωραϊστικών Συλλόγων και της Αδελφότητάς μας οργανώνονται παραδοσιακές -πολιτιστικές εκδηλώσεις που θυμίζουν τις παλιές καλές εκείνες εποχές, που οι παππούδες μας και οι γονείς μας ζούσαν την πραγματικότητα της ημέρας.

- Η Κυριακή της Αποκριάς έχει αναδειχθεί στο Πεκλάρι γεγονός παραδοσιακής εκδήλωσης. Τα λόγια περισσεύουν. Το πλούσιο φωτορεπορτάζ του Παύλου Πορπόδη μαρτυρεί του λόγου το αληθές.

- Η Αδελφότητα μας ενώνει, εδώ

στην αφιλόξενη Αθήνα, ζούμε οικογενειακές σπιγμές με τον ετήσιο χορό της Πρωτοχρονιάτικης χειροκάμωτης τυρόπιτας, τη γιορτή «Μπόλια» που καθιερώθηκε κάθε χρόνο την πρώτη Κυριακή μετά του Αγία Ανδρέα, το ξεφάντωμα της Πρωτομαγιάς στο Κατσιμίδι της Πάρνηθας και όχι μόνο.

- Η ανακοίνωση της Αδελφότητας με προγραμματισμό εκδηλώσεων και στα χωριά μας μαρτυρεί τη Νόστο για τη δική μας Ιθάκη. Στις πρωτοβουλίες αυτές συγκινητική είναι η συμμετοχή των νέων. Τους ευχόμεθα δύναμη και θέλοντα, για να κρατηθεί άσβεστος ο πυρσός της παράδοσής μας.

ΚΩΣΤΑΣ Γ. ΚΙΤΣΙΟΣ

Καλοκαίρι: Μετά την επιτυχία που σημείωσαν, κατά τις δύο προηγούμενες χρονιές, εκδηλώσεις που έγιναν κατά τις θερινές διακοπές στα χωριά μας, για τα παιδιά μελών της Αδελφότητας, για φέτος αποφασίστηκε να γίνει πεζοπορία κατά μήκος του ποταμού ΒΟΪΔΟΜΑΤΗ, ξεκινώντας από το γεφύρι της Κλειδωνιάς. Η εκδήλωση θα γίνει 9 Αυγούστου ημέρα Κυριακή και στις 8 το πρωί. Όσοι επιθυμούν να λάβουν μέρος σ' αυτήν την εκδήλωση να ενημερώσουν τα μέλη του Δ.Σ. μέχρι τις 2 Αυγούστου.

Ο Πρόεδρος
Θ. ΤΣΕΛΙΦΗΣ

Η Γραμματέας
Ι. ΚΗΤΑ

ΔΗΜΟΣ ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΕΡΓΑ - ΕΡΓΟΛΑΒΟΙ

Ο Δήμος Μαστοροχωρίων αποτελείται, όπως οι περισσότεροι γνωρίζουμε, από δεκατρία δημοτικά διαμερίσματα και έχει ως θυγατέρα την κοινότητα της Αετομελίτσας. Στο Δήμο αυτόν ανήκει και το Δ.Δ. της Λαγκάδας, όπου από την έναρξη εκτέλεσης κάποιων έργων στο χωριό μου δόθηκε η αφορμή να γράψω και να καυτηριάσω τις όποιες παραλήψεις αντιλήφθηκα.

Είναι γεγονός ότι τα τελευταία δέκα (10) χρόνια έχει αλλάξει προς το καλύτερο πάντα, η εικόνα εδώ στα ακριτικά χωριά του Δήμου και αυτό πιστεύω ότι οφείλεται στον πρώτο «Καποδίστρια» αλλά κατά τη γνώμη μου και στις καλές διοικήσεις των Δημάρχων και Δημ. Συμβούλων. Όπως και να το κάνουμε σε όποιο χωριό και να πας βλέπεις τις αλλαγές.

Να όμως που έργα μεν γίνονται, αλλά οι εργολάβοι που αναλαμβάνουν τα έργα δεν θέλουν ν' αλλάξουν συνήθειες. Παραμένουν στο «τσαπατσούλικο» στις γρήγορες προκαταβολές και μετά άσε τους παπούδες στα χωριά να τρέχουνε.

Ανέλαβε λοιπόν κάποιος εργολάβος να αλλάξει τους σωλήνες αποχετεύσεως. Ήρθε στο χωριό, έφερε τα μηχανήματα, άνοιξε τους δρόμους και άρχι-

σαν τα αφοδεύματα να βγαίνουν στις επιφάνειες και αυτός εξαφανίσθηκε. Είναι δυνατόν δέκα πέντε ημέρες και μάλιστα στις εκλογές, να κόψεις ένα χωριό στη μέση, να μην υπάρχει πρόσβαση να πάει το αυτοκίνητο στον άρρωστο παππού; Να βρωμάει όλο το χωριό γιατί άνοιξες τις αποχετεύσεις και δεν είχες αμέσως τους σωλήνες να τις βάλεις; ΟΧΙ, αυτά είναι λάθη των εργολάβων. Ανοίγουν τους δρόμους και μετά γεμίζουμε λάσπες. Στίνουνε τις παιδικές χαρές και κάτω από τις κούνιες έχει μπετό και ένα μέτρο χόρτα. Μέτρα ασφαλείας κανένα. Νομίζω ότι θα πρέπει ο Δήμος και όχι μόνον ο δικός μας, ν' αλλάξει το σύστημα πληρωμής στους εργολάβους, μήπως και δουν ότι πρέπει να είναι πιο συνεπείς.

Πιστεύω ότι η μελέτη και η εκτέλεση των τεχνικών έργων θα πρέπει να ανταποκρίνεται όχι μόνον στις σημερινές ανάγκες αλλά και στις μελλοντικές.

Η ύδρευση και η αποχέτευση είναι βασικά αγαθά για κάθε χωριό.

Η ανεξέλεγκτη και άναρχη απόθεση των σκουπιδιών αποτελούν κίνδυνο για το περιβάλλον αλλά ακόμα και για το πόσιμο νερό. Δεν μπορεί να αποθέτουμε σκουπίδια σε χώρο όπου υπάρχει τρεχούμενο πόσιμο υγεινό νερό.

Πέραν óλων óμως των παρατηρήσεων που éχω κάνει θέλω να ευχαριστήσω δια μέσω του περιοδικού του Δήμαρχο για την βοήθεια που μας προσέφερε στην Κατασκευή της Πέτρινης Βρύσης που χρηματοδότησε η Αδελφότητα Λαγκαδιωτών, καθώς και στην Εκκλησία του Προφήτη Ηλία την οποία κάνουν και χρηματοδοτούν κάποιοι συγχωριανοί μας.

Επίσης θέλω να ευχαριστήσω και το Διοικητικό Προσωπικό του Δήμου που

από δική μου áποψη αλλά και áλλων συγχωριανών μου είναι áψογοι στα καθήκοντά τους και που μ' éνα τηλεφώνημα απ' óλη την Ελλάδα ή το Εξωτερικό μας εξυπηρετούν αμέσως καθώς και τον Πάρεδρο κο Παν. Μπλιθικιώτη που είναι κοντά στα προβλήματα του χωριού μας.

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία.

ΠΑΝ. Φ. ΝΑΤΣΗΣ

CD ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΑ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΣΥΝΕΞΙΖΕΤΑΙ

Η «ΚΙΒΩΤΟΣ» της Δημοτικής Μουσικής Παράδοσης Μαστοροχωρίων κυκλοφόρησε το δεύτερο CD της Παραδοσιακής Χορωδίας Μαστοροχωρίων Κόνιτσας, που περιλαμβάνει υπέροχα αυθεντικά παραδοσιακά τραγούδια με τη συνοδεία της εξαίρετης κομπανίας του Κώστα Βέρδη.

Η λιτότητα και η απλότητα των στίχων τους με τα βαθιά νοήματα και η μουσική πανδαισία θα σας συναρπάσσει και θα σας χαρίσει ηρεμία και ψυχική γαλήνη.

Εμπεριέχει επίσης ένα φροντισμένο ένθετο βιβλιαράκι με παλιές φωτογραφίες και κείμενα επιστημονικής προσέγγισης των τραγουδιών μας.

Αναζητήστε το. Δεν πρέπει να λείπει από κανένα ελληνικό σπίτι της πατρίδας μας και των απανταχού της γης Ήπειρωτών και Ελλήνων της αποδημίας

Πωλείται: ΑΘΗΝΑ: METROPOLIS GROUP, Πανεπιστημίου 54

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: METROPOLIS, Τσιμισκή 33

ΙΩΑΝΝΙΝΑ: Παρασκευάς Αθανάσιος, Κ. Φρόντζου 6 και Ευαγγέλου

Βασιλης Ν. Ζέρβα 72

KONITSA: Ράπτης Λάμπρος, Φωτογραφικά.

Παραγγελίες: Μουσικό Ταχυδρομείο, Μ. Τούλης τηλ. 210 9343980

Από ΚΩΣΤΑ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟ

Τι γίνεται στην πράξη

Διάβασα στο περιοδικό «Κόνιτσα» στο διεύχος Γενάρη-Φλεβάρη 2009 ό,τι δημοσιεύτηκε σχετικά με το ΚΠΕ Κόνιτσας από την κ. Αικατερίνη Τσούθαλη και την κ. Μαριάννα Νάστου... Θα έλεγε κανείς μεγάλα λόγια εκφράζονται εδώ ... στην πράξη όμως τι γίνεται;

Θα σας πω τι γίνεται και στην πράξη, γιατί είχα την τύχη να συμμετέχω ως συνοδός καθηγήτρια μαθητών από το 1ο ΓΕΛ επανομής, αρχές Δεκέμβρη, στην περιβαλλοντική τριήμερη εκδρομή τους, στο ΚΠΕ Κόνιτσας.

Ως απόφοιτος η ίδια του εξαταξίου Γυμνασίου Κόνιτσας, προκάλεσα και επεδίωξα αυτή την εκδρομή, γιατί αγαπώ ιδιαίτερα αυτόν τον τόπο.

Τρεις μέρες γεμάτες... δραστηριότητες, παιγνίδια ομαδικά που υπηρετούσαν τη γνώση ευχάριστα, ώρες πολλές διδασκαλίας και οι μαθητές μας δεν κουράστηκαν, αλλά χαίρονταν.

Ρωτούσαν, παρατηρούσαν, συζητούσαν ... και διδάσκονταν. Με συνεργασία, με σεβασμό, με δημοκρατικές διαδικασίες, με ήθος, ένιωσαν όμορφα κοντά στη φύση και τον πολιτισμό της Κόνιτσας ... συγκινήθηκαν. Ενθουσιάστηκαν οι μαθητές μας... καμία σύγκριση με τις γνωστές μεθόδους μέσα στην τάξη! Εδώ δε βαρέθηκε, δε δυσανασχέτησε κανείς!

Η εμπλοκή των παιδιών με το βίωμα, έφερε την εμπειρία, τη γνώση, τη βίωση της συγκίνησης και τη δράση.

Ξυπνήσατε, όλοι οι παιδαγωγοί του ΚΠΕ Κόνιτσας, τα παιδιά και εκείνα απελευθερώθηκαν και δημιούργησαν ... Και μέσα από τη

... στο ΚΠΕ Κόνιτσας;

βιωματική, ενεργητική, εργαστηριακή αγωγή σας, ενώσατε ΠΕΡΙΦΗΜΑ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ, τη φύση με την κοινωνία, την οικολογία με τον πολιτισμό.

Ζήλεψα τις μεθόδους σας... Σας συγχαίρουμε όλοι μας. Όλοι μετά την επίσκεψή μας στο ΚΠΕ Κόνιτσας γίναμε πιο ευαίσθητοι οικολογικά, πιο πλούσιοι πολιτιστικά και παιδαγωγικά.

Είστε όλοι σας αξιέπαινοι για το έργο που προσφέρετε. Θα θέλαμε να σας ευχαριστήσουμε θερμά και δημόσια όλους σας και ιδιαίτερα τη Διεύθυνση του ΚΠΕ και τη Διεύθυνση της Μαθητικής Εστίας.

Βέβαια εγώ προσωπικά με την επίσκεψη αυτή βίωνα συγχρόνως και άλλες συγκινήσεις που έρχονταν από τον απόνχο των μαθητικών μου χρόνων στην Κόνιτσα, που αν εκφραστούν με λόγια, φτωχαίνουν σε ομορφιά και σε συναίσθημα. Όλα σ' αυτήν την πόλη μου ήταν γνώριμα, καθάρια και ανεξίτηλα στη μνήμη μου...

Η ψυχή μου βρήκε και αναγνώρισε τους ρυθμούς της και τις βαθιές ρίζες της. Γύρισα πίσω με αγάπη και σεβασμό σε ένα συναισθηματικό λουτρό ανανέωσης και αποτοίνωσης.

Εγώ θα ξανάρθω σίγουρα... Είμαι σίγουρη όμως πως και οι μαθητές μας θα ξανάρθουν, γιατί μαγεύτηκαν από την ομορφιά της φύσης και από την ευγένεια που χαρακτηρίζει τους κατοίκους της Κόνιτσας.

**Ευχαριστούμε όλοι οι συμμετέχοντες
και ιδιαίτερα σας ευχαριστώ εγώ.**

**Αγγελη Φρειδερίκη του Χριστοδούλου
Καθηγήτρια Θεολόγος-Φιλόλογος**

1960...Πρόσκοποι Κόνιτσας στο φυλάκιο Πληκατίου.

Φωτ. Ιωάννη Καπδίου

ΑΠΟ ΤΑ ΗΑΘΗΤΙΚΑ ΉΟΥ ΧΡΟΝΙΑ

Κάθε Άνοιξη, όταν γυρίζω στο χωριό μου από την Αθήνα, όπου πηγαίνω μερικούς μήνες το Χειμώνα, αντικρίζω στην είσοδο του χωριού το Σχολείο ΣΠΥΡΙΔΩΝΕΙΟΣ ΣΧΟΛΗ, εκεί που έμαθα τα πρώτα γράμματά μου, με τον εξαίρετο δάσκαλο κ. Ιωάννη Γέγιο. Δάσκαλος με ήθος, καλοσύνη και εμπειρία στη διδασκαλία των μαθημάτων. Ενθυμούμαι πολλά περιστατικά της μαθητικής μου ζωής και τα περισσότερα ευχάριστα.

1) Ήταν Μάης προχωρημένος και πλησίαζε ο μήνας που θα τελείωναν τα μαθήματα του Σχολείου και η χαρά όλων φαινόταν στα πρόσωπά τους, ενώ εγώ δεν χαιρόμουν διότι δεν είχα την πολυτελεια να καθήσω, αλλά θα πήγαινα να βοσκήσω τα γελάδια μας που είχαμε στο σπίτι. Μετά το τέλος του μαθήματος το μεσημέρι, ο δάσκαλος μας είπε ότι το βράδυ θα είχε προβολή ταινίας και να το πούμε στους γονείς μας, δηλαδή θα πρόβαλε “ζουρνάλ” με διάφορα γεγονότα, άγρια ζώα κ.ά. Είχε καιρό που το Σχολείο μας είχε αγοράσει κινηματογράφο με γεννήτρια, γιατί το χωριό μας δεν είχε ρεύμα, αλλά το φέρανε το 1973, όλο το χωριό σχεδόν, θα ερχόταν στην προβολή γιατί άλλη

διασκέδαση δεν είχαν, εξ άλλου το βράδυ τους ήταν σχεδόν ελεύθερο.

Πρέπει να ήμουν τετάρτη τάξη, όταν μια μέρα ο δάσκαλος μας είπε πως την επόμενη θα πηγαίναμε εκδρομή στο “Σιούμο” κι η χαρά μας ήταν μεγάλη, γιατί με εμας θα έρχονταν και τα παιδιά της Μεσαριάς με τον εξαίρετο δάσκαλό τους κ. Δέρβο. Το βράδυ δεν μπορέσαμε να κοιμηθούμε απ’τη χαρά μας και όταν έφεξε ο Θεός τη μέρα πήγαμε το Σχολείο. Κατά τις 9 π.μ. ξεκινήσαμε παίρνοντας την ανηφόρα για την “Τσαντόρα” και από εκεί κατηφορίζοντας θα φθάναμε στο “Σιούμο”. Ο “Σιούμος, την εποχή αυτή ήταν καταπράσινος. Είχε μερικά πεύκα και τα άλλα ήταν διάφορα δένδρα καθώς βρωμοξυλιές, κουτσουπιές, φραξιά και κέδρους. Μόλις φθάσαμε στο χωράφι του Μαρίνη, έρχονταν και τα παιδιά της Μεσαριάς με το δάσκαλό τους. Εκεί καθήσαμε, μας είπαν ορισμένα πράγματα οι δάσκαλοι μας και ύστερα στρωθήκαμε στο παιχνίδι. Παίξαμε κυνηγητό, σκλαβάκια, μπάλα, το μπίζ και άλλα μέχρι που κουραστήκαμε.

Ο ουρανός ήτο καταγάλανος, μόνον μερικά συννεφάκια φαίνονταν στον ορίζοντα, η ζέστη ήταν υποφερτή. Ήσυχα

απλωνόταν παντού, μόνον οι χαρούμενες φωνές μας ακούγονταν καθώς και τα πουλιά που πετούσαν από δένδρο σε δένδρο τιτιβίζοντας δίχως να ενοχληθούν από την παρουσία μας. Εκεί ξεκουραστήκαμε· λίγο πιο κάτω υπήρχαν δύο πεύκα τα οποία ήταν φυτρωμένα από την ίδια ρίζα και τα ονομάζανε τα “δυο αδέρφια”. Η θέα από εκεί ήταν μαγευτική. Στο βάθος φαινόταν το ποτάμι “Σαραντάπορος” που κυλούσε ήσυχα τα νερά του. Φαίνονταν επίσης διάφορα χωριά απέναντι μας και στον ορίζοντα υπήρχαν τα σύνορα Ελλάδος-Αλβανίας. Ο Γέργιος μας είπε για τον πόλεμο που ξεκίνησε από εκεί καθώς και πολλά άλλα της εποχής εκείνης.

Όταν έφθασε η ώρα να φύγουμε, εγώ σε όλη τη διαδρομή μέχρι το χωράφι του “Μαρίνη” μάζευα βρωμοξυλιές για τα κουνέλια που είχαμε στο σπίτι και εκεί χωριστήκαμε με τα παιδιά της Μεσαριάς και εμείς βάλαμε πλώρη για τη “Τσαντόρα” και από εκεί κατηφορίζοντας θα φθάναμε στο Σχολείο. Καθήσαμε στα παγκάκια της “Τσαντόρας” να ξεκουραστούμε. Τα κορίτσια καθήσανε κάτω στην άμμο. Η Ουρανία Ξάνθου όπως κάθησε κάτω και έβαλε το χέρι της στην άμμο την τσίμπησε σκορπιός με αφόρητους πόνους. Μόλις φθάσαμε στο Σχολείο, ο Γέργιος την πήρε στο γραφείο όπου είχαμε το κουτί

με το φαρμακείο, κάτι της έβαλε και της έδεσε το χέρι. Πολλές τέτοιες εκδρομές κάναμε σε διάφορες περιοχές, όπως στο Γυφτάκι, στη Λίμνη, στα Λειβάδια και στο Μπουρμποράτο - περιοχή της Μεσαριάς. Εκεί είχε αρκετά χωράφια ακαλλιέργητα και ήταν κατάλληλα για παιχνίδια και δεν μας έκανε η καρδιά να φύγουμε. Είχε κι άλλα που ήταν καλλιεργήσιμα με σιτάρια και κριθάρια. Θυμούμαι το Μιχάλη Νικά, που είχε ανεβεί σε ένα δένδρο - για να μας κάνει επίδειξη του σκαρφαλώματός του - και έπεσε από το δέντρο χωρίς να πάθει τίποτα.

Το 1938 - αν θυμούμαι καλά - ήρθε στο Σχολείο μας, ένας ράφτης και πήρε τα μέτρα σε όλα τα παιδιά για στολές της Νεολαίας του Μεταξά. Δεν δώσαμε και μεγάλη σημασία τότες, αλλά όταν ήρθαν οι στολές και τις φορέσαμε μας άρεσε και τις καμαρώναμε. Όλοι μέχρι την πέμπτη τάξη, μας λέγαν Σκαπανάκια, ενώ τους μεγαλύτερους φαλαγγίτες. Η δική μας στολή αποτελείτο από πουκάμισο, τη γραβάτα, το δίκοχο, το κοντό παντελόνι και τα παπούτσια, ενώ των φαλαγγιτών ήταν τα ίδια, μόνο που το παντελόνι τους ήτο μακρύ, και φορούσαν άσπρα γκετάκια, ενώ η στολή των κοριτσιών αντί για παντελόνι ήταν φούστα. Στην είσοδο του Σχολείου μαζί με τον Γέργιο μας βγάλανε φωτογραφία

και φωτογράφος ήτο ο Γιάννης Κρέμος που είχε το καφενείο του χωριού, και είχε τρίποδη μηχανή φωτογραφική. Όλα τα παιδιά πήρανε τη φωτογραφία και αν ψάξω στο σπίτι μπορεί να τη βρω, μόνο που είναι σκισμένη και ξανακόλλημένη.

2. Με την οπισθοχώρηση των Ιταλών, στην περιοχή του χωριού μας, υπήρχαν πολλά λάφυρα, όπως τουφέκια, σφαίρες, χειροβομβίδες, όλμοι, κουβέρτες και πολλά αρωματικά σαπούνια, νομίζοντας πως θα πάνε γρήγορα στην Αθήνα για να κάνουν το μπάνιο τους.

Μετά από μερικές ημέρες, ορισμένα από μας τα παιδιά, και με τον “τρουβά” ή ταγάρι στον ώμο, πήγαμε να μαζέψουμε κάλυκες στη Θέση “Μαντράχη”,. Πράγματι βρήκαμε περίπου μισόν “τρουβά” ο καθένας μας και ξεκινήσαμε να φύγουμε για το χωριό, όταν πηγαίνοντας ποιο κάτω υπήρχαν κουβέρτες πεταμένες και πήραμε ο καθένας μας όσες βρήκαμε. Δεν θυμάμαι καλά, κάποιος από την παρέα είδε σε έναν κέδρο μια καινούργια χλαίνη και πήγε να την πάρει, αλλά τραβώντας την, φάνηκε ο σκοτωμένος Ιταλός. Με το φόβο που πήραμε από τη θέα του σκοτωμένου, δεν καταλάβαμε πότε φθάσα-

με στο χωριό.

Μετά από μερικούς μήνες, βοσκούσαμε τα κατσίκια με τον σχδόν συνομπλικό μου, Φώτη Νάτσιο στη Θέση “Ασπρολίθι”. Σε ένα μέρος ανάμεσα στις μεγάλες πέτρες που υπήρχαν, βρήκαμε δύο αραβίδες, σφαίρες και έναν ατομικό όλμο. Εγώ πήρα μια αραβίδα και σφαίρες, όπου αργότερα μου την πήραν οι αντάρτες του Βελουχιώτη, ενώ ο Φώτης ασχολήθηκε με τον ατομικό όλμο και περιεργάζοντάς τον, τραβώντας το μοχλό εκπυρσοκρότησε, ακούστηκε ένα μπαμ από το φυσίγγι που είχε ο πάνοπλος όλμος και το βλήμα να φεύγει από τη θαλάμη του και να σκάει στα καλλιεργημένα χωράφια, αλλά ευτυχώς δεν υπήρχαν χωριανοί στα κτήματα. Με την ασχολία που είχαμε και με τον κρότο μας έφυγαν τα κατσίκια και τα ξάσαμε. Ψάχνοντας, τα βρήκαμε στα κπάρια του Δημήτρη Γκουβέλη ή Μητρούση, όπως τον λέγαν στο χωριό, τρώγοντας ότι βρίσκανε μπροστά τους. Όταν από μέρες πήγε να ποτίσει και είδαν τη ζημιά εμείς κάναμε τους αδιάφορους πως δεν ξέραμε.

Αυτά και πολλά άλλα δεν φθάνουν μέρες να τα εξιστορήσω.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ Ε. ΞΕΙΝΟΣ

Κώδικας Λισκατσίου 1868-1901

ΠΑΣΧΑΛΗΣ Δ. ΜΑΝΟΛΗΣ

1872: Μαΐου 17 έγινεν η απόφασις εις το ερσέκι δια τα νεφεράμια να πληρόνηται το κάθε νεφεράμι προς: 80: ογδόντα γρόσια τον Μήναν. το χωρίον μας και οι Χιονάδες και η Μπέζαν μας έπεσαν δύο άνθρωποι εις τα τρία χωριά και να αναλογούνται τα γρόσια επάνω εις τα οσπίτια, αφού μετρηθούν πρώτα τα οσπίτια εις το κάθε χωρίον.

γρόσια

30: τριάντα εδόσαμεν του Μπέκιου Μαΐου: 20
 21: του Μουφτάρη Μουζίνη Μαΐου 29
 5: εις του παιδιού Μουζίνη Ιουνίου 13
 21: εις του Μπέκιου Ιουνίου: 20:
 77:

(σελίδα κώδικα 357)

εις το απέναντι φύλλον (σελίδα 90 κώδικα) του εφεξής ενεκρίθει να καταγραφώσι τα άσπρα εκάστου κατοίκου εις το φύλλον του χωριστά και ανά πανέτος θα γίνωνται παρατηρήσεις, εν μέρει αυξήσεις και εν μέρει μειώσεις εις τα των ανδρογύνων, παιδίων, γιδοπροβάτων και λοιπών, περί της δεκάτης όμως κατεγράφοσαν τα κύρια άσπρα του καθενός όστις δε ακριβεστέρας πληροφορίας παραπέμπεται εις τον δον Αριθμόν είθα κατεγράφοσαν τα άσρα του: 1869: και εκεί θέλει πληροφορείται πληρέστατα.

1872: Ιουνίου 14: ο κατά την παρούσαν εποχήν Μουχτάρης

Χριστόδουλος Πανταζή
 (σελίδα κώδικα 89)

1888 Ιουλίου 12 εις το απέναντι (σελίδα 166 κώδικα) φύλλον του εφεξής καταγράφονται τα άσπρα του καθενός, δηλ. άσπρα αγροκηπίων και χέρσων τόπων, ουν έκαστος έχει εις διαχειρισίν του κι τα των Ανδρογύνων, Παιδίων κι γιδοπροβάτων κι λοιπών. (όρα δε κι εν σελίδι 6 και το του παρόντος καταστίχου) όπου μη όντος χώρου εν πολλοίς, ανανεούται η καταγραφή αυτών ενταύθα.

εν λεσκάτοι 12 Ιουλίου 1888

ο Χρ.(ιστόδουλος) Π. Πανταζή.

- Μη γράφης χωρίς να αναγνώσης
- Ανάγνωθι τα ανωτέρω κι τα προλεγόμενα εν σελίδι 1891 και τα άσπρα εν σελίδι 6.

(σελίδα κώδικα 165)

Όνόματα κατοίκων σελίς (κώδικα)

β' Νικόλαος Ιωάννου Μούτσος	359
γ' Ρίζος Παναγιώτου	360
δ' Νικόλαος Πουλιός	361
έ Δημήτριος Νικολάου	362
ζ' Τάτσος Μίλιος	363
η' Στέργιος Δήμου	364
θ' Δούκας Ιωάννου	365
ι' Τσήμος Λάζου	366
κ' Μήτσος Γιώργη Δήμος	367

γ' Γιάννης Κώτα	368	zz' Γιάννης Νάτση	387
ι' Ζήσης Αδάμου	369	ηη' Τόλης Γιώτη Τσοπάνος	388
ι' Γιώτσης Χρήστου	370	η' Γιώργης Μήχου Τσεπέλης	390
ζ' Αδάμος Χρήστου	371	Βασίλης Γιάννη Τσεπέλης	390
ζ' Μήτσης Στέργιου	372	κκ' Γιώργης Αδάμου (Ρούσας)	391
η' Γιώργης Στέργιου (Τσόγγος)	373	κκ' Νικόλαος Νάσιου (Δέσπως)	391
μ' Γιώτσης Σιάθης	374	λλ', Πίναξ του καταστίχου	392
σ' Μήτσης Σιάθης	375	Τέλος	
σ' Μητσούλης Γιάννη	375	λλ' (a) Σημειωτέον ότι εις κατ'	
τ' Μαργαρίτης Σιάθη	376	αλφάβητον	392
υ'		σελίδες θεωρούνται ως μη ούσαι εις	
φ', Μήτσης Γεωργίου	378	κατ' αραβικών χαρακτήρων εν ταύτει	
χ' Χρήστος Γεωργίου	379	πεπονημέναι	
ψ' Νικόλαος Δήμου	380	μμ' Τα πρωτότυπα κατάστιχα είναι	
Κωνσταντής Δόσης	381	τέσσερα, άπαντα γεγραμμένα	393
αα' Γιάννης Δήμου	382	απαραλλήπτως τω έτει χιλιοστώ	
ββ' Γιάννης Μπουρδούκη	383	οκτακοσιοστώ τριακοστώ εβδόμω	
γγ' Γιάννης Γιώτη	384	μηνί Αυγούστου 31	
δδ' Νικόλαος Γιώτη	385		
εε' Αποστόλης Γιώτη	386	(σελίδα κώδικα 392 και 393)	

Kάτι απίστευτο

Tο φθινόπωρο του 2008 κάποιοι συγχωριανοί με προσωπική εργασία και προσφορά υλικών κατασκεύασαν ένα ωραίο και φροντισμένο στέγαστρο (χαγιάτι) στην είσοδο του Αϊ-Γιώργη Οξυάς.

Δυστυχώς κάποιος ασυνείδητος “χριστιανός” κατέστρεψε ένα οριζόντιο δοκάρι πελεκώντας το με μανία και κακία.

Γιατί αλήθεια τόση ασυνειδησία; Δε φοβήθηκε ούτε τον Άγιο ούτε το Θεό; Φαίνεται ότι συνήθισε μόνο να καταστρέψει και όχι να κατασκευάζει. Είναι άνθρωπος της καταστροφής και όχι της δημιουργίας.

Ο Θεός ας τον συγχωρέσει και ας τον φωτίσει στο μέλλον, να πάψει να καταστρέψει.

ΕΝΑΣ ΟΞΥΩΤΗΣ

ΕΟΡΤΗ ΑΓΙΟΥ ΑΡΣΕΝΙΟΥ ΣΤΗ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗ

Στις 18 Αυγούστου εορτή του ΑΓΙΟΥ ΑΡΣΕΝΙΟΥ του Νέου, ο οποίος γεννήθηκε στα Ιωάννινα και ασκήτευσε στην Πάρο, θα τελεστούν στον Ιερό Ναό του Αγίου Νικολάου Βούρμπιανης ακολουθίες σύμφωνα με το ακόλουθο πρόγραμμα:

ΔΕΥΤΕΡΑ 17 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ, ώρα 7 το απόγευμα θα ψαλεί Μ. Εσπερινός και θα ακολουθήσει Λιτάνευση της

Εικόνας και των Ι. Λειψάνων του Αγίου Αρσενίου, τα οποία παραχωρήθηκαν το 2006 ως ευλογία στην ενορία μας, από την Ι. Μονή Χριστού Δάσους Πάρου.

ΤΡΙΤΗ 18 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ, ώρα 7.30 Όρθρος και πανηγυρική Θεία Λειτουργία με αρτοκλασία.

ΕΝΟΡΙΑ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ
Ι. ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

**Απόφοιτοι 2ου Δημοτικού Σχολείου Κόνιτσας έτους 1961
Συνάντηση και διασκεδαση
«ΣΤΟ ΔΕΝΤΡΟ» ΚΟΝΙΤΣΑΣ
ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ ΣΤΙΣ 8 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2009**

* * *

**Συμμαθητές του 1967 θυμηθήτε και προετοιμασθήτε για το 40
Αντάμωμα της τάξης μας**

**Στις 12 Αυγούστου 2009 Μεσημέρι στο όμορφο χωριό
«ΠΑΛΑΙΟΣΕΛΛΙ»**

Επικοινωνήστε με τα τηλέφωνα

Γ. ΜΑΡΡΑΙΗ: 6977282737

Π. ΠΑΓΟΥΡΤΖΗΣ: 6979799346

ΣΧΟΛΙΑ

1. Μετά την πρόσφατη εξαφάνιση εικόνων μεγάλης αρχαιολογικής αξίας του έγινε σε εκκλησία του Ηλιοχωρίου Ζαγορίου από ιερόσυλους κλέφτες, επανερχόμαστε και πάλι να σχολιάσουμε αυτή την απαράδεκτη κατάσταση που συνεχίζεται χωρίς να βρίσκει η πολιτεία τη λύση.

Μόλις παρουσιάζεται κάποιο τέτοιο κρούσμα, προβάλλεται για λίγο στα M.M.E. και ύστερα ησυχάζουμε.

Όλοι γνωρίζουμε ότι τα μοναστήρια, και ξωκλήσια, ακόμη και κεντρικές εκκλησίες στα χωριά μας, λόγω των λίγων κατοίκων, δεν φυλάσσονται από τους ασύδοτους κλέφτες που αλωνίζουν την ύπαιθρο. Σήμερα εδώ, αύριο αλλού, κάθε τόσο αυτοί “χτυπούν” και εξαφανίζονται, αφήνοντας εμας να κλαίμε εκ των υστέρων το χάλι μας.

Είναι δύσκολο στους αρμόδιους να βρουν κάποιον τρόπο φύλαξης των θησαυρών που μας κληροδότησαν οι πρόγονοί μας;

Δεν μπορούν οι Μητροπολίτες, οι παπάδες, επίτροποι, Δήμαρχοι, κοινοτάρχες, πολιτιστ. σύλλογοι κ.ά. να συναντηθούν σε μια σύσκεψη να κάνουν κάτι πριν αδειάσουν όλες τις εκκλησίες;

Και για να μη ρίχνουμε “τρισάγια” κάθε φορά που γίνεται κάποιο κρούσμα, εμείς προτείνουμε τούτο.

Να γίνει σε κάθε Νομό ή Επαρχία (ανάλογα πως θα το κρίνουν οι αρμόδιοι) ένα Μουσείο που θα φυλάσσονται οι πρωτότυπες εικόνες και άλλα κειμήλια με σιγουριά και σε μοναστήρια, ξωκλήσια κ.λ. να μπουν αντίγραφα μικρής αξίας με την ενημέρωση ότι τα πρωτότυπα βρίσκονται στο τάδε Μουσείο, ώστε οι φιλότεχνοι και ευσεβείς χριστιανοί να πηγαίνουν εκεί για να τα θαυμάζουν.

Νομίζουμε ότι αυτό θα είναι πριμότερο από το να μας τα εξαφανίσουν λίγα λίγα οι επιτήδειοι!

Σ.Τ.

2. Υπάρχουν κάποιοι άνθρωποι ανάμεσά μας που οι πράξεις τους μπορεί να χαρακτηριστούν και εγκληματικές.

Πρόκειται για κάποιους μανιώδεις και παράνομους “κυνηγούς” (έτσι αυτο-αποκαλούνται) που δεν σέβονται ούτε τη φύση, ούτε τους νόμους της πολιτείας, αλλά ούτε και τους συνανθρώπους τους.

Σ' αυτό το σημείωμα δε θ' αναφερθούμε στους κατ' εξακολούθηση παρανομούντες, που με την αδιαφορία των Αρχών δε θ' αφήσουν αγριόγιδο στον Εθν. Δρυμό ούτε για δείγμα, αλλά σε κάποιους άλλους ασυνείδητους που στήνουν βρόχια (θηλιές) και παγίδες στο λόγγο.

Αυτός ο τρόπος αγρέματος ζώων είναι παράνομος και καταδικαστέος

γιατί δε σκοτώνει απλά τα θηράματα, αλλά τα βασανίζει ώρες και μέρες ώσπου να ξεψυχήσουν.

Όπως αναφέρουμε και πιο πάνω αυτές οι πράξεις είναι και εγκληματικές γιατί πολλές φορές έχουν εξοντωθεί μ' αυτόν τον τρόπο και ήμερα zώα (σκυλιά, πρόβατα κ.ά.) και ακόμα χειρότερα κινδύνεψαν και κινδυνεύουν άνθρωποι που ανυποψίαστοι βαδίζουν στα δάση μας είτε ως ορειβάτες φυσιολάτρες, είτε για να κόψουν κάποιο ξύλο κ.λ. Σκεφτείτε να πέσει κάποιος σε μια τέτοια σιδερένια παγίδα-δόκανο με αιχμηρά δόντια, καθώς θα διαβαίνει ένα μονοπάτι τι θα γίνει.

Μόλις το πόδι πατήσει στο καμουφλαρισμένο δόκανο, αστραπιαία θα κλείσει σφίγγοντας ή σπάζοντάς το χωρίς το θύμα να μπορεί ούτε να το ανοίξει για ν' απελευθερωθεί. Σκεφτείτε τις συνέπειες!

Τα βουνά και τα δάση μας τα επισκέπτονται πολλοί φυσιολάτρες τα τελευταία χρόνια. Δεν ξέρει κανείς πότε μπορεί να γίνει το κακό. Στο παρελθόν είχαμε τέτοιο κρούσμα στην περιοχή μας. Ας φροντίσουν κάποιοι να συνετίσουν αυτούς τους παράνομους.

3. Για τα Αγριόγιδα γράψμε πολλές φορές, αλλά “φωνή βιοώντος”. Μετά το τελευταίο συμβάν στον Εθν. Δρυμό Αώου όπου εντοπίστηκαν κάποιοι λαθροθήρες “με τη γίδα στην πλάτη” κατά τη λαϊκή παροιμία, νομίζουμε ότι και η

Δημ. Αρχή και οι αρμόδιοι φορείς πρέπει να ενδιαφερθούν περισσότερο ώστε η “κοιμωμένη” πολιτεία να λάβει κάποια στιγμή τα ανάλογα μέτρα. Δεν έχουμε τίποτα με τους νομοταγείς κυνηγούς που ασχολούνται με το χόμπυ τους. Με γειά τους με χαρά τους, αρκεί να σέβονται τους νόμους και τους κανόνες, γιατί όπως όλα τα χόμπυ και τα παιχνίδια έχουν τους κανόνες τους και το κυνήγι έχει τους δικούς του.

Ο ευσυνείδητος κυνηγός πρέπει να κυνηγάει ορισμένη εποχή που επιτρέπεται το κυνήγι. Να φονεύει τα θηράματα που επιτρέπουν οι νόμοι και να χρησιμοποιεί τα κατάλληλα για την περίσταση όπλα. Δεν επετρέπεται π.χ. να γίνεται κυνήγι σε μέρη όπου απαγορεύεται και να εξολοθρεύονται zώα σπάνια, όπως το αγριόγιδο (αυτό το στολίδι των βουνών μας) και μάλιστα με καλάσνικωφ του Μπερίσα. Πώς να προστατευθούν τα κακόμοιρα τα zώα, αν η πολιτεία δεν λαμβάνει τα μέτρα που απαιτούνται;

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Με βροχερό καιρό ήρθε η φετινή Πρωτομαγιά, δυσκολεύοντας την έξοδο των εκδρομέων.

- Στις 15/5 έληξαν τα μαθήματα στη Σχολή Δημ. Αστυνομίας και οι υποψήφιοι αστυνομικοί έφυγαν για πρακτική εξάσκηση.

• Στις 24/5 ήρθε στην Κόνιτσα ο Υφυπουργός κ. Τασούλας και εν όψει εκλογών μίλησε στο αμφιθέατρο του Δήμου.

• Συνελήφθη από την Αστυνομία ο Αλβανός που είχε ληστέψει τον Κ.Ν. στο Γεροπλάτανο και τον είχε κάψει αφού τον σκότωσε στο σπίτι του. Τώρα το λόγο έχει η δικαιοσύνη για την παραδειγματική τιμωρία του συγερού δολοφόνου. Ο μακαρίτης Κλεάνθης ήταν ένας φιλήσυχος άνθρωπος που δεν είχε προσωπικά με κανέναν. Έχασε τη ζωή του για 800 ευρώ που άρπαξε ο δολοφόνος...

• Ήσυχα έγιναν οι Ευρωεκλογές με ποσοστό αποχής 54,50 στο Δήμο Κόνιτσας και 66,60 στο Δήμο Μαστοροχωρίων.

• Η εκκλησιαστική Επιτροπή του Ιερού Ναού Αγ. Κων/νου Κ. Κόνιτσας απένειμε τιμητικό δίπλωμα στον Σωτήρη Ευαγγέλου και τη σύζυγό του Βασιλική για την πολυετή διακονία τους στο Ναό.

• Έγινε πρόσφατα η μετονομασία του χωριού Πλαγιά σε Ζέρμα, όπως ήταν και παλιότερα.

• Παρουσία πολιτικών Αρχών, Αστυνομίας και με την προσέλευση πλήθους κόσμου έγινε η κηδεία του συμπατριώτη μας αστυνομικού Σπύρου Θεοδώρου στην Κόνιτσα.

Ο άτυχος Σπύρος έχασε τη ζωή του ύστερα από νοσηλεία δυο μηνών στο

νοσοκομείο όπου είχε μεταφερθεί με βαρειά τραύματα. Την ώρα του καθηκοντος, όταν με συνάδελφό του έκαναν έλεγχο σε δυο άτομα που επέβαιναν σε δίκυκλο δέχτηκε πυροβολισμό από τον ένα σε κάποιο δρόμο της Αθήνας.

Το περιοδικό μας εκφράζει τα συλλυπητήρια στην οικογένειά του.

• Το Κ.Π.Ε.Κ. διοργάνωσε στο Δημαρχείο (15/6) ημερίδα με θέμα: Προστασία του Δάσους, με συμμετοχή Δήμου Κόνιτσας, Κοινοτ. Διστράτου, Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, Δασαρχείου Κόνιτσας

• Ξημερώνοντας στις 22/6 έβρεξε πάρα πολύ με αστραπόβροντα και χαλάζι σε διάφορα σημεία που προκάλεσε ζημιές σε κλήματα και κηπευτικά.

ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

Ο Καντσιώτης Γιάννης Σωκ. Ζώτος πήρε το διδακτορικό του Μηχανολόγου στο Μετσόβιο Πολυτεχνείο.

Ο Έξαρχος Νικόλαος, Δημοτικός Σύμβουλος του Δήμου Κόνιτσας, με γραπτή του δήλωση (29-6-2009) στο Προεδρείο του Δημοτικού Συμβουλίου ανακοινώνει ότι ανεξαρτοποιείται από την παράταξη του Δημάρχου κ. Εξάρχου Χαράλαμπου γιατί διαφωνεί με την ακολουθούμενη πολιτική.

KOINΩNIKA

Γεννήσεις:

Στις 5/5/2009 ο Χρόνης και η Μαρία Σίββα απόχτησαν κοριτσάκι στην Κλειδωνιά.

- Στις 4/6 ο Ραϋμόν Μάλιακας και η Λίνα Γρέντζιου απόχτησαν στην Αθήνα κοριτσάκι.

Ο παππούς εύχεται: Να μας ζήσει.

Βαφτίσεις:

Στις 2/5 έγινε η βάφτιση της Μαρίας-Χρυσούλας του Δημ. Σέρα στην Κόνιτσα.

- Στις 20/6 έγινε στην Πουρνιά η βάφτιση του Φίλιππα-Νικολάου Σωτηρέλη.

- Στην Πηγή ο Αθανάσιος και η Μαρία Κίτσιου βάφτισαν το κοριτσάκι τους. Όνομα: Χριστίνα.
- Στις 21/6 βαφτίστηκε στην Κόνιτσα η Αναστασία του Σπύρου Πάντου.
- Στα Γιάννενα ο Μανώλης Νιασταμάνης και η Χριστίνα Σγούρου βάφτισαν την κορούλα τους. Όνομα Στεργιανή.
- Στις 21/6 ο Χάρης Σελίδης και η Ελπινίκη Ντίνη βάφτισαν στη Θεσ/νίκη την κορούλα τους. Όνομα Δήμητρα.
- Στις 26/6 ο Δημήτριος και η Αγγελική Λούδα βάφτισαν το αγοράκι τους. Όνομα Αθανάσιος.

Γάμοι:

- Στις 24/4 έγιναν στην Αθήνα οι

γάμοι του Θωμά Foster και της Όλγας Κορέτση.

- Στις 7/6 έγιναν στα Γιάννινα οι γάμοι του Μπάμπη Μαδίκα και της Γιώτας Σχίζα.
- Στις 13/6 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Αλέξανδρου Βλάχου και της Αικατερίνης Κολυθά.
- Στις 20/6 έγιναν στα Γιάννινα οι γάμοι του Χρήστου Ι. Σβάρνα από το Δίστρατο και της Βιβής Μασαλά.
- Στις 20/6 έγιναν στο Καμποχώρι Ημαθίας οι γάμοι του Ηλία Γ. Τάσιου και της Άννας Ανθουλάκη.

Η.Π.

Απεβίωσαν:

Στις 24/3 ο Αλέξανδρος Κοτύλιας ετών 80 στα Γιάννινα.

- Στην Αμερική ο Αθανάσιος Αντωνίου ετών 87 στις 9/4.
- Στις 3/5 η Παρασκευή Μάνθου ετών 78 στην Αετόπετρα.
- Στις 5/5 η Πολυξένη Ταμπά'κη ετών 90 στον Πύργο Κόνιτσας.
- Στις 10/5 ο Βασιλης Βαγενάς ετών 47 στην Κόνιτσα.
- Στις 16/5 ο Κων/νος Παπαδημητρίου ετών 88 στον Πύργο
- Στις 19/5 ο Απόστολος Αποστόλου ετών 86 στην Αγία Παρασκευή.
- Στις 22/5 πέθανε στην Αθήνα η Αθηνά Β. Πορφυρίου ετών 63 και κηδεύτηκε στη Βούρμπιανη.

- Στις 24/5 ο Βασίλειος Η. Μπλιθικιώτης ετών 49 από τη Λαγκάδα.
- Στις 27/5 η Ροζαλία Κυρτζόγλου ετών 87 στην Κόνιτσα.
- Στις 2/6 ο Παύλος Βόσιος ετών 62 στην Κόνιτσα.
- Στις 5/6 ο Σπυρίδων Θεοδώρου ετών 30 στην Κόνιτσα.
- Στις 6/6 η Ευδοξία Κάδρα ετών 88 στην Κόνιτσα.
- Στις 9/6 ο Αριστοτέλης Τέλης ετών 73 στην Αγία Παρασκευή.
- Στις 12/6 η Αριστέα Γκαραβέλα ετών 94 στην Κόνιτσα.
- Στις 11/6 ο Γεώργιος Κοντοδήμος στην Αγ. Παρασκευή.
- Στις 11/6 ο Δημήτριος Σκαλωμένος στην Αγ. Παρασκευή, ετών 67.
- Στις 19/6 ο Παναγιώτης Τζιουζίλας ετών 79 στην Κλειδωνιά.
- Στις 22/6 η Γιαννούλα Δ. Παπακρήστου ετών 94 στην Καστανέα.
- Στην Αθήνα πέθανε ο Δημητρούλα Τζουμάκα ετών 94 και κηδεύτηκε στην Καστανέα Κόνιτσας.

Μνήμες:

Στην μνήμη του αγαπημένου της πατέρα Χριστοδούλου Αγγέλη που απεβίωσε στο Κουτσελιό Ιωαννίνων στις 10/06/2002 σε ηλικία 72 ετών, η κόρη του Φρειδερίκη προσφέρει στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» το ποσό των 50 ευρώ.

- Στη μνήμη Ιωάννη Νικοδήμου,

τέκνων εγγονών και συγγενών τελεστηκε μνημόσυνο στον Ι. Ναό Κοιμ. Θεοτόκου Πάδων.

Οι απόγονοι: Οικ. Γ. Παπαχριστοπούλου και Όλγας Βεζυρούλη

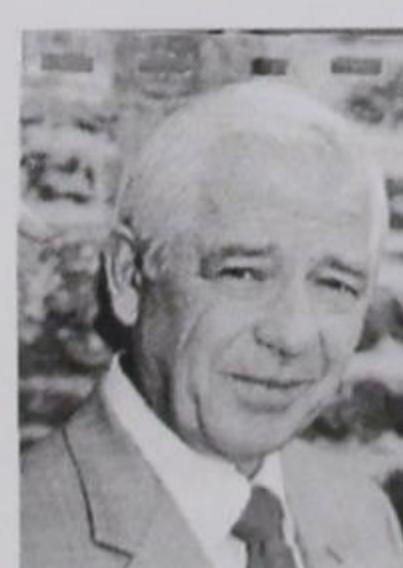
ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Ο Πανηπειρ. Σύλλογος Καΐρου τίμησε τον επίτημο πρόεδρο του, Χρυσόστομο Λαμπρίδη με Αρχιερατικό μνημόσυνο στο Κάιρο.

(Στη φωτ. ο νυν πρόεδρος Απόλλων Βλάχος στο μνημόσυνο).

ΑΙΓΑΙΟΙ ΠΟΥ ΈΦΟΥΓΑΝ

† Στη μνήμη Αθανασίου Παπασπύρου

Ο Αθανάσιος Ευθ. Παπασπύρου απεβίωσε στα Ιωάννινα στις 21 Απριλίου 2009 και κηδεύτηκε στο αγαπημένο του χωριό Αετόπετρα Κονίτσης σε

ηλικία 63 ετών.

Ο Θανάσης γεννήθηκε στην Αετόπετρα Κονίτσης το 1946. Είναι το πρώτο παιδί της πολύτεκνης οικογένειας του αείμνηστου ιερέα Ευθύμιου Παπασπύρου. Τελείωσε τα πρώτα σχολικά του χρόνια στο χωριό. Στη συνέχεια στην Κόνιτσα στο Γυμνάσιο και τελευταία στη Τεχνική σχολή Γ. Σταύρου στα Ιωάννινα.

Το 1963 σε ηλικία 17 ετών ξενιτεύεται μακριά, στην Αυστραλία. Στην Μελβούρνη εργάζεται, γνωρίζεται με πολλούς συμπατριώτες και στην συνέχεια παντρεύεται την αγαπημένη του Φωτούλα, κόρη της οικογένειας Κων. Κωνσταντινίδη από Κόνιτσα οι οποίοι είχαν μεταναστεύσει στην Αυστραλία, και αποκτά δύο παιδιά, τον Κωνσταντίνο και τον Ευθύμιο. Το 1978 επιστρέφει στην Ελλάδα και δημιουργεί μαζί με τον αδερφό του Σταύρο, βιοτεχνία δαντελλών και κεντημάτων με το όνομα POKA AE. Άν και πετυχημένος επιχειρηματίας κατά την διάρκεια αρκετών ετών στην Αθήνα ο νους και το μυαλό του είναι στο αγαπημένο του χωριό. Έτσι το 1992 μεταφέρει μέρος της βιοτεχνίας στις παρυφές του χωριού του όπου έργαζεται με στήριγμα την αγαπημένη του γυναίκα και τα δυο παιδιά του.

Συνάμα προσφέρει εργασία γενναιόδωρα σε 15 οικογένειες από το χωριό του και τα γύρω γειτονικά χωριά. Εκτός από τη δουλειά στην βιοτεχνία αγωνίζεται

πασχίζοντας για το καλλίτερο και το ομορφότερο για το χωριό και τους συγχωριανούς του. Προβάλλει με την προσωπικότητά του το χωριό του ως άριστος πρόεδρος της Κοινότητας από το 1994 έως το 1998 με αξιόλογα έργα όπως:

- Την αναβάθμιση της πλατείας του Χωριού
- Την αναστήλωση της εκκλησίας του χωριού μετά τον σεισμό του 1996.
- Την αλλαγή του δικτύου ύδρευσης
- Την κατασκευή τριών συμβατικών σπιτιών για τους σεισμόπληκτους
- Το σχεδιασμό στο εξωκκλήσι της Παναγιάς στο κάμπο, καθώς και δωρεές στην εκκλησία του χωριού και στη κοινότητα του χωριού τον μισθό του ως προέδρου επί 4 χρόνια.

Άξιος Δημοτικός σύμβουλος από το 1992-2002 με θέσεις, προτάσεις, τοποθετήσεις και ενέργειες. Αυστηρός αλλά σωστός πάντα στις τοποθετήσεις του και αγαπητός στους αντιπάλους του.

Έκανε πολλούς φίλους από όλες τις γειτονιές και τα γύρω χωριά από όλους τους χώρους και τις παρατάξεις από όλες τις τάξεις και σε όλες τις ηλικίες. Τον διέκρινε η ευγένεια η πραότητα, η καλοσύνη και η παρουσία του ήταν ιδιαίτερη αγαπητή σε όλες τις κοινωνικές εκδηλώσεις.

Με σκληρή δουλειά και προσωπική προσπάθεια αποκατέστησε τα παιδιά

του που τόσο πολύ φρόντιζε και αγαπούσε όπως βέβαια αγαπούσε και λάτρευε τις δύο υπέροχες μικρούλες εγγονές του, κόρες του γιού του Κώστα και της Δέσποινας Αθανασίου.

Έφυγε μετά από ένα σκληρό αγώνα με τον θάνατο από όπου κανένας δεν βγαίνει νικητής. Κέρδισε όμως την καταξίωση στον αγώνα της ζωής και έτσι θα παραμείνει στην μνήμη του χωριού και στις καρδιές των αγαπημένων του.

Η γη που τόσο αγάπησε και φρόντιζε τον έσφιξε για πάντα στην αγκαλιά της το μεσημέρι της 21 Απριλίου 2009. Άναπαύτηκε σε μια δροσερή πλαγιά του χωριού του όπου καθημερινά θα κατεβαίνουν να τον αποχαιρετούν και να ζητούν τις συμβουλές του οι αγαπημένοι του.

Ο επικήδειος που εκφωνήθηκε στην εκκλησία του Αγ. Αθανασίου στο χωριό όπου συμμετείχε όλο το χωριό και πολύς κόσμος από τα γύρω χωριά και από την γύρω Ελλάδα γενικότερα ήταν το όχημα του μεγάλου αιώνιου ταξιδιού του.

Mazί με το αγαπημένο του κλαρίνο ας είναι ελαφρύ το χώμα του χωριού του Αετόπετρα που τον σκεπάζει. Δεν θα σε ξεχάσουμε ποτέ αγαπημένε μας Θανάσον.

Σημ. Βιογραφικά στοιχεία για το παρόν αφιέρωμα δόθηκαν και από τον Κον Δ. Κολόκα-Αετόπετρα.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Η οικογένεια του εκλιπόντος Αθανασίου Ε. Παπασπύρου ευχαριστεί όλους αυτούς που της συμπαραστάθηκαν με οποιονδήποτε τρόπο στο βαρύτατο πένθος της.

† **Νικήτας Γεωρ. Λυμπερόπουλος**
(1919-2009)

Γεννήθηκε στην Κόνιτσα στις 26/6/1919, όπου τελείωσε το Δημοτικό Σχολείο και το Ημιγυμνάσιο. Συνέχισε στο Γυμνάσιο Πατρών (Μέση Σχολή) και τελικά τελείωσε τη Ζωσιμαία Σχολή Ιωαννίνων. Ως μαθητής του Γυμνασίου (Ζωσιμαίας Σχολής) σε συνεργασία με τον συμμαθητή του και αργότερα φιλόλογο Ιωσήφ Μάτσα ανέβασε στα Γιάννενα τους «Πέρσες» του Αισχύλου (13 Ιουνίου 1937) προσαρμόζοντας τη μουσική των Χορικών του Γάλλου συν--θέτη Jacques Chailay σε ελληνικό κείμενο. «Η παράσταση των Περσών παρουσία του Πρωθυπουργού της Ελ. λάδας και του Υπουργού Παιδείας, εν όψει και άλλων πολλών επιτυχιών ως σχολείου της Ζωσιμαίας Σχολής είχε αποτέλεσμα να προαχθεί η Ζωσιμαία σε ΠΡΟΤΥΠΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ.

Προερχόμενος από μια καλλιεργημένη και πολιτισμένη οικογένεια της Κόνιτσας έπαιζε θαυμάσιο βιολί, συμμετείχε σε διάφορες ορχήστρες ερασιτεχνικές και μιλούσε από μικρός γαλλικά.

Σε συνέχεια ο Νικήτας Λυμπερόπουλος, τελείωσε τη Νομική Σχολή Αθηνών και έγινε κατ' αρχήν δικηγόρος και ακολούθως Συμβολαιογράφος και Υποθηκοφύλακας Κόνιτσας.

Κατά της διάρκεια της Ιταλογερμανικής Κατοχής έλαβε μέρος στην Εθνική Αντίσταση (ΕΑΜ) ως μέλος της ΕΛΔ-ΣΚΕ και το Φθινόπωρο του 1944 με την απελευθέρωση υποδέχτηκε ως εκπρόσωπος των μελών ΕΛΔ-ΣΚΕ Ηπείρου στα Γιάννινα τον καθηγητή Αλέξανδρο Σβώλο.

Τον Δεκέμβρη του 1944 συνελήφθη

και κρατήθηκε στο στρατόπεδο της Γεωργικής Σχολής Κόνιτσας από το ΕΑΜ επειδή με το κίνημα του Δεκέμβρη 1944, η ομάδα ΕΛΔ-ΣΚΕ διαφώνησε.

Παντρεύτηκε την γιανιώτισσα Αγγελικούλα Βάρδα η οποία απεβίωσε γρηγορότερα από τον ίδιο.

Διορίστηκε το 1953 Συμβολαιογράφος Κέρκυρας όπου έζησε μέχρι την ημέρα του θανάτου του. Πέθανε στην Αθήνα στο Νοσοκομείο Ευαγγελισμός (15.6.2009). Ασχολήθηκε και με τη λογοτεχνία. Και δημοσίευσε τρία αξιόλογα αφηγήματα. «Η ΚΑΜΠΙΑΝΑ ΤΟΥ ΑΗ ΝΙΚΟΛΑ», «ΑΝΑΔΡΟΜΕΣ ΚΑΙ ΕΤΕΡΟΧΡΟΝΙΣΜΟΙ» (μέσα στο οποίο ενσωμάτωσε και το πρώτο βιβλίο με κάποιες αλλαγές) και «ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ». (1990).

ΚΩΣΤΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Μια κηδεία με βροντερό νόημα

Στις 6-6-2009 κηδέψαμε πάνδημα τον τριαντάχρονο Κονιτσιώτη αστυνομικό Σπύρο Θεοδώρου στον Μητροπολιτικό Ναό Αγίου Νικολάου Κόνιτσας. Ο Σπύρος Θεοδώρου είχε τραυματισθεί θανάσιμα στην Κυψέλη στις 3-4-2009 κατά την πρώτη ημέρα, που η καινούρια μονάδα της Ελληνικής Αστυνομίας για την τάξη με το όνομα «ΔΕΛΤΑ», περιπολούσε στους δρόμους της Αθήνας. Οι κακοποιοί τον πυροβό-

λησαν άνανδρα από πίσω στο κεφάλι και ο αείμνηστος άφησε την τελευταία του πνοή στο νοσοκομείο, όπου νοσηλευόταν, στις 5-5-2009. Στο μαρτυρικό δίμυνο προς τον θάνατο οι γονείς του και τα αδέλφια του, παρά τον βαρύ πόνο τους, έδειξαν μέγιστη καρτερικότητα και αξιοθαύμαστη αξιοπρέπεια.

Τις ευχές προς τον Υψιστό έψαλε ο κλήρος της Μητροπόλεως μας με προεξάρχοντα τον Επίσκοπό μας. Επική-

δειους εκφώνησαν ο Επίσκοπος, ο Δήμαρχος, αξιωματικός της Αστυνομίας, συνάδελφος του νεκρού και διαβάσθηκε ψήφισμα του Δημοτικού μας Συμβουλίου.

Ήταν παρόντες και τίμησαν τον νεκρό η πολιτική και φυσική ηγεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, οι Βουλευτές-Υψηπουργοί του νομού μας, ο Νομάρχης Ιωαννίνων, τα στελέχη της Αστυνομίας και συνάδελφοι του νεκρού. Με αληθινό πόνο τον αποχαιρέτησε σύσσωμος ο Λαός της Κόνιτσας και των χωριών της και δεν έλειπε κανένας από τα χωριά Νικάνορα και Ηλιόραχνης, από όπου κατάγονται οι γονείς του μακαρίτη.

Πολλοί συνάνθρωποί μας χάνουν τραγικά την ζωή τους κατά την ώρα της δουλειάς τους, την ώρα του τιμημένου μεροκάματου. Στην περίπτωση όμως του Σπύρου Θεοδώρου την ζωή του την αφήρεσαν σε ώρα καθήκοντος και κατά την υπηρεσία κακοποιοί και σίγουρα δεν γνωρίζονταν μεταξύ τους.

Το μίσος τους όμως έδειξαν πυροβολώντας εξ επαφής και από πίσω προκαλώντας ανεπανόρθωτο τραύμα στο κεφάλι του. Η βία στις μέρες μας πήρε τραγικές διαστάσεις.

Το κακό μεγάλωσε και πλήθαινε. Η κοινωνία γίνεται κάθε μέρα και περισσότερο ζούγκλα. Παραμερίζονται η

νθική και οι νόμοι. Η σωματική ακεραιότητα, η ίδια η ανθρώπινη ζωή για πολλούς δίπλα μας δεν αξίζει τίποτε. Ο Λαός της Κόνιτσας με την συμμετοχή του στην κηδεία, το τελευταίο δυνατό αποχαιρετιστήριο χειροκρότημά του και με το γοερό κλάμα του, έστειλε ένα δυνατό μήνυμα σε όλους, άρχοντες και πολίτες, ΟΧΙ ΑΛΛΗ ΒΙΑ, ΟΧΙ ΑΛΛΑ ΑΘΩΑ ΘΥΜΑΤΑ.

Την επομένη μέρα της κηδείας διεξήχθησαν οι ευρωεκλογές. Την γνώμη μας δώσαμε και την απόφασή μας εκφράσαμε ως πολίτες αυτής της χώρας, αλλά και όλοι οι Ευρωπαίοι, όσοι θελήσαμε, με ένα απλό «χαρτί», το ψηφοδέλτιο, στην κάλπη. Και γι αυτό το δημοκρατικό δικαίωμά μας, να εκλέγουμε, θυσιάσθηκε ο Σπύρος Θεοδώρου.

Ο Δήμος της Κόνιτσας στο παλικάρι του, που έδωσε την νεανική ζωή του σπάταλα υπέρ όλων μας, ελπίζω ότι θα τιμήσει γρήγορα με τον πρέποντα τρόπο σε συνεργασία με την Ελληνική Αστυνομία, που επάξια στο σώμα της υπηρέτησε επί δεκαετία περίπου.

Πιστεύω ότι θα μας δοθεί αυτή η ευκαιρία με την θεμελίωση ή με τα εγκαίνια του εξαγγελθέντος νέου Αστυνομικού Μεγάρου στην Κόνιτσα. Αιωνία ας μείνει η μνήμη του Σπύρου Θεοδώρου.

Επικήδειος λόγος από τον Δήμαρχο κ. Χαράλαμπο Εξάρχου

Αγαπημένε μας αστυνομικέ Σπύρο Θεοδώρου

Οι συμπατριώτες σου, οι συνάδελφοί σου, όλοι οι Ελληνες, πενθούν από χθες για τον τραγικό σου θάνατο, δύο μήνες περίπου μετά τον βαρύτατο τραυματισμό σου στις 3-4-2009 στην Αθήνα.

Στα τριάντα σου χρόνια έσβησε το νεανικό σου χαμόγελο από τις άνανδρες δολοφονικές σφαίρες κακοποιών, την πρώτη ημέρα, που η καινούρια σου αστυνομική υπηρεσία, στην οποία εθελοντικά και με ενθουσιασμό κατατάχθηκες, περιπολούσε στους αθηναϊκούς δρόμους για την επιβολή της έννομης τάξης.

Με τον άδικο θάνατό σου προστίθεται ακόμη ένα αθώο θύμα στην μάχη της αστυνομίας μας κατά της εγκληματικότητας.

Εδωσες την ζωή σου υπερασπιζόμενος την νομιμότητα και αποτελείς πρότυπο καθήκοντος για όλους τους άνδρες και τις γυναικες των σωμάτων ασφαλείας.

Σε αποχαιρετούμε με ευγνωμοσύνη για την αυτοθυσία σου.

Ο πανάγαθος Θεός ας απαλύνει τον βαρύ πόνο των οικείων σου KAI το

Κονιτσιώτικο χώμα της γενέθλιας γης σου, που θα σε σκεπάσει, ας είναι ελαφρύ.

Καλό ταξίδι παλικάρι μας.

Ψήφισμα Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Κόνιτσας της 6 ης Ιουνίου 2009

Το Δημοτικό Συμβούλιο Δήμου Κόνιτσας πληροφορηθέν τον άδικο θάνατο του συμπατριώτη μας τριαντάχρονου αστυνομικού Σπύρου Θεοδώρου, θύματος ωμής δολοφονικής βίας, σε ώρα καθήκοντος και κατά την υπηρεσία του προς διαφύλαξη της νομιμότητας, συνήλθε εκτάκτως σήμερα την 6η Ιουνίου 2009 και ψήφισε:

- Να εκφράσει την οδύνη του για τον άδικο θάνατό του
- Να συλλυπηθεί την οικογένειά του
- Να καταθέσει στεφάνη προ της σορού του
- Να παρακολουθήσει σύσσωμο την κηδεία του

Ο Πρόεδρος
του Δημοτικού Συμβουλίου
Βασίλειος Τσιαλιαμάνης

† Σπύρος Χαβάς 1910-2009

Πλήρης ημερών απεβίωσε στις 7 τρέχοντος μηνός στα Γιάννινα και την επομένη ενταφιάσθηκε στο αγαπημένο του Μεσοβούνι ο Σπύρος Χαβάς.

Τον επικήδειο εξεφώνησε η συνταξιούχα δασκάλα Πνολόπη Κυργιάννη, και τον οποίο παραθέτουμε:

«Συναθροισθήκαμε σήμερα εδώ όλοι οι χωριανοί, συγγενείς και φίλοι από τα περίχωρα για να ξεπροβοδίσουμε για την άλλη ζωή, τον μεγαλύτερο στην ηλικία χωριανό μας, τον παρα λίγο αιωνόβιο, αγαπημένο μας μπάρμπα Σπύρο.

Ο μπάρμπα Σπύρος γεννήθηκε την πρώτη δεκαετία του προηγούμενου αιώνα στο Ελεύθερο Κονίτσι. Πολύ μικρός είχε την ατυχία να χάσει τη μητέρα του.

Η μοίρα, τους οδήγησε με τον πατέρα του στο Μεσοβούνι, όπου ο πατέρας του ξαναπαντρεύτηκε και δημιούργησε πολυμελή οικογένεια. Έκτοτε το Μεσοβούνι έγινε η ιδιαίτερη πατρίδα για τον Σπύρο και η μόνιμη κατοικία του.

Από πολύ μικρός, ακολούθησε τα τακίμια των χτιστάδων και εξελίχθηκε σε άριστο τεχνίτη της πέτρας.

Τόσο ήταν το μεράκι του που νεαρός και χωρίς βοήθεια έχτισε το δικό του σπίτι. Ο μπάρμπα Σπύρος σήμερα φεύγει. Τα έργα του όμως μένουν. Τα λιθόχιστα σπίτια, οι στέγες και οι μάντρες θα τον θυμίζουν.

Για πολλά χρόνια έκανε και μπα κάλης στο χωριό. Και σ' αυτόν τον τομέα αποδείχτηκε πετυχημένος χρήσιμος για

το χωριό μας.

Εργατικός και τίμιος, νοικοκύρης άριστος. Μοναστήρι το σπίτι του, ως συνήθιζαν να λένε. Φιλόξενος και καταδεκτικός. Δέχονταν στο σπίτι του με χαρά κάθε επισκέπτη. Ήθελε το σπίτι του πάντα ανοιχτό, γεμάτο κόσμο.

Γλεντζές και χορευταράς. Οι κλέφτες οι Βελτσισνοί ήταν ο πρώτος του χορός.

Επίτροπος για χρόνια στην εκκλησία. Φρόντιζε και η δραχμούλα να διατεθεί σωστά.

Εκτός αυτών που προανέφερα ήταν και μανιώδης κυνηγός. Τουφέκια και κυνηγόσκυλα ήταν η αδυναμία του.

Μαζί με την αείμνηστη σύζυγό του, την εξαίρετη Μαριάνθη, ήταν για όλους μας γνωστοί ως το φιλόξενο και κοινωνικό ζευγάρι.

Ως τα τελευταία του ήταν ακμαίος και σωστός στα φρένα του. Κάθε φορά που τον επισκεπτόμουνα, μου έλεγε ένα ζεστό και ευγενικό ευχαριστώ, αν και τον παρατηρούσα, γιατί τον εύρισκα να σχίζει ξύλα με μια πελώρια τσεκούρα.

Έφυγες μπάρμπα Σπύρο. Έφυγες, χωρίς να κουράσεις και να προβληματίσεις κανέναν μας.

Έφυγες παληκάρι. Θα μας λείψεις. Θα μας λείψεις πολύ, γιατί όλοι μας σ' αγαπήσαμε και μας αγάπησες.

Ο ενάρετος όμως βίος σου και η παληκαριά σου ας μείνουν σ' όλους μας παράδειγμα.

Αιωνία σου η μνήμη.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ Β. ΚΥΡΓΙΑΝΝΗ -ΜΠΟΥΡΗ

ΚΕΦΑΛΟΧΩΡΙ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ:

Ο Μάιος 2009 ήταν για το χωριό μας ο μήνας με τους περισσότερους γάμους για την εποχή μας. Τέσσερα παιδιά του χωριού μας, τρεις κοπέλες και ένα αγόρι παντρεύτηκαν και δημιούργησαν τέσσερις νέες οικογένειες.

- Στις 2 Μαΐου παντρεύτηκε στην Κατερίνη, η χωριανή μας Ελένη Στέργιου Καρανίκα του Σταύρου Τερζίδη.
- Στις 3 Μαΐου παντρεύτηκε στη Νέα Καρβάλη ΚΑΒΑΛΑΣ, η χωριανή μας Βαλεντίνα-Χρυσάνθη Σωτηρίου Φασούλη, τον Γρηγόρη Βουλαλά.
- Στις 24 Μαΐου παντρεύτηκε στα Ιωάννινα η χωριανή μας Όλγα Αποστ. Τσίου τον Ροκκά Γεώργιο.
- Στις 28 Μαΐου παντρεύτηκε στην Αθήνα, ο χωριανός μας Σωτήριος Ηλία Σδούκος και όπως φαίνεται η πρώτη νύφη πήρε σβάρνα το ποδάρι και έπονται κι άλλοι γάμοι. Τέτοια πάντα να γίνονται.

Ανταπόκριση

ΧΡΗΣΤΟΥ ΧΑΡ. ΦΑΣΟΥΛΗ

ΔΙΣΤΡΑΤΟ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ:

Βαφτίση:

Στις 30/5 ο Γιάννης Ν. Παπαευθύμιου και η Παρασκευή Μπίκη βάφτισαν το κοριτσάκι τους. Όνομα Ευαγγελία.

Αρραβώνες:

Στις 30/5 αρραβωνιάστηκαν στα Γιάννινα ο Βασίλης Α. Σύλλης και η Γεωργία Κ. Τσιάρα.

Γάμμοι:

Στις 20/5 έγιναν στην Άρτα οι γάμοι του Γιάννη Θ. Γκόγκου και της Λαμπρινής Πάνου.

• Στις 23/5 έγιναν στην Αθήνα οι γάμοι του Χρήστου Μαρθόπουλου και της Ελένης Θ. Πίσπα.

• Στις 23/5 έγιναν στην Αθήνα οι γάμοι του Παναγιώτη Σπανδίδη και της Κων/νας Στ. Ευθυμίου.

Θάνατοι:

Στις 13/4 πέθανε στην Αθήνα ο Γιάννης Ν. Οικονόμου ετών 79 και κηδεύτηκε στο χωριό του Δίστρατο.

Ανταπόκριση

Η.Π.

ΚΡΕΑΤΟΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ

ΜΟΣΧΑΡΙΩΝ - ΑΡΝΙΩΝ - ΧΟΙΡΩΝ

ΝΤΕΜΟΣ ΘΩΜΑΣ

Καστανέα Κόνιτσας

Τηλ. 26550 31641- Κιν. 6974186238

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΥΡΟΕΚΛΟΓΩΝ 7-6-2009

ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

	ΠΑΣΟΚ	Ν.Δ.	Κ.Κ.Ε.	Λ.Α.Ο.Σ.	ΣΥ.ΡΙΖ.Α	ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ
236 ΚΟΝΙΤΣΑΣ 1ο Δημοτ. Σχολείο	98	113	20	19	8	9
237 ΚΟΝΙΤΣΑΣ 2ο Δημοτ. Κόνιτσας	106	133	13	14	13	13
238 ΚΟΝΙΤΣΑΣ Δημαρχείο Κόνιτσας	109	88	21	9	21	6
239 ΚΟΝΙΤΣΑΣ Γυμνάσιο Κόνιτσας	125	117	18	14	13	7
240 ΚΟΝΙΤΣΑΣ Λύκειο Κόνιτσας	109	107	14	14	19	7
ΣΥΝΟΛΟ ΚΟΝΙΤΣΑΣ	547	558	86	70	74	42
ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ	2	23	-	-	3	-
ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	74	78	21	10	6	1
ΑΕΤΟΠΙΤΡΑΣ	49	68	11	11	3	6
ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙΟΥ	34	47	10	3	3	-
ΑΜΑΡΑΝΤΟΥ	19	39	4	6	6	4
ΑΡΜΑΤΩΝ	14	20	2	5	1	1
ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ	62	42	8	6	1	3
ΕΞΟΧΗΣ	31	23	3	7	3	-
ΗΛΙΟΡΡΑΧΗΣ	21	61	5	10	6	3
ΚΑΒΑΣΙΛΩΝ	23	19	6	3	2	1
ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ	97	49	3	12	6	2

ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

	ΠΑΣΟΚ	Ν.Δ.	Κ.Κ.Ε.	Λ.Α.Ο.Σ.	ΣΥ.ΡΙΖ.Α	ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ
ΚΛΕΙΔΩΝΙΑΣ	61	49	9	17	7	4
ΜΑΖΙΟΥ	51	76	3	9	12	2
ΜΕΛΙΣΟΠΕΤΡΑΣ	42	46	3	6	5	4
ΜΟΛΙΣΤΗΣ	40	75	5	7	1	-
ΜΟΛΥΒΔΟ ΣΚΕΠΑΣΤΟΝ	23	43	2	1	5	-
ΝΙΚΑΝΟΡΟΣ	14	42	1	3	3	2
ΠΑΔΩΝ	11	13	6	2	2	3
ΠΑΛΑΙΟΣΕΛΛΙΟΥ	32	38	7	11	10	1
ΠΗΓΗΣ	84	30	8	6	11	7
ΠΟΥΡΝΙΑΣ	37	32	7	-	-	3
ΠΥΡΓΟΥ	25	23	14	4	3	1
ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ	846	1494	224	209	173	90

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ε. ΤΣΙΛΙΦΗΣ
ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ

Επιστημονικός Συνεργάτης
Α' Παιδιατρικής Κλινικής Πανεπιστημίου Αθηνών
Νοσοκομείο Παΐδων «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»

ΙΑΤΡΕΙΟ:
Σοφοκλή Βενιζέλου 1 • Δάφνη
2ος Όροφος

ΤΗΛ.: 210 9750155
KIN.: 6932581314

ΕΡΜΙΟΝΗ Π. ΝΤΕΝΤΟΠΟΥΛ

Δικηγόρος

ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 6-8
1ος ΟΡΟΦΟΣ
106 79 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ.: 210 363331
FAX.: 210 363789
KIN.: 6976 11290-

ΔΗΜΟΣ ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΩΝ

	ΠΑΣΟΚ	Ν.Δ.	Κ.Κ.Ε.	Λ.Α.Ο.Σ.	ΣΥ.ΡΙΖ.Α	ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ
ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗΣ	64	52	28	6	17	6
ΑΣΗΜΟΧΩΡΙΟΥ	27	28	7	5	2	3
ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ	26	39	13	7	5	2
ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΥ	24	17	1	4	3	-
ΔΡΟΣΟΠΗΓΗΣ	67	33	51	5	26	5
ΚΑΣΤΑΝΕΑΣ	61	29	21	6	7	3
ΚΕΦΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	88	35	47	3	7	9
ΛΑΓΚΑΔΑΣ	54	61	22	6	3	3
ΟΞΥΑΣ	25	15	12	-	1	-
ΠΛΑΓΙΑΣ	28	18	25	2	7	1
ΠΛΗΚΑΤΙΟΝ	44	38	10	5	3	1
ΧΙΟΝΑΔΩΝ	14	17	4	2	-	-
ΣΥΝΟΛΟ	458	382	241	51	81	33
ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΑΣ	37	48	4	2	9	2 434 Εκ.Τμ.
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΔΙΣΤΡΑΤΟΥ	95	122	56	28	10	3 437
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΦΟΥΡΚΑΣ	21	67	6	7	5	1 448
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΑΡΧΙΑΣ	1457	2.113	531	297	278	129

30,32% 43,98% 11,05% 6,18% 5,7% 2,68%

Συνδρομές

Μωϋσίδης Χρ. Γερμανία
 Χατζημελετίου Βασ. Αθήνα
 Σταύρου Χρήστος Αθήνα
 Κίτσιος Χριστόφορος Αθήνα
 Σκαφίδας Κων. Αθήνα
 Γκιώκας Γεωργ. Αθήνα
 Παγουρτζής Παναγ. Αθήνα
 Ευαγγελίδην Βασιλική Αθήνα
 Μπάθα Βασιλική Αθήνα
 Στεργίου Ελευθερία Αθήνα
 Κυρίτσης Σωτ. Αθήνα
 Σακελλαρίου Παναγ. Αθήνα
 Ξεφτέρης Μιχ. Αθήνα
 Σερίδης Λεων. Αθήνα
 Μακαρίου Αντιγόνη Αθήνα
 Ζαχαροπούλου Σάννα Αθήνα
 Ζαχαροπούλου Ευλαμπία Αθήνα
 Φούντου Μαρίνα Αθήνα
 Λιανός Σπύρος Αθήνα
 Λασπονίκου Λουκία Αθήνα
 Λασπονίκος Γεωργ. Αθήνα
 Κώτσικος Αναστ. Αθήνα
 Παπανικολάου Νίκος Αθήνα
 Βουρδούκας Στεφ. Αθήνα
 Βανούσης Φρίξος Αθήνα
 Ντίνης Θεοφάνης Αθήνα
 Γουλής Σπύρος Αθήνα
 Μπάρμπα Αθαν. Γιάννινα
 Κοτύλιας Αλεξ. Γιάννινα
 Ζούκης Δημ. Γιάννινα
 Ζιάκος Κώστας Γιάννινα
 Βεζαλής Αθαν. Γιάννινα
 Λωλίδης Δημ. Γιάννινα
 Φασούλη Μυρτώ Γιάννινα
 Ντέμος Γιάννης Γιάννινα
 Μπάρμπας Εμμ. Θεσ/νίκη
 Μήτση Σεβαστή Θεσ/νίκη

€		
	30	Μήτσης Κων/νος Θεσ/νίκη
	100	Δημόπουλος Γεωργ. Θεσ/νίκη
	20	Νικόπουλος Αντ. Θεσ/νίκη
	20	Μεσσής Ιωάννης Θεσ/νίκη
	20	Φασούλης Θωμάς Θεσ/νίκη
	20	Ξεφτέρης Ιωάννης Θεσ/νίκη
	20	Νικοπούλου Αριστέα Θεσ/νίκη
	20	Σκίρτα Νίκη Θεσ/νίκη
	20	Παπαγιαννόπουλος Βασ. Βόλος
	20	Γεωργάτη Βάσω Φλώρινα
	20	Γεωργάτη Ράνια Κατερίνη
	20	Μεσσής Αθαν. Δράμα
	15	Μήτση Μαριάνθη Αλεξάνδρεια
	15	Ρούβαλης Κων. Χανιά
	15	Λάππας Θωμάς Κοζάνη
	15	Παναγιώτου Αλίκη Ξυλόκαστρο
	15	Καρακατσούλη Ελένη Πρέβεζα
	15	Κοτύλιας Δημ. Ελευσίνα
	15	Σιάμος Παντ. Αγρίνιο
	15	Σδούκος Νικ. Λαμία
	15	Μπιμπίκα Μαρία Χαλκίδα
	15	Νάτσης Σωκρ. Βόλος
	15	Κολώκα Χρύσα Κομοτηνή
	15	Κολώκα Σοφία Λάρισα
	15	Ιατρού Ιφιγ. Κόνιτσα
	15	Ευγαγγέλου Στ. Κόνιτσα
	15	Γεωργάτη Γεωργία Κόνιτσα
	15	Κήτας Βασ. Κόνιτσα
	15	Κολιού Αντωνία Κόνιτσα
	15	Ευαγγέλου Ουρανία Κόνιτσα
	15	Χούσος Αθαν. Κόνιτσα
	15	Καράκογλου Χαρίσης Κόνιτσα
	15	Σέρρας Παύλος Κόνιτσα
	15	Παπαμιχαήλ Θωμάς Κόνιτσα
	15	Κατής Γεωργ. Κόνιτσα
	15	Δέρβος Ιωάννης Κόνιτσα
	15	Ζαχαράκης Δημ. Κόνιτσα
	15	Λώλος Ανδρέας Κόνιτσα
	20	Χατζηεφραιμίδης Ανδ. Κόνιτσα
	15	Καραγιάννη Ελένη Κόνιτσα
	30	Αμπάζ Χατέμ Κόνιτσα

Βάρνας Νικ. Κόνιτσα	20	Κόφα Πελαγία Νικάνορας	15
Ζαχαρόπουλος Παν. Κόνιτσα	15	Μαργαρίτης Ιωαν. Δίστρατο	15
Κίτσιος Σταύρος Κόνιτσα	45	Νιάφλος Χρ. Αετόπετρα	15
Ζαχαρόπουλος Φώτιος Κόνιτσα	45	Ιερ. Σκίρτας Άγγελος Πάδες	20
Κακαράντζας Χρήστος Κόνιτσα	30	Κατσαμάνης Δημ. Δροσοπηγή	20
Στεφάνου Δημ. Κόνιτσα	15	Συργιάννης Νικ. Δίστρατο	15
Γκαραβέλα Αριστέα Κόνιτσα	15	Καραγιάννης Νικ. Δίστρατο	30
Γκίκα Ροδούλα Κόνιτσα	20	Παπασπύρου Φωτεινή Αετόπετρα	20
Ευαγγελίδη Άννα Κόνιτσα	15	Νάτση Δήμητρα Αθήνα	20
Τσιαλιαμάνης Θεοδ. Κόνιτσα	30	Μηλίγκος Μιχ. Αθήνα	30
Κολώκας Παναγ. Κόνιτσα	20	Λέτσιος Νικ. Αθήνα	20
Χουρσάν Πούλια Κόνιτσα	30	Τσιλίφης Ευ. Αθήνα	20
Ζδράβου Δέσποινα Κόνιτσα	15	Λιάτσης Κων. Αθήνα	15
Βλάχος Μάνθος Κόνιτσα	20	Τιμοθέου Γεωργ. Αθήνα	30
Ντασταμάνης Στ. Δίστρατο	30	Τσούκας Κων. Αθήνα	15
Ντάκουλα Θεοδώρα Θεοτόκος	15	Αδαμαντίδης Ξενοφ. Αθήνα	20
Σερίφης Ευαγγ. Μόλιστα	20	Τσόγκα Μαρία Αθήνα	15
Ζήμουρας Ιωαν. Ελεύθερο	15	Λώτου Γλυκ. Θεσ/νίκη	15
Τσιλίφη Ειρήνη Τράπεζα	15	Τσόγκας Σπύρος Λάρισα	15
Ρόβας Βασ. Νικάνορας	20	Βουρδούκας Αθ. Κόνιτσα	20
Πασπαλιάρης Φάνης Τρίστενο	25	Χούσος Κων. Κόνιτσα	15
Σπύρου Βασ. Νικάνορας	20	Μάλιακας Σταυρ. Κόνιτσα	20
Λωλίδης Βασ. Τράπεζα	15	Γαργάλα Μαρίνα Κόνιτσα	15
Παπαδημητρίου Ιωαν. Ζέρμα	20	Τζήμα Βασιλική Κόνιτσα	20
Κωστάκης Βασ. Πουρνιά	20	Μάλιακας Πέτρος Κόνιτσα	20
Λασπονίκος Χρ. Καβάσιλα	15	Κεφάλα Σταυρ. Κόνιτσα	15
Ζώτου Αριάδνη Πηγή	15	Πασχάλης Χαρ. Καλλιθέα	15
Παπαχαρίσης Δημ. Μάζι	20		

ΒΑΣΩ Ζ. ΠΑΝΤΑΖΗ
Δικηγόρος Αθηνών

Αφοί Διογενίδη 4 -
11473 - Αθήνα
Τηλ.: 210 6445895

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΛΛΙΝΤΕΡΗΣ

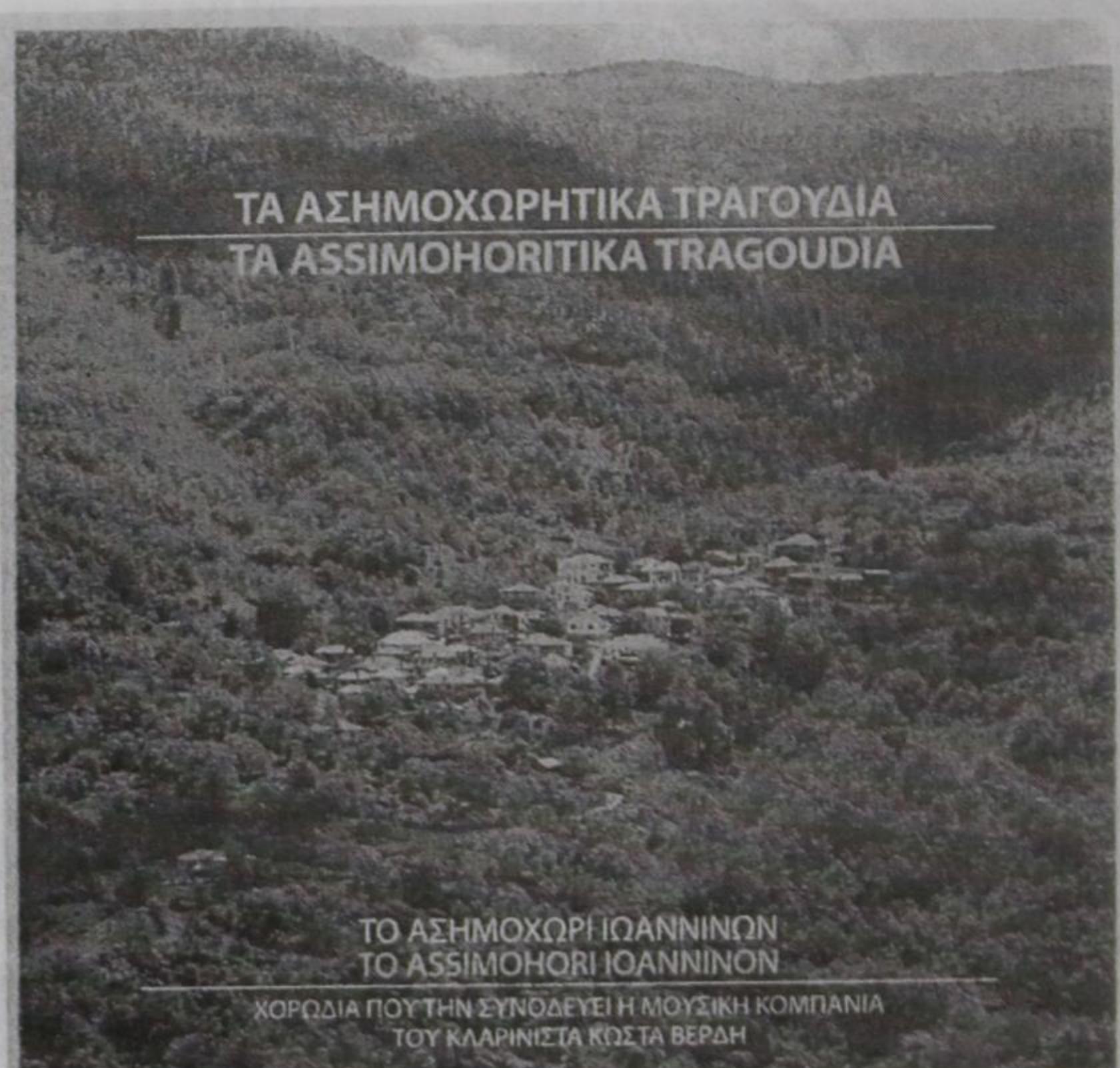
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΟΣ

Τ. ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ

ST. MARIEN HOSPITAL - BORKEN ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

ΙΑΤΡΕΙΟ: ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 421 Α
ΠΛ. ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ
ΤΗΛ. 6390019
ΚΙΝ. 094511802

ΠΡΩΤΙΚΗ
“ΥΓΕΙΑ” ΤΗΛ. 6827940
ΟΙΚΙΑ: ΤΗΛ. 6645647

ΤΑ ΑΣΗΜΟΧΩΡΗΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΑ ASSIMOHORITIKA TRAGOUDIA

ΤΟ ΑΣΗΜΟΧΩΡΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟ ASSIMOHORI IOANNINON

ΧΟΡΩΔΙΑ ΠΟΥ ΤΗΝ ΣΥΝΟΔΕΥΕΙ Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΟΜΠΑΝΙΑ
ΤΟΥ ΚΛΑΡΙΝΙΣΤΑ ΚΩΣΤΑ ΒΕΡΔΗ

Το άνω C.D. με δημοτικά ηπειρωτικά τραγούδια είναι ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΟ. Περιλαμβάνει 20 πολύ γλυκά και πολύ μελωδικά τραγούδια. Τα άκουσαν πολλοί Έλληνες από κάθε γωνιά της Ελλάδος και το χαρακτήρισαν ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ. Ο Αθηναίος Ιατρός Δημήτρης Δράκος είπε ότι η μουσική του εν λόγω C.D. είναι θεϊκή. Ο Αριστοτέλης έγραψε ότι η Δώρια μουσική αρμονία, δηλαδή η ηπειρώτικη μουσική είναι η καλύτερη και πρέπει να διδάσκεται σε όλους τους Έλληνες. Αυτό λουτόν το C.D. δεν πρέπει να λείπει από κανένα σπίτι ελληνικό.

Πωλείται: ΚΟΝΙΤΣΑ: Ράπτη Λάμπρο – Φωτογραφικά.

ΙΩΑΝΝΙΝΑ: Παρασκευά Αθανάσιο Κ. Φρόντζου 6, Ευαγγέλου Βασίλη N. Ζέρβα 72.

ΑΘΗΝΑ: METROPOLIS GROUP. Κατάστημα Πανεπιστημίου 54 και στα άλλα 10 καταστήματα Αττικής. Music Corner Πανεπιστημίου 56. Virgine Megastor Σταδίου 7-9, Σύνταγμα.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: METROPOLIS, Τσιμισκί 33 και στα καταστήματα πώλησης C.D. όλης της Ελλάδος και του εξωτερικού, όπου υπάρχουν Έλληνες.

Παραγγελίες: Μουσικό Ταχυδρομείο Μ. Τούλης
Τηλ. 210-9343980.

Ειρήνη Οικονόμου Σταματάκη

Ειδικός Παθολόγος

Διδάκτωρ F.U. Berlin

Διευθύντρια Παθολογικής Κλινικής

Μακαρίου 9 & Ελ. Βενιζέλου 1
185 47 N. Φάληρο
210 4809 000, 210 4809 338
210 4809 339, 210 4809 973
210 4814 887

Ιατρείο: Θέμιδος 6, 151 24 Μαρούσι
Τηλ. Ιατρείου: 210 6122 823
Δέχεται: Τετ.-Πεμ. 6-8 μ.μ. με ραντεβού
Τηλ. Οικίας-Fax: 210 4817 449
Κιν.: 6944 392 273
e-mail: istamataki@metropolitan-hospital.gr

ΜΕΡΟΠΗ ΕΛ. ΣΟΥΡΛΑ

Συμβολαιογράφος

(αρχείο I. Γ. Παπαϊωάννου)

Κεντρική πλατεία 26, 44100 Κόνιτσα

Τηλ./fax: 26550 29377

e-mail: sourlams@otenet.gr

ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ - ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΩΣΤΑΣ

Πτυχ. Πανεπ. Αθηνών

ΤΗΛ. 210 2759721 - 2102691119

6974 491605

ΑΘΗΝΑ

ΔΑΜΙΑΝΗ Ζ. ΠΑΠΑΖΗΣΗ

ΙΑΤΡΟΣ - ΡΕΥΜΑΤΟΛΟΓΟΣ

Γ' ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΛΙΝΙΚΗΣ **ΙΑΣΩ** GENERAL

Τηλ. Νοσοκ.: 210 6502989

» Οικίας : 210 6929056

Κινητό: 6936876978

ΝΟΔΟΧΕΙΟ - ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ

το χάνι

ΚΛΕΙΔΩΝΙΑ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΤΗΛ.: 26550 24567

FAX: 26550 24568

PARIS SIANA
...αγνά υλικά,
νέες γεύσεις!

Το άνω Ηπειρώτικο Ζαχαροπλαστείο
σας περιμένει να απολαύσετε τις γλυκές του γεύσεις

Δ/νση: Βαγγέλης Σ. Νούτσης

Ζήνωνος 7-9, ΟΜΟΝΟΙΑ
ΤΗΛ. 210 5222269

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΘ. ΘΕΟΔΟΡΟΥ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Αισθητική & Επανορθωτική Οδοντιατρική
Εμφυτεύματα

Μιλτιάδου 1 & Αγ. Δημητρίου, πλατεία Κηφισιάς
Τηλ.: 210 8080010 - 6944 812910
e-mail: ktheodorou@mail.gr

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΧΡ. ΜΗΤΣΑΚΟΥΛΗ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος
Αστικού Δικαίου Παν/μίου Αθηνών

ΓΡΑΦΕΙΟ:
ΕΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ & ΝΙΚΗΤΑΡΑ 3
ΑΘΗΝΑ 106 78

ΤΗΛ.: 210 3820888
FAX: 210 3820888
KIN.: 6977 242412

e-mail: elmitsakouli@ath.forthnet.gr